พิจิตร
จังหวัดคุณธรรม



มีน้ำใจ รับผิดชอบ จิตอาสา
ภายใต้การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พิจิตรจังหวัดคุณธรรม

พิจิตร

จังหวัดคุณธรรม



มีน้ำใจ รับผิดชอบ จิตอาสา

ภายใต้การนำด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สารบัญ

คำนิยม 3

บทนำ 5

1. เครือข่ายโรงเรียนคุณธรรม **15**

โรงเรียนบ้านใหม่วังหว้า อำเภอดงเจริญ 15

โรงเรียนบ้านน้อย “ปรึกอุทิศ” อำเภอโพทะเล 21

2. เครือข่ายสาธารณสุขคุณธรรม **30**

โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชตะพานหิน 30

โรงพยาบาลบางมูลนาก 34

3. เครือข่ายเกษตรคุณธรรม **42**

ชุมชนบ้านหนองแขม อำเภอโพทะเล 42

หมู่บ้านเกษตรคุณธรรมบ้านหนองจิกสี อำเภอบึงนาราง 46

4. เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคุณธรรม **49**

องค์การบริหารส่วนตำบลวังทับไทร อำเภอสากเหล็ก 49

องค์การบริหารส่วนตำบลลำประดา อำเภอบางมูลนาก 53

องค์การบริหารส่วนตำบลวังทรายพูน อำเภอวังทรายพูน 58

5. เครือข่ายนักสื่อสารคุณธรรม **62**

ชมรมสื่อวิทยุเพื่อสตรีและเด็กพิจิตร 62

6. เครือข่ายเด็กและเยาวชนคุณธรรม **67**

แกนนำเยาวชนจิตอาสาต้นกล้าคุณธรรม (ธรรมะโมเดิร์น) 67

7. เครือข่ายผู้สูงอายุคุณธรรม **72**

ชมรมผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลหัวดง อำเภอเมืองพิจิตร 72

ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสามง่าม อำเภอสามง่าม 75

8. เครือข่ายองค์กรชุมชนคุณธรรม **79**

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง อำเภอโพทะเล 79

คณะกรรมการป่าชุมชนเข้าโล้น อำเภอทับคล้อ 91

9. เครือข่ายคนพิการคุณธรรม **96**

กลุ่มคนพิการอำเภอเมืองพิจิตร 96

10. เครือข่ายด้านศาสนาศิลปะและวัฒนธรรมคุณธรรม **100**

ชุมชนคุณธรรมวัดพร้าว อำเภอโพทะเล 100

ชุมชนคุณธรรมวัดดงกลาง อำเภอเมืองพิจิตร 106

11. เครือข่ายอำเภอคุณธรรม **110**

อำเภอวชิรบารมี 100

อำเภอตะพานหิน 115

12. เครือข่ายส่วนราชการคุณธรรม **119**

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร 119

สำนักงานกศน. อำเภอโพธิ์ประทับช้าง 123



คำนิยม

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี

แม้พิจิตรจะเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ขนาดเล็กและมีประชากรไม่มากนัก แต่พิจิตรก็มีประวัติศาสตร์ที่ทรงคุณค่า พื้นที่ของจังหวัดนี้สมกับคำกล่าวที่ว่า **"ในน้ำมีปลาในนามีข้าว"** และที่สำคัญคือชาวพิจิตรมั่นคงในความเป็นไทย ยึดมั่นในพระพุทธศาสนา จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ มีความสมัครสมานสามัคคี ช่วยกันทำประโยชน์ต่อส่วนรวมใหญ่น้อยมากมายดังที่ปรากฏเป็นหลักฐานในทุกวันนี้

ข้าราชการผู้ใหญ่ที่มารับราชการที่จังหวัดนี้ต่างทุ่มเทความรู้ความสามารถในการพัฒนาจังหวัดพิจิตร ทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ทั้งประโยชน์ระยะสั้นและประโยชน์ระยะยาว ผมเคยรู้จักกับอดีตผู้ว่าราชการท่านหนึ่งที่เคยรับราชการที่จังหวัดพิจิตรเมื่อหลายสิบปีก่อน แต่ปัจจุบันท่านก็ยังพูดถึงจังหวัดพิจิตรด้วยความอาลัยรัก ท่านให้ความเห็นว่าความผูกพันของท่านต่อจังหวัดนี้เกิดจากน้ำใจของชาวพิจิตรที่มีต่อท่านด้วยความสุจริตใจ นี่คือตัวอย่างที่เห็นชัดเจนว่าเมื่อเราทำดีกับใครย่อมได้รับความรักความเมตตาจากเขาผู้นั้น

ท่านผู้ว่าฯ วีระศักดิ์ วิจิตร์แสงศรี เป็นผู้ว่าราชการที่จังหวัดพิจิตรอยู่ช่วงระยะเวลาหนึ่ง ท่านนำพระราโชบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เรื่อง **"เข้าใจเข้าถึงพัฒนา"** มาใช้ในการปฏิบัติงานในช่วงเวลาที่ท่านบริหารราชการท่านจึงประสบกับความร่วมมืออันดียิ่งทั้งจากข้าราชการในสายบังคับบัญชา ตลอดจนจากชาวพิจิตรทั่วไป

สิ่งหนึ่งที่ท่านมุ่งมั่นพัฒนาจังหวัดนี้ก็คือ ท่านอยากเห็นพิจิตรเป็นจังหวัดคุณธรรม ซึ่งก็สอดคล้องกับความประสงค์ของชาวพิจิตรอย่างยิ่ง ตัวอย่างเช่น จังหวัดพิจิตรเริ่มโครงการโรงเรียนคุณธรรมที่โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม เมื่อพ.ศ 2553 และเริ่มโครงการโรงพยาบาลคุณธรรมที่โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชตะพานหิน และโรงพยาบาลชุมชนบางมูลนาก เมื่อพ.ศ 2556 ทั้ง 3 หน่วยงานนี้ ปัจจุบันเป็นที่ศึกษาดูงานของจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ นอกจากนั้นจังหวัดพิจิตรยังมีความคิดริเริ่มที่จะขยายผลไปสร้างอำเภอคุณธรรม ชุมชนคุณธรรมและครอบครัวคุณธรรมอีกด้วย

ในที่สุดแล้วถ้าชาวพิจิตรร่วมแรงร่วมใจกันสร้างจังหวัดพิจิตรให้เป็นจังหวัดคุณธรรมอย่างทั่วถึงและยั่งยืน ผมแน่ใจว่าความเป็นจังหวัดคุณธรรมนี้จะเป็นประโยชน์ต่อชาวพิจิตรในวันนี้และต่อลูกหลานของพวกเราในวันข้างหน้าด้วย



คำนิยม

นายวีระศักดิ์ วิจิตร์แสงศรี
ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร

เกือบสองปีที่ผมได้มารับราชการในฐานะผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร ได้ปฏิบัติภารกิจมากมายเพื่อคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนพิจิตร

พิจิตรจังหวัดคุณธรรมเป็นแนวทางที่ผมได้มาสานต่อซึ่งเริ่มการดำเนินการจากท่านผู้ว่าสุรชัย ขันอาสา และท่านผู้ว่าฉัตรพร ราษฎร์ดุษดี ได้ทำงานร่วมกับเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน สื่อ และประชาสังคม ทั้งหมด 13 เครือข่าย ซึ่งมีการขับเคลื่อนจาก **“ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ”** ตามแนวทางของศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์ เกษม วัฒนชัย องคมนตรี ที่ได้พัฒนาโรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคมจนเป็นต้นแบบโรงเรียนคุณธรรม โดยมีหลักคุณธรรม หรืออัตลักษณ์ร่วมของจังหวัดพิจิตร คือ มีน้ำใจ รับผิดชอบ จิตอาสา เป็นพื้นฐานร่วมกัน

กิจกรรมที่เกิดขึ้น จึงเป็นการคิดวางแผน และทำกันเองในแต่ละเครือข่าย จาก **“ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ”** แล้วมาร้อยเรียง ชื่นชม แชร์ เชียร์ ช่วย เชื่อมทุกๆ เครือข่ายให้กว้างขวางออกไป เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน และเรียนรู้ในการพัฒนาร่วมกัน เคารพกัน ให้เกียรติกัน เริ่มต้นที่ตนเอง และทำทันที ซึ่งผมคิดว่าแนวทางนี้ คือแนวทางที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในสังคมได้อย่างยั่งยืน

หนังสือนี้เป็นหนึ่งในจุดมุ่งหมายที่จะรวบรวม เพื่อสื่อสารให้กับผู้อ่านทราบถึงจุดเริ่มต้น การดำเนินงาน ความต่อเนื่อง จนถึงตัวอย่างกิจกรรมของทั้ง 13 เครือข่ายในจังหวัดคุณธรรม เป็นเพียงส่วนหนึ่งของกิจกรรมความดี ในจังหวัดคุณธรรม นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการดำเนินการคุณธรรมอีกมากมายที่เกิดขึ้น แต่ไม่สามารถนำมาแสดงได้ทั้งหมด เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ อาจนำไปประยุกต์ในการขับเคลื่อนคุณธรรมในพื้นที่ตนเองต่อไป

ขอขอบคุณคนพิจิตร ภาคีเครือข่ายต่างๆ ที่ช่วยกันทุ่มเทแรงกายแรงใจดำเนินงานพิจิตรจังหวัดคุณธรรม จนเกิดเป็นรูปธรรมชัดเจน สามารถเป็นต้นแบบ และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และขอขอบคุณ คณะผู้จัดทำที่ได้รวบรวมข้อมูล ดำเนินการจนทำให้หนังสือเล่มนี้เสร็จสิ้น เราจะเดินด้วยกันต่อไปนะครับ **“พิจิตรจังหวัดคุณธรรม”**

นายวีระศักดิ์ วิจิตร์แสงศรี
ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร

บทนำ
การขับเคลื่อนพิจิตร จังหวัดคุณธรรม



ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี



คุณปราโมทย์ โชติมงคล อดีตประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

จุดเริ่มต้นเปลวเทียนที่สว่างไสวในโรงเรียนคุณธรรม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลที่ 9 ทรงรับสั่งกับคณะองคมนตรีให้ช่วยกันกลับไปพัฒนาบ้านเกิด โดยเฉพาะเรื่องการศึกษา ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ **ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี** ในฐานะศิษย์เก่าโรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม จึงร่วมกับ**คุณปราโมทย์ โชติมงคล อดีตประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน** มาขับเคลื่อนพัฒนาโรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม โดยร่วมมือกับศูนย์คุณธรรม (องค์กรมหาชน) ร่วมพัฒนาโรงเรียนด้วยความร่วมมือเป็นอย่างดีของผู้บริหารโรงเรียน คณะครู นักเรียนรวมถึงผู้ปกครองร่วมขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม เป็นเวลาเกือบ 3 ปี ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนอย่างเห็นได้ชัด ได้แก่ พฤติกรรมของเด็กนักเรียน คุณครู ผู้บริหารดีขึ้นอย่างชัดเจน ระเบียบวินัยของทุกกลุ่ม สิ่งแวดล้อมที่ดีสะอาด น่าอยู่ ร่มรื่น เป็นระเบียบ รวมถึงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่พัฒนาทำให้เกิดเป็นต้นแบบ **“โรงเรียนคุณธรรม”**

จากโรงเรียนคุณธรรม สู่ อำเภอคุณธรรม

หัวหน้าส่วนราชการในอำเภอและองค์กรภาครัฐของของอำเภอ ได้นำรูปแบบการทำโรงเรียนคุณธรรมมาขยายผลจนเกิด **“บางมูลนาก อำเภอคุณธรรม”**

โดยการขับเคลื่อนกันทั้งอำเภอ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคเอกชน โดยการนำของ**นายพยนต์ อัศวพิชยนต์** นายอำเภอบางมูลนาก มีการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกับศูนย์คุณธรรม เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2556 นับเป็นจุดเริ่มต้นการดำเนินการอำเภอคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมตั้งแต่นั้นมา



พิธีลงนามข้อตกลงการดำเนินงานอำเภอคุณธรรม เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2556

อำเภอคุณธรรมคืออะไร

เป็นอำเภอที่มีกระบวนการสนับสนุน ส่งเสริมให้ราชการส่วนภูมิ ภาคราชการส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ ฝ่ายศาสนา และทุกภาคส่วนของอำเภอเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม หรือโครงการในการพัฒนา/ความดีงาม (Moral Projects) ในรูปแบบต่างๆ โดยมีหลักสำคัญในการทำงานร่วมกัน ที่เรียกว่า คุณธรรมหลักหรือ อัตลักษณ์ (Moral Identity) ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วม และสมัครใจ รวมถึงการเปิดพื้นที่ในการเชื่อมโยงประสานงานจากทุกภาคส่วนในการทำงานและขับเคลื่อนไปด้วยกันจะเห็นได้ว่าหลักการที่สำคัญของอำเภอคุณธรรม คือ

1. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
2. สมัครใจให้ทางเลือก
3. เคารพให้เกียรติ ซึ่งกันและกัน
4. เริ่มทำที่ตนเอง

การขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรม

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี ซึ่งได้ให้แนวทางการดำเนินงานอำเภอคุณธรรม เป็น 6 ขั้นตอนหรือ 6 ป ได้แก่ ปลุก ประมวล เปลี่ยน แปลง ประกาศ และประเมินผล

จากอำเภอคุณธรรม สู่จังหวัดคุณธรรม

นายสุรชัย ขันอาสา ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร (ในขณะนั้น) ได้เริ่มขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมโดยต่อยอดมาจากอำเภอคุณธรรม วันที่ 21 กรกฎาคม 2558 ได้ประกาศ **"วาระการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม"** และจัดกิจกรรมสมัชชาจังหวัดคุณธรรม ครั้งที่ 1 ขึ้น ณ โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม ในวันที่ 7 กันยายน 2558 โดยมี ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม คุณสิน สื่อสวน ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด ตัวแทนภาคเอกชน หอการค้าจังหวัด ภาคประชาสังคม ชมรมคนรักในหลวง ชมรมผู้สูงอายุ ชมรมคนพิการ สื่อ โรงเรียนเอกชน ฝ่ายสงฆ์ เป็นต้น ร่วมกิจกรรมระดมสมอง ประกาศเจตนารมณ์ ขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม อย่างเป็นรูปธรรม



นายสุรชัย ขันอาสา ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร ประกาศ "วาระการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม" ในวันที่ 21 กรกฎาคม 2558

ประกาศวาระจังหวัดพิจิตร "จังหวัดคุณธรรม สร้างสุข"

โดย นายสุรชัย ขันอาสา
ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร

เพื่อการพัฒนาโดยการใช้ความสุขของประชาชนเป็นเป้าหมาย ด้วยการเชื่อมรอยถักทอ ดอกไม้แห่งความดีของคนพิจิตร เพื่อคนพิจิตร ณ ที่ประชุมแห่งนี้ ได้มารวมตัวแสดงตน เริ่มต้นถักทอความดีด้วยการ

1. รับรู้ รับทราบ การประกาศวาระจังหวัดพิจิตร สู่ **"จังหวัดคุณธรรมสร้างสุข"** โดยเริ่มจากตนเอง คิดดี พูดดี
2. หนุนเสริมความร่วมมือกับทุกภาคีร่วมสร้างสังคมคุณธรรม
3. ร่วมถักทอเชื่อมร้อยความดี ด้วยการ...
   - ค้นหาต้นทุนความดีในองค์กร
   - เชื่อมโยง ขยายผลเครือข่าย และหนุนเสริมความดีซึ่งกันและกัน
   - ชื่นชมกันด้วยความเป็นกัลยาณมิตร



ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเข้าร่วมพิธีลงนามขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรม/จังหวัดคุณธรรม เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2558



ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี นายวีระ โรจน์พจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม คุณสิน สื่อสวน ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม หัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด เข้าร่วมพิธีลงนามขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรม/จังหวัดคุณธรรม เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2558



ตัวแทนภาคเอกชน หอการค้าจังหวัด ภาคประชาสังคม ชมรมคนรักในหลวง ชมรมผู้สูงอายุ ชมรมคนพิการ สื่อ โรงเรียนเอกชน ฝ่ายสงฆ์ ร่วมประกาศเจตนารมณ์ ขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2558



นางฉัตรพร ราษฎร์ดุษดี รับตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร ในเวลาต่อมาได้ปรับเสริมความเข้มแข็งของคณะทำงานและมีการประชุมติดตามงานอย่างต่อเนื่อง

ต่อมา **นางฉัตรพร ราษฎร์ดุษดี ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร** ท่านใหม่มารับตำแหน่งในเดือนกันยายน พ.ศ.2559 ท่านได้ขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมต่อเนื่องอย่างเข้มแข็ง โดยแบ่งงานรับผิดชอบเป็น 11 เครือข่าย เช่น กลุ่มเด็ก และเยาวชนกลุ่มผู้นำท้องถิ่น กลุ่มสื่อ เป็นต้น โดยเฉพาะ

กลุ่มของอำเภอ ซึ่งประกอบด้วยนายอำเภอทุกอำเภอ โดยมีปลัดจังหวัดเป็นประธาน โดยภารกิจสำคัญ คือ การขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรมในทุกอำเภอ



สานต่องาน เสริมความเข้มแข็งด้วยวิชาการ ร่วมกับศูนย์คุณธรรม นำโดย นายสิน สื่อสวน (ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม)

หลังจากวันที่ 1 ตุลาคา พ.ศ.2559 **นายวีระศักดิ์ วิจิตร์แสงศรี** ได้มารับตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร ได้สานต่อการขับเคลื่อนตามแผน **“พิจิตรจังหวัดคุณธรรมสร้างสุข”** อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2559-2564) ที่ให้ความสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของประชาชน โดยให้นำศาสนา วัฒนธรรมและความเป็นไทยมาสร้างสรรค์สังคมไทยให้เกิดความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรม เป็นการพัฒนาประเทศที่มีความสมดุลทั้งด้านวัตถุและจิตใจ โดยให้ **“คุณธรรมนำการพัฒนา”** สร้างสังคมแห่งคุณธรรมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีและยังสอดคล้องกับนโยบายของกรมการปกครองที่มีข้อสั่งการให้ทุกอำเภอดำเนินแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรมตามรอยพระยุคลบาท จึงทำให้การขับเคลื่อนจังหวัดและอำเภอคุณธรรม ได้ดำเนินไปอย่างมีพัฒนาการที่รวดเร็วอีกทั้งยังมีการปรับปรุงคำสั่งเดิมในการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม เพิ่มขึ้นเป็น



1 ตุลาคม 2559 นายวีระศักดิ์ วิจิตร์แสงศรี ได้มารับตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร ได้สานต่อการขับเคลื่อนตามแผน “พิจิตรจังหวัดคุณธรรมสร้างสุข” อย่างต่อเนื่อง



สนับสนุน ส่งเสริมให้ทุกอำเภอดำเนินแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรมตามรอยพระยุคลบาททำให้การขับเคลื่อนจังหวัดและอำเภอคุณธรรมได้ดำเนินไปอย่างมีพัฒนาการที่รวดเร็ว

13 เครือข่าย จังหวัดพิจิตรยังได้รับเกียรติเป็นเจ้าภาพในการจัดงานสมัชชาคุณธรรมภาคเหนือ **“รวมพลังประชารัฐขับเคลื่อน สังคมคุณธรรมพอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา”** ในวันที่ 22 มิถุนายน 2560 ซึ่งประกอบด้วยเครือข่ายคุณธรรมจังหวัดต่างๆ ในภาคเหนือตอนล่างเข้าร่วม โดยมี พลเอกธนะศักดิ์ปฏิมาประกร รองนายกรัฐมนตรี (ในขณะนั้น) เป็นประธานในพิธี มีบรรยายพิเศษจาก**พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ องคมนตรี** โดยมีตัวแทนจากกระทรวงหลัก ทั้ง 5 กระทรวง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และศูนย์คุณธรรม (องค์กรมหาชน) จัดกิจกรรมต่างๆ เสวนาและจัดทำข้อเสนอด้านคุณธรรมเพื่อนำเสนอกับรัฐบาลต่อไป นับเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในภาคเหนือเป็นครั้งแรก





พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ องคมนตรีเข้าร่วมพิธีประกาศเจตนารมณ์ ขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม สมัชชาคุณธรรมภาคเหนือ ครั้งที่ 1 พร้อมร่วมบรรยายพิเศษ นำโดย พลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร รองนายกรัฐมนตรี (ในขณะนั้น) คุณฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร ผู้ช่วยรัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรม นพ.จักรธรรม ธรรมศักดิ์ ประธานศูนย์คุณธรรม คณะกรรมการศูนย์คุณธรรม ตัวแทนจากทุกจังหวัดในภาคเหนือตอนล่าง

จังหวัดคุณธรรม คืออะไร

เป็นจังหวัดที่มีกระบวนการสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนขับเคลื่อนคุณธรรม เช่นเดียวกันกับการขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรม แต่ของจังหวัดจะมีการขับเคลื่อนลักษณะภาพรวมของทุกอำเภอและทุกภาคส่วนในจังหวัดพิจิตร การขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมทำร่วมกันใน 2 แนวทาง คือ

1. เชิงประเด็นร่วม/นโยบายสาธารณะที่เกิดจากความคิดเห็นร่วมกันจากทุกภาคส่วน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น หรือเป็นความดี หรือสิ่งดีงามที่อยากทำ

2. เชิงพื้นที่ หรือหน่วยงานคุณธรรม ตามแนวทาง 6 ขั้นตอนของศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี ดังได้กล่าวไปแล้วข้างต้นในการดำเนินงานอำเภอคุณธรรม

ความคาดหวังหรือผลที่คาดว่าจะได้รับในการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม

1. หน่วยงานต่างๆ ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความดี หรือโครงงานคุณธรรมซึ่งกันและกัน

2. ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ประเด็นร่วมกันทำให้มีพลัง และแนวทางแก้ไขจากทุกฝ่ายได้เป็นอย่างดี

3. ประชาชนจะมีความสุขมากขึ้น เนื่องจากมีส่วนร่วมในการแก้ไข ได้รับรู้ถึงสิ่งดีงาม ที่แต่ละภาคส่วนได้ทำ

4. สร้างจิตสำนึกพลเมืองในการให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลที่สำคัญมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแสดงออกถึงความรับผิดชอบในสังคม เสริมสร้างความเป็นองค์กรเรียนรู้ แลกเปลี่ยน การทำงานด้วยกัน ด้วยความเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน

หากมีการพัฒนาให้มีการดำเนินงานหน่วยงานคุณธรรม อำเภอคุณธรรม จังหวัดคุณธรรม ออกไปอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ ก็จะทำให้สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรมอยู่ร่วมกัน ซึ่งจะเป็นการพัฒนาประเทศเพื่อความ **“มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”** ต่อไป



คุณธรรมเริ่มต้นที่ตนเอง ขยายในกลุ่มงาน จนทั่วองค์กร และหลายๆ องค์กรช่วยกันเคลื่อนเป็นอำเภอคุณธรรม จังหวัดคุณธรรม ความหวังให้ประเทศไทยของเราเป็นประเทศคุณธรรมที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน



จากอดีตสู่ปัจจุบัน ตั้งแต่มีการส่งเสริมความดีส่วนบุคคล ขยายเป็นรูปธรรมในโรงเรียน สู่อำเภอคุณธรรม โรงพยาบาลคุณธรรม จังหวัดคุณธรรมและร่วมกัน ขยายผลสู่สังคมคุณธรรมต่อไป

ตกผลึก “แผนแม่บทการขับเคลื่อนพิจิตร จังหวัดคุณธรรม 2562”

จากที่ คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดย คณะอนุกรรมการคัดเลือกชุมชน องค์กร หน่วยงาน และจังหวัดคุณธรรม ร่วมกับ กรมการศาสนา ศูนย์คุณธรรม (องค์กรมหาชน) และกระทรวงวัฒนธรรม ได้จัดทำ “คู่มือการประเมิน ชุมชน องค์กร อำเภอและจังหวัดคุณธรรม ภายใต้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (2559-2564)” คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดพิจิตร ภายใต้การนำของท่านผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร วีระศักดิ์ วิจิตรแสงศรี จึงได้บูรณาการร่วมแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัดพิจิตรที่ดำเนินการสอดคล้องกับคู่มือดังกล่าว พร้อมด้วยการน้อมนำหลักทรงงานในหลวงรัชกาลที่ 9 เรื่อง **“การระเบิดจากภายใน”** และ **“การส่งเสริมการปลูกกาแฟจากกาแฟต้นเดียว”** กำหนดเป็นแผนแม่บทการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนและติดตามส่งเสริมคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ 2562 ดังต่อไปนี้

ลำดับ	กิจกรรมการขับเคลื่อน	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1.	ภาคีเครือข่ายส่วนราชการองค์กร/หน่วยงาน วางแผน กำหนดและประกาศเจตนารมณ์ การขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม - รวบรวมผลงานเด่นจากสมาชิกภาคีเครือข่ายเพื่อเตรียมนำเสนอในสมัชชาคุณธรรม จังหวัดพิจิตร “สืบสาน รักษา ต่อยอด พ่อของแผ่นดิน” - ทบทวนเจตนารมณ์เดิม กำหนดเจตนารมณ์ปี 62 - ประกาศเจตนารมณ์ ในงานสมัชชาคุณธรรม ต.ค. 61	ก.ค. - ก.ย.61	
2.	ภาคีเครือข่ายส่วนราชการองค์กร/หน่วยงาน จัดทำแผนส่งเสริมคุณธรรมตามกรอบแผนแม่บทจังหวัดคุณธรรม และแผนดำเนินงานคุณธรรม-ไทยนิยมยั่งยืน ส่งให้จังหวัดเพื่อรวบรวมเป็นแผนส่งเสริมคุณธรรมจังหวัด	ก.ค. - ก.ย.61	
3.	จัดสมัชชาคุณธรรม “สืบสาน รักษา ต่อยอด พ่อของแผ่นดิน”	ต.ค.61	
4.	ภาคีเครือข่าย/ส่วนราชการ/องค์กร/หน่วยงาน ขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนคุณธรรมที่กำหนดไว้	ต.ค.61 - ก.ค.62	
5.	คณะกรรมการในแต่ละระดับมีการเยี่ยมชมให้กำลังใจภาคีเครือข่าย/ส่วนราชการ/องค์กร/หน่วยงาน	ส.ค.61 - ก.ย.62	
6.	ภาคีเครือข่าย/ส่วนราชการ/องค์กร/หน่วยงาน สรุปผลการดำเนินงานตามแผนส่งเสริมคุณธรรม ทบทวนเจตนารมณ์ เตรียมกำหนดเจตนารมณ์และแผนงานปีต่อไป	มิ.ย.62	
7.	การจัดสมัชชาคุณธรรม/ตลาดนัดคุณธรรม เปิดพื้นที่นำเสนอ ผลงานคุณธรรมภาคีเครือข่าย	ก.ย.62	

จากกรอบแผนแม่บทการขับเคลื่อนคุณธรรมดังกล่าวเป็นการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสร้างสมดุลในการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมที่ต้องให้เกิด **“การระเบิดจากข้างใน”** การติดตามการขับเคลื่อนจึงไม่เร่งรัดความสำเร็จตามแผนการดำเนินงานคุณธรรม แต่เน้นการติดตามกระบวนการส่งเสริมคุณธรรมแทน เพื่อเป็น **“ภูมิคุ้มกัน”** สำหรับงานคุณธรรมในทุกภาคีเครือข่ายจะไม่หยุดนิ่ง จะมีการเคลื่อนตามแผนส่งเสริมคุณธรรมที่กำหนดไว้โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ถ้าขับเคลื่อนสำเร็จ จะมีการ **“ชม แชร์”** เพื่อให้เกิดการขยายผลตามหลักการทรงงาน

เรื่อง **“กาแฟต้นเดียว”** ที่ให้ความสำคัญกับความสำเร็จแม้จะเป็นความสำเร็จเล็กน้อยในเรื่องที่ทำได้ยาก หากไม่สำเร็จจะมีการ **“ช่วย เชื่อม”** โดย คณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมจังหวัดพิจิตร คณะกรรมการฝ่ายวิชาการ และคณะกรรมการฝ่ายประสานงานและติดตามชื่นชม เพื่อสนับสนุน ช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการขับเคลื่อน ตาม **“เหตุ-ผล”** ที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดความ **“พอประมาณ”** ในการขับเคลื่อน

ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร วีระศักดิ์ วิจิตรแสงศรี ได้สรุปบทบาทการส่งเสริมการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมสู่การเป็นสังคมคุณธรรมดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารของแต่ละภาคีเครือข่าย ผู้บริหารส่วนราชการ ในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปฏิบัติ คือ **“ชม แชร์ ช่วย เชื่อม”** ต่อยอด ให้เกิดการขยายผลความดี ไปทุกภาคส่วนทั่วทั้งจังหวัด พิจิตร

เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ ในบทต่อไปจะเป็นการนำเสนอตัวอย่างหน่วยงาน/องค์กร / อำเภอ ที่ขับเคลื่อนคุณธรรมเป็นตัวอย่างใน 13 เครือข่าย ตามแนวทางของจังหวัดพิจิตร เพื่อให้เกิดเป็นแนวคิด แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมต่อไป ทั้งนี้มี หน่วยงาน / องค์กร / อำเภอ ที่สามารถเป็นตัวอย่างได้อีกมากแต่เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลา,งบประมาณและไม่ประสงค์จะให้หนังสือมีขนาดใหญ่เกินไป จึงไม่อาจนำเสนอได้ทั้งหมด จึงขออภัยภาคีเครือข่ายที่ไม่ปรากฏในหนังสือนี้แต่จะมีการรวบรวมนำเสนอทางเว็บไซต์ต่อไปในอนาคต



1 เครือข่าย โรงเรียนคุณธรรม

โรงเรียนบ้านใหม่วังหว้า อำเภอดงเจริญ

จากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ตรัสไว้ว่า “การทำดีนั้นทำยากและเห็นผลช้า แต่ก็จำเป็นต้องทำ เพราะหาไม่ความชั่วซึ่งทำได้ง่าย จะเข้ามาแทนที่และจะพอกพูนขึ้นอย่างรวดเร็วโดยไม่ทันรู้สึกตัว แต่ละคนจึงต้องตั้งใจและเพียรพยายามให้สุดกำลัง ในการสร้างเสริมและสะสมความดี” (พระบรมราโชวาทพระราชทาน แก่ผู้สำเร็จการศึกษา ที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจ สวนอัมพร 14 สิงหาคม 2525) สะท้อนให้เห็นถึงการทำความดี ซึ่งจะมีน้อยลงทุกวัน จนบางครั้งความชั่วซึ่งเป็นสิ่งที่ทำง่ายกว่าอาจ จะเข้ามาแทนที่ไม่มียุคไหนที่มีการเรียกร้องถามหาคุณธรรมเท่ากับยุคนี้พฤติกรรมของมนุษย์ไม่ได้เกิดขึ้นจากสัญชาติญาณเพียงอย่างเดียว หรือไม่ได้เกิดขึ้นเพียงถูกแรงกระตุ้นไม่ว่าจากภายนอกหรือภายในเท่านั้น มนุษย์มีความตระหนัก มีความตั้งใจ และสามารถเลือกพฤติกรรมได้ดังนั้น คุณธรรมที่โรงเรียนวัดใหม่วังหว้า ได้ดำเนินการคือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของทุกคนให้มาเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามความต้องการของครอบครัว ชุมชน และสังคม

ความรู้สึกนึกคิดที่อยู่ภายในของแต่ละคนจะมีบทบาทสำคัญเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม มนุษย์มีจิตสำนึกชั่วดีเพราะการตระหนักในตัวเองว่าพฤติกรรมของตนเองไม่ใช่มีไว้เพียงเพื่อความอยู่รอดเท่านั้น แต่ทุกคนจะต้องรับผิดชอบต่อพฤติกรรมคุณธรรมในจิตใจ บอกอะไรดี อะไรไม่ดี เวลาที่คิดไม่ดี พูดไม่ดีรู้สึกไม่ดี ทำไม่ดีจิตสำนึกจะฟ้องผิด ทุกศาสนาสอนให้มนุษย์ต้องทำดี ต้องมีพฤติกรรมที่ดี ที่พึงประสงค์ไม่ว่าจะเป็นด้วยทางกาย ทางวาจา และทางความคิด ไม่นำความเสื่อมเสียและความ

เดือดร้อนมาสู่ผู้อื่นและตนเอง เช่น ไม่พูดตลบตะแลง มุสา ใส่ร้ายป้ายสี แช่งด่า หลอกลวง

โรงเรียนวัดใหม่วังหว้าเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในชุมชน 2 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรไม่มาก ฐานะทางเศรษฐกิจของแต่ละครอบครัวไม่ดีนักจึงทำให้กลุ่มแรงงานซึ่งเป็นกลุ่มพ่อแม่ของเด็กๆ ต้องออกไปทำงานตามต่างจังหวัด ไม่สามารถเลี้ยงดูลูกด้วยตนเองได้ ลูกๆ จึงต้องอยู่กับญาติซึ่งเป็น ปู่ย่า ตายาย หรือลุงป้า น้าอา

ลักษณะการเลี้ยงดูของแต่ละคน แต่ละครอบครัวไม่เหมือนกัน บางครอบครัวให้ความรักที่มากเกินไปจนเด็กๆทำอะไรไม่เป็นเลย บางครอบครัวบังคับจนเด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว ต่อต้าน บางครอบครัวไม่ให้ความสนใจ ไม่มีเวลาให้กันจนเด็กๆ ต้องหันไปพึ่งโทรศัพท์ พูดคุยกับเพื่อน เด็กๆ ไขว้คว้าหาคนที่คิดว่าให้ความรัก จนอาจจะมีความเสี่ยงพฤติกรรมทางเพศได้ ไม่สนใจคนรอบข้าง ดื้อรั้น ซึ่งล้วนแต่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพ่อแม่ผู้ปกครอง รวมถึงโรงเรียนด้วย

จากการสะท้อนปัญหาของนักเรียนและครูพบว่าในปัจจุบันนักเรียนยังมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อยู่บางประการพฤติกรรมขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย





เช่นเข้าแถว-เดินแถวไม่เป็นระเบียบไม่มีสัมมาคารวะพูดคำหยาบพฤติกรรมขาดความรับผิดชอบเช่น ไม่ปิดน้ำ-ไฟหลังใช้ไม่รักษาความสะอาดในโรงเรียน ไม่ทำการบ้าน พฤติกรรมขาดความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ลักขโมยพูดโกหกทุจริตการสอบเก็บของได้ไม่ส่ง ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของคุณครูที่จะเข้ามากล่อมเกลาพฤติกรรมทีไม่พึงประสงค์ที่ไม่ต้องการร่วมกับผู้ปกครอง โดยมีนักเรียนเป็นผู้ร่วมกระบวนการค้นหาตัวตนของตนเอง

ด้วยจิตสำนึกและหน้าที่ของครูที่ว่า ครูหนึ่งคนสร้างคนดีได้เป็นร้อยคน

ครูจึงเป็นคนสำคัญที่จะเป็นแกนกลางในการขับเคลื่อนพฤติกรรมที่ดีของเด็กๆสู่สังคมและชุมชน โดยการชี้แนะแนวทางความถูกต้อง ซึ่งจากจุดเล็กๆนี้ก่อให้เกิดความคิดที่อยากจะแก้ปัญหาของเด็กโดยตัวของเด็กเอง แก้ปัญหาของส่วนรวมด้วยกันระหว่างครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการ





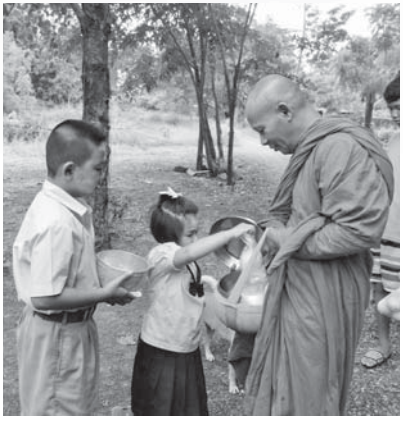


เส้นทางของโรงเรียนคุณธรรมวัดใหม่วังหว้า เป็นการทำงานแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน หาปัญหาแต่ละด้านที่พบ

ด้านการแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กๆ ที่เป็นพฤติกรรมที่ครูไม่ต้องการผู้ปกครองไม่ชอบ และเด็กคิดว่าเป็นปัญหาที่ตนควรแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อให้อยู่ในครอบครัว ชุมชน และในสังคมได้อย่างมีความสุข มีการนำกระบวนการกลุ่มระดมความคิดรวบรวมปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไม่ว่าจะเป็นที่บ้าน ที่โรงเรียน ที่ชุมชน คัดเลือกปัญหาที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนที่หลายๆ คนคิดว่าเป็นปัญหาของเด็กส่วนใหญ่



ผู้ปกครองและครูก็รวบรวมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และสิ่งที่อยากให้เด็กๆ ทำ ซึ่งเราเรียกว่าพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็กด้วยเช่นกัน จากนั้นนำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้สึกที่มีต่อกัน ทำให้เด็กๆ ได้รับรู้ความรู้สึกของผู้ปกครอง พ่อ แม่ ที่มีความปรารถนาดี





อยากให้ลูกๆ เป็นคนดี มีความรับผิดชอบ และสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในอนาคต ซึ่งเด็กๆ ก็อยากเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เพื่อ พ่อ แม่ ผู้ปกครองเช่นกัน หลังจากได้มีโอกาสพูดคุยกันเด็กได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมช่วยเหลืองานพ่อแม่ทำงานบ้านเอง เป็นการแบ่งเบาภาระครอบครัวได้

พฤติกรรมด้านการเรียนที่โรงเรียนเด็กๆ รวมตัวกันหาปัญหาของแต่ละชั้น สำรวจปัญหา ในชั้นเรียนของตนเองที่พบมากที่สุด ที่ต้องการแก้ไข ซึ่งจากการรวบรวมมาในชั้น ป.1 ได้แก่การเล่นในชั้นเรียน ไม่ตั้งใจเรียน ชั้น ป.2 ได้แก่ การไม่ช่วยเหลือกันทำเวรห้อง ชั้น ป.3 ได้แก่ การไม่อ่านหนังสือ ชั้น ป.5 ได้แก่ การไม่เก็บอุปกรณ์การเรียน ชั้น ป.6 ได้แก่ การไม่ทำการบ้านส่งครู ทุกชั้นมีปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยกลุ่มเด็กเอง จึงได้นำโครงงานคุณธรรมมาใช้ ได้แก่ ชั้น ป.1 โครงงานเด็กดีมีดาว ชั้น ป.2 โครงงานห้องสวยด้วยมือเรา ชั้น ป.3 โครงงานหนังสือคือเพื่อน ชั้น ป.5 โครงงานตาวิเศษ ชั้น ป.6 โครงงานตกเย็นเห็นการบ้าน แต่ละโครงงานเด็กช่วยกันคิดวิธีในการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการกลุ่มหลักประชาธิปไตย มีการกำหนดข้อตกลงร่วมกัน ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ดีขึ้น





การสร้างแรงจูงใจและการสร้างแรงกระตุ้นการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมวัดใหม่วังหว้า

1) การสร้างแรงจูงใจให้ทุกคนมีพลังที่จะช่วยกันสร้างเด็กดีสร้างคนดีโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในงานพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมโดยต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเคารพซึ่งกันและกันให้โอกาสให้ความช่วยเหลือมีการยกย่อง ชมเชย อย่างต่อเนื่อง



2) การสร้างแรงกระตุ้น โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกคนรู้สึกว่าการเป็นแบบอย่างที่ดีคือความรับผิดชอบให้ปฏิบัติตนมีความสุขสนุกกับงานโดยให้กำลังใจจริงใจเอาใจใส่และให้คำปรึกษา



3) ชื่นชมคนดีมีประกาศ ส่งเสริมสนับสนุนเชิดชูยกให้เป็นตัวอย่างในการทำดี

เด็กๆทุกคนได้รับความปรารถนาดีจากคนรอบข้าง ทุกคนได้รับความรักการชื่นชมจากคนรอบข้างส่งผลให้เด็กๆ



มีจิตสำนึกในการทำดีเพื่อตอบแทนความรักที่ได้รับ ส่งผลให้เป็นพฤติกรรมที่ดีได้อย่างยั่งยืน

การขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม ทุกคนมีความสำคัญเท่ากันจะขาดใครคนใดคนหนึ่งไม่ได้ ผู้บริหารเป็นเครื่องยนต์ที่แข็งแกร่ง ครูเป็นฟันเฟืองที่ไม่ติดขัด ผู้ปกครองชุมชน เด็กเป็นล้อหมุนพารถโรงเรียนคุณธรรมไปสู่จุดหมายสถานีคนดี ได้อย่างมีความสุข





โรงเรียนบ้านน้อย “ปรึกอุทิศ” อำเภอโพทะเล



กิจกรรมครอบครัวคุณธรรม
โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ปีการศึกษา 2560 เด็กดีมีคุณธรรม เป็นผู้นำต้นแบบที่ดีให้กับน้องๆ ได้ปฏิบัติตามได้รับทุนจากโครงการโรงเรียนคุณธรรมด้านผลผลิต คือ นักเรียนได้รับทุนการศึกษาทุนพระราชทานแบบต่อเนื่องจนจบปริญญาตรีจากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯสยามมกุฎราชกุมารปัจจุบันอยู่มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคมตามค่านิยมหลัก 12 ประการ สู่การปฏิบัติจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2

กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม : หลักการสำคัญ กระบวนการทำงานยุทธศาสตร์ กิจกรรม

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมระหว่างผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง/นักเรียนของโรงเรียนบ้านน้อย **“ปรึกอุทิศ”** รายละเอียดจากรายงานการสังเคราะห์องค์ความรู้ กระบวนการสร้างโรงเรียนคุณธรรม บ้านน้อยโมเดล พบว่ากระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2557 โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาครู การพัฒนานักเรียน การพัฒนาการมีส่วนร่วม และการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปลูกฝังคุณธรรม ใน 4 ด้าน คือ **“มารยาท วินัย จิตอาสา ความซื่อสัตย์”** โดยมีการจัดทำโครงงานคุณธรรมใน 6 ประเด็น เป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อน โดยมีรายละเอียดดังนี้ **กระบวนการในการดำเนินการ ตามโครงการนี้ มีการทำงานใน ๕ ระยะ**กล่าวคือ

ระยะที่ 1 การจัดทำยุทธศาสตร์ในการพัฒนา
ระยะที่ 2 การขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติการ
ระยะที่ 3 ระยะการติดตามประเมินผล

ระยะที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนาผลการดำเนินการ

ระยะที่ 5 การขยายผล การต่อยอดและการพัฒนาสู่ความยั่งยืน

หลักการสำคัญที่ใช้เป็นหลักการพื้นฐานของการทำงาน

หลักการสร้างการมีส่วนร่วม โดยมีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 4 กลุ่ม กล่าวคือผู้บริหารและครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อร่วมกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนากำหนด อัตลักษณ์และตัวบ่งชี้รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการดำเนินการและการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

หลักการบริหารจัดการที่เป็นระบบ หรือ PDCA (Plan Do Check Action) โดยเน้นการเปิดโอกาสให้ทุกคนในองค์กรร่วมกันคิดเพื่อวาง **“ความสามารถหลัก”** และ **“ค่านิยมร่วม”** ขององค์กร ศูนย์คุณธรรมได้นำหลักการนี้มาพัฒนาเป็น **“ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ”** แล้วนำปัญหาที่อยากแก้มาร่วมกันหาหนทางแก้ไขด้วยหลักคุณภาพ (Plan Do Check Action – PDCA.) และใช้ความดีมาสร้าง **“ค่านิยม”** ให้เป็น **“อัตลักษณ์”** เพื่อเป็นพลังผลักดันให้งานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ยุทธศาสตร์ในการพัฒนา การกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนา เป็นกระบวนการทำงานที่เกิดขึ้นในระยะแรกของการดำเนินโครงการ โดยหลังจากการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในกลุ่มต่างๆ ทั้ง 4 กลุ่มคือ กลุ่มผู้บริหารและครู กลุ่มนักเรียน กลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มชุมชน โดยได้ร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนา หรือ **“ยุทธศาสตร์ 4 6 4”** ประกอบด้วยโครงการจิตอาสาบริการชุมชนโรงเรียนบ้านน้อย **“ปรึกอุทิศ”** สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 **4 อัตลักษณ์เดิม** “มารยาทดี มีวินัย ใจอาสา พัฒนาความซื่อสัตย์” ใหม่ปีการศึกษา 2560 “รับผิดชอบดี มีจิตอาสา พัฒนาวินัย ใช้ความพอเพียง” **6 กิจกรรมหลัก** (1) เสริมสร้างระเบียบวินัย (2) เสริมสร้างความดี (3) เสริมสร้างความกตัญญูกตเวที (4) การพัฒนาจริยธรรม (5) ส่งเสริมจิตอาสา (6) พัฒนาโรงเรียนสุจริตสู่โรงเรียนคุณธรรมแบบยั่งยืน **4 ยุทธศาสตร์** (1) การพัฒนาครู (2) การพัฒนานักเรียน (3) การพัฒนาการมีส่วนร่วม (4) การพัฒนาสภาพแวดล้อม

ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ของครู ตัวบ่งชี้ของนักเรียน ตัวบ่งชี้ของการพัฒนาการมีส่วนร่วม และตัวบ่งชี้ของสภาพแวดล้อม ทั้งนี้ ตัวบ่งชี้ทั้ง



4 กลุ่มนี้เกิดขึ้นจากกระบวนการร่วมกำหนด**ตัวบ่งชี้ของครู** (1) ไม่เบียดเบียนเวลาราชการ (2) ตรงต่อเวลา (3) ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากนักเรียนและโรงเรียน (4) รับผิดชอบในหน้าที่(5) ใจอาสา (6) การยิ้ม ไหว้ ทักทายกัน**ตัวบ่งชี้ของนักเรียน** (1) ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน (2) การยิ้ม ไหว้ ทักทายกันการแสดงความเคารพ (3) ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข (4) ดำรงชีวิตอย่างพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข (5) มีใจอาสา และจิตสำนึกสาธารณะ (6) ห่างไกลยาเสพติด/รักนวลสงวนตน**ตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วม** (1) ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม (2) ผู้ปกครองและชุมชน (บ้าน วัด โรงเรียน)เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ของนักเรียนตัวบ่งชี้สภาพแวดล้อม (1) โรงเรียน สะอาด ร่มรื่น สวยงาม และมีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อ/เพียงพอต่อการเรียนการสอน (2) ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

การขับเคลื่อนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ใน 6 ขั้นตอน ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ได้ถูกนำไปสู่การปฏิบัติ 6 ขั้นตอน คือ

(1) จัดโครงสร้างการทำงานทุกระดับ
(2) สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง/ชุมชน
(3) การบูรณาการทำงานโครงการกับภารกิจหลัก งานประจำ กิจกรรมพิเศษ
(4) การพัฒนาสภาพแวดล้อมส่งเสริมโรงเรียนสุจริตสู่โรงเรียนคุณธรรมแบบยั่งยืน
(5) การนิเทศ ติดตาม สรุปบทเรียน สร้างขวัญและกำลังใจ
(6) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่





บทเรียนที่ได้รับ ปัจจัยความสำเร็จในการทำงานในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของคณะครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนของโรงเรียนบ้านน้อย “ปรึกอุทิศ” กระบวนการสร้างโรงเรียนคุณธรรม “บ้านน้อยโมเดล” พบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการเป็นโรงเรียนด้านคุณธรรมของโรงเรียนบ้านน้อย “ปรึกอุทิศ” ประกอบด้วย ปัจจัยสำคัญ 4 ปัจจัย กล่าวคือ

(1) ปัจจัยความสำเร็จที่มาจาก “คน”

(2) ปัจจัยความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อม และ ชุมชน

(3) ปัจจัยความสำเร็จที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้

(4) ปัจจัยความสำเร็จที่เกิดจาก “ระบบบริหารจัดการ”

4.1 ปัจจัยความสำเร็จที่เกิดขึ้นจาก “คน” “ชุมชน” และ “สิ่งแวดล้อม

การสร้าง พัฒนา และ กระตุ้นให้ **“คน”** มีความเข้าใจ ความตระหนักในการสร้าง พัฒนาและกระตุ้นให้เกิดความรู้และตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม มีกระบวนการทำงานเพื่อสร้าง พัฒนาและกระตุ้นให้ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง รวมทั้ง คนในชุมชนเกิดความเข้าใจ ความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีคุณธรรมจริยธรรม และนำมาสู่การร่วมมือร่วมใจในการทำงาน

การสร้างและพัฒนาคนให้ มีความรู้ ความสามารถและศักยภาพในการดำเนินการในโครงการ การจัดกระบวนการและกิจกรรมเสริมหนุนและปฏิบัติการเสริมสร้างพลัง เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ โดยมีการจัดกิจกรรมหลัก คือ การพัฒนา



กระบวนการคิดเชิงระบบ และกิจกรรมเฉพาะสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน กล่าวคือ

กลุ่มผู้บริหารและครู มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่คณะครูเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม กระบวนการขับเคลื่อนสู่การเป็น โมเดล และโครงงานคุณธรรมกลุ่มนักเรียนและแกนนำนักเรียน มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับเยาวชนแกนนำในหลักสูตรโครงงานคุณธรรม การเข้าร่วมจัดฐานการเรียนรู้ในค่ายลูกเสือ เนตรนารี รวมทั้ง **“การจัดค่ายคุณธรรม : เด็กดีสร้างได้”** สำหรับนักเรียนทุกระดับชั้น ทั้งเด็กเก่ง ปานกลาง และ เด็กที่มีผลการเรียนในระดับต่ำการให้คำปรึกษาและเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมสัปดาห์คุณธรรม และนิทรรศการด้านคุณธรรม

การสร้าง **“แรงบันดาลใจ”** ในการทำงาน โดยการเรียนรู้จากต้นแบบในการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กนักเรียนในโรงเรียนบ้านน้อย “ปรึกอุทิศ” นั้น นอกจากจะใช้กระบวนการสร้างการเรียนรู้จากการทำงานโครงงานคุณธรรม จริยธรรมแล้ว ทางโรงเรียนยังใช้กระบวนการสร้างการเรียนรู้และสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเรียนด้วยการเรียนรู้จาก **“ต้นแบบ”** โดยเฉพาะให้นักเรียนได้เรียนรู้จากบุคคลต่างๆ โดยเฉพาะบุคคลต้นแบบที่เป็นศิษย์เก่าของโรงเรียน



ปัจจัยความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการจัดการสิ่งแวดล้อม และชุมชน

กระบวนการขับเคลื่อนเป็นโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนบ้านน้อย **“ปรึกอุทิศ”** นั้นเป็นการขับเคลื่อนการทำงานโดยให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ล้อมรอบตัวเด็กนักเรียนไปพร้อมกันด้วย โดยมีการจัดการสิ่งแวดล้อมใน 3 ระดับ กล่าวคือ

ระดับครอบครัว โดยมีการทำงานร่วมกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเครือข่ายพ่อแม่จิตอาสา ซึ่งเข้ามามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงาน

ระดับภายในโรงเรียน ประกอบด้วย การดำเนินการอย่างจริงจังของผู้บริหารโรงเรียนและการดำเนินการของครูในโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายใต้สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมไปถึง การสร้างสิ่งแวดล้อมในด้านกิจกรรมต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และทำความเข้าใจในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม อีกทั้ง มีการดำเนินการร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา นักการภารโรง รวมไปถึงผู้ประกอบ การร้านค้าภายในโรงเรียน

ระดับภายนอกโรงเรียน หมายถึง ชุมชนที่เป็นปัจจัยสำคัญในการทำงานร่วมกับโรงเรียน

ปัจจัยความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้จากการจัดทำโครงงาน หรือ Project Based Learning โครงงานคุณธรรมเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ให้กับนักเรียน ซึ่งกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผลนี้จะส่งผลให้เกิดการสร้างความตระหนักและความเข้าใจถึงผิด-ชอบ-ชั่ว-ดี ตระหนักได้หมายรู้ถึงความดีงามได้ ภายใต้การประชุมเชิงปฏิบัติการจากคณะครูทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณะครูได้ร่วมกันกำหนดรูปแบบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำโครงงานคุณธรรม โดย 1 ห้องเรียน : 1 ครูที่ปรึกษา : 1 โครงงาน (มากกว่าได้หากมีศักยภาพในการดำเนินการ)

การกำหนดโจทย์คำถามในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในการกำหนดโจทย์ในการจัดทำโครงงานคุณธรรม เป็นการกำหนดโจทย์ของการทำงานจากประเด็นปัญหา หรือ Problem Based Learning โดยโครงการนี้มีการสร้างโจทย์ที่ใช้ในการเรียนรู้

ภายใต้แนวคิด “ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ” เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างโจทย์ของการจัดทำโครงงานคุณธรรม

การจัดทำโครงงานคุณธรรมภายใต้การออกแบบกระบวนการเรียนรู้อย่างผสมผสานและแบบการบูรณาการจากทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้เอื้ออำนวย (Facilitator) หรือผู้สนับสนุน (Supporter) ในการทำงานการจัดกระบวนการเรียนรู้ดำเนินการในรูปแบบของการจัดทำโครงงานคุณธรรมร่วมกับกิจกรรมชุมนุมและกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์ โดยให้ความสำคัญกับ

ออกแบบกระบวนการหรือกิจกรรมในโครงงานคุณธรรมที่เน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการสืบค้นหาปัญหาและหาสาเหตุของปัญหาและคิดค้นกระบวนการในการจัดการปัญหาแบบมีส่วนร่วม ด้วยวิธีการที่หลากหลายและสร้างสรรค์

ปัจจัยความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการโครงการ

การสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ แนวคิดพื้นฐานที่ใช้เป็นแนวคิดหลักในการออกแบบกระบวนการทำงานในการดำเนินการโครงการนี้ คือ แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จะเห็นได้จากในทุกขั้นตอนของกระบวนการทำงาน ทั้งในขั้นตอนแรกของการจัดทำโครงการกล่าวคือ กระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนา และ กระบวนการกำหนดอัตลักษณ์และตัวบ่งชี้ ไม่เพียงเท่านั้น ในขั้นตอนของการดำเนินการและการทบทวนและปรับปรุงการดำเนินการ มีการจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการโดยนำคณะครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไปสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อนำเสนอความก้าวหน้าของการดำเนินการโครงการ ร่วมกันวิเคราะห์ SWOT ร่วมกันคิดแก้ไขปัญหาและวิธีการที่จะนำไปสู่การดำเนินการที่มีประสิทธิภาพในระยะต่อไป

การดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจังของ **“ผู้อำนวยการโรงเรียน”** ในการดำเนินการโครงการนี้ ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการทำงาน โดยผู้อำนวยการของโรงเรียน คือ นางวรยา สายสุจริต ให้ความสำคัญกับการดำเนินการในโครงการนี้โดยเข้ามามีบทบาททั้งในการลงมือปฏิบัติการ ตลอดจน การกำกับติดตาม และบทบาทในการสนับสนุนส่งเสริม

การดำเนินการ โดยการจัดกระบวนการเพื่อกระตุ้นให้เกิดการคิด วิเคราะห์ การจัดกระบวนการเพื่อทำให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และ ชุมชน ตระหนักถึงความสำคัญ ตลอดจนการจัดทำกลไกในการสนับสนุนส่งเสริมเช่นการให้รางวัลเป็นต้น

การสนับสนุนและการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน โดยมีการให้คำปรึกษาช่วยเหลือ/แก้ปัญหาโดยทีมพี่เลี้ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนิเทศ การกำกับติดตามและการสร้างขวัญกำลังใจให้กับครู นักเรียน ผู้ปกครองในการดำเนินการตามโครงการนี้

ข้อเสนอแนะ

โรงเรียนบ้านน้อย **“ปรึกอุทิศ”** เป็นโรงเรียนคุณธรรม ทำให้โรงเรียนต้องเป็นแบบอย่างที่ดี คือ **“แบบอย่างที่ดีในด้านกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงแบบมีส่วนร่วม”** โดยจุดเริ่มต้นของการทำงานก็คือ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน รวมไปถึง การกำหนดอัตลักษณ์ร่วมกันของทั้งครู นักเรียน ปัจจัยนี้เองส่งผลต่อการสร้างความร่วมมือในการทำงานและส่งผลต่อความสำเร็จของการทำงาน ยิ่งไปกว่านั้น ยังเป็น **“แบบอย่างที่ดีในด้านการบริหารจัดการแบบยั่งยืน”** จะเห็นได้ว่า ในการทำงานและขับเคลื่อนการทำงานในโรงเรียนบ้านน้อย **“ปรึกอุทิศ”** มีการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ให้ความสำคัญกับการสร้างสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับผู้บริหาร ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง บุคลากรในโรงเรียน ชุมชน ปัจจัยนี้เองเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการสร้างความยั่งยืนของการทำงานและการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรมในขณะเดียวกัน ประเด็นที่ต้องดำเนินการเพื่อต่อยอดการทำงานของโรงเรียนบ้านน้อย **“ปรึกอุทิศ”** นั้น นอกจากการขยายผลในด้านการพัฒนารูปแบบและกระบวนการทำงานเป็นโรงเรียนคุณธรรม ไปยังโรงเรียน ชุมชน และสังคมแล้ว ประเด็นที่จำเป็นที่ต้องดำเนินการก็ คือ การพัฒนาต่อยอดผลงานหรือโครงงานที่นักเรียนจัดทำขึ้น เพื่อทำให้เกิดการนำโครงงานไปใช้หรือนำไปขยายผลในรูปแบบต่างๆ ในชุมชน เพื่อทำให้เกิดการใช้ประโยชน์จากโครงงานที่มีอยู่ได้จริงและเป็นประโยชน์ต่อสังคม ต่อชุมชนต่อไป

มีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาโครงงานเป็นระยะๆ ทั้งการทำ PLC และ AAR ครั้งที่มีการเปลี่ยนที่สำคุญคือใน วันที่ 6-7 ตุลาคม 2559 มีการอบรมคณะครูและนักเรียนแกนนำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลปรากฏว่าได้โครงงานใหม่จากการร่วมคิดร่วมทำของครูและนักเรียนและมีการปรับ

อัตลักษณ์ด้านคุณธรรม จาก มารยาทดี มีวินัย ใจอาสา พัฒนาความซื่อสัตย์ เป็น รับผิดชอบดี มีจิตอาสา พัฒนาวินัย ใช้ความพอเพียง เริ่มใช้ในปีการศึกษา 2560

ผลจากการดำเนินงานเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรม ให้โรงเรียนอื่นมาศึกษาดูงานการดำเนินงานเพื่อเป็นแบบอย่างผลการดำเนินงานของโรงเรียนการเป็นแบบอย่างที่ดีมาโรงเรียนแต่เช้า ยิ้มไหว้ทักทายร่วมกับผู้ปกครองนักเรียน หน้าประตูทางเข้าโรงเรียน ดูแลมารยาทในการไหว้ การแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ร่วมกิจกรรมกับนักเรียนบ่อยครั้ง ให้การอบรมนักเรียนตอนเช้าร่วมกับครูเวรประจำวันและวันศุกร์สุดสัปดาห์ อุทิศเวลาให้ทางราชการทำเพื่อส่วนรวมมีจิตอาสาบริการชุมชน เข้าร่วมกิจกรรมชุมชนสม่ำเสมอทั้งงานมงคลและและอวมงคล การบำเพ็ญประโยชน์ ร่วมพิธีงานต่างๆ ของชุมชน วันสำคัญทางศาสนามากขึ้น และงานประจำปี งานประเพณีต่างๆของวัดและชุมชน ฯลฯ





2 เครือข่ายสาธารณสุขคุณธรรม

โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชตะพานหิน

โรงพยาบาลคุณภาพ สู่ โรงพยาบาลคุณธรรม

ในทศวรรษที่ผ่านมา โรงพยาบาลของรัฐ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีการพัฒนาอย่างเห็นได้ชัดเจน ตั้งแต่การปรับภูมิสถาปัตย์ ปรับโครงสร้างสถานที่ให้สะอาด โอ่โถง สวยงาม มีสวนหย่อมพักผ่อนควบคู่ไปกับการพัฒนาสถานที่ คือ การพัฒนาคุณภาพการรักษาพยาบาล มีแพทย์เฉพาะทางตรวจรักษา มีการดำเนินการเชิงรุก เข้าถึงประชาชน นำระบบบริหารคุณภาพเข้ามาเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนา ส่งผลให้แต่ละแห่งผ่านการรับรองโรงพยาบาลคุณภาพ แต่จากสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงความต้องการของประชาชนที่มีความคาดหวังสูงขึ้น โดยเฉพาะคาดหวังต่อบริการภาครัฐ ซึ่งเป็นโจทย์สำคัญของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชตะพานหิน ทำอย่างไรให้โรงพยาบาลแห่งนี้ ซึ่งสร้างจากเงินบริจาคและศรัทธาของพี่น้องประชาชน จะเป็นที่รักของประชาชน สมดังวิสัยทัศน์ที่โรงพยาบาลตั้งเป้าหมายไว้



โรงพยาบาลคุณธรรม เส้นทางที่ตั้งใจไปให้ถึง

ทศวรรษต่อแต่นี้ การเป็นโรงพยาบาลที่สวยงาม มีหมอเก่ง มียาดี แค่นี้ไม่เพียงพอที่จะทำให้โรงพยาบาลเป็นดังที่ประชาชนคาดหวัง ให้เป็นยิ่งกว่าโรงพยาบาล ทำอย่างไรให้นอกจากมีคุณภาพแล้วเป็นโรงพยาบาลที่ดีด้วย

โรงพยาบาลคุณธรรม

ในความหมายของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชตะพานหิน คือการต่อยอดโรงพยาบาลคุณภาพ (เก่ง) เพิ่มมิติของคุณธรรม (ดี) ให้เด่นชัด

ศาสตราจารย์นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรีประธานกรรมการมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชผู้ริเริ่มโครงการโรงพยาบาลคุณธรรม กล่าวไว้ว่า **“เป้าหมายของโรงพยาบาลคุณธรรม คือ ผู้ปฏิบัติงานมีความสุข ผู้รับบริการได้รับน้ำใจงดงามจากผู้ให้บริการ และโรงพยาบาลประหยัด มีคุณภาพมากขึ้น น่าจะเป็นแนวทางที่ทุกโรงพยาบาลควรนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา”**

- เริ่มต้นที่ความมุ่งมั่นผู้บริหาร โดยการเปลี่ยนวิสัยทัศน์ที่เป็นดังจุดหมายของโรงพยาบาล วิสัยทัศน์ของเรา **“เราเป็นโรงพยาบาลที่ดี มีคุณภาพเป็นเลิศ และเป็นที่รักของประชาชน”** เปลี่ยนพันธกิจด้านกำลังคน คือ เก่ง และคนของเรามีจริยธรรม (ดี) มีคุณภาพ (เก่ง) และมีความสุข **“สร้างคนดี.. ทำดีด้วยกัน”**
- ต่อด้วยคำมั่นสัญญาร่วมกัน คุณธรรมที่เราทุกคนเลือกเป็นอัตลักษณ์ของโรงพยาบาลของเราทุกคน โรงพยาบาลเลือก **“พอเพียง ซื่อสัตย์ เสียสละ”** และต้องทำอย่างไรสะท้อนคุณธรรมที่ต้องการของโรงพยาบาล และแปรอัตลักษณ์เป็นค่านิยมโรงพยาบาล

พอเพียง เป็นต้นธารของคุณธรรมทุกประการ หากคนไม่รู้จักพอ จะไม่สามารถมีความสุข โรงพยาบาลน้อมนำแนวคิดตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ 9 เป็นแนวในการดำเนินงานของโรงพยาบาล และให้เจ้าหน้าที่ทุกคนใช้ในการดำรงชีวิตแบบพอเพียง รู้จักพอ พอใจในสิ่งที่มีอยู่ มีเหตุ มีผล รู้จักประมาณตน มีภูมิคุ้มกัน ไม่หลงผิด ไม่เล่นการพนัน ใช้จ่ายมีเหตุผล มีความขยันหมั่นเพียร โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ทำบัญชีครัวเรือน หรือลดการเป็นหนี้

ซื่อสัตย์ คุณธรรมสำคัญที่ทุกหน่วยงานทุกคนและบุคลากรภาครัฐทุกคน ควรมี โรงพยาบาลประกาศแนวทางด้านความซื่อสัตย์ โดยผู้บริหารทุกคน

- ซื่อสัตย์ด้านการบริหารจัดการ นำระบบธรรมาภิบาลมาใช้ให้โปร่งใส ตรวจสอบได้ ให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลการทำงาน กระบวนการขั้นตอนต่างๆ ดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการ
- ซื่อสัตย์ต่อผู้ป่วย โดยจัดบริการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง
- ซื่อสัตย์ต่อเจ้าหน้าที่ สิ่งใดที่ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ ปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่าง

และเจ้าหน้าที่ทุกคน ซื่อสัตย์ โดย ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ทำงานเต็มความสามารถ ขึ้นปฏิบัติงานก่อนเวลา และลงหลังเวลาเลิกงาน ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

เสียสละ คุณธรรม ตัวสุดท้ายที่โรงพยาบาลเลือก เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกคนมีความสุขจากการเป็นผู้ให้ ในแต่ละวันสภาพการทำงานที่มีผู้ป่วย มีประชาชนรับบริการเป็นจำนวนมาก ทุกคนเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน กิจกรรมนอกเหนือหน้าที่การงาน กิจกรรมจิตอาสาที่เสียสละเวลาทำประโยชน์ให้ผู้อื่น สามารถทำให้เกิดความสุขใจ ภาคภูมิใจในงาน และในตนเอง โรงพยาบาลจึงมีหลากหลายกิจกรรม จิตอาสา กิจกรรมดีๆ ให้เจ้าหน้าที่ทุกคนได้ปฏิบัติ ได้แก่

- ปันน้ำใจให้น้อง จัดกิจกรรมเลี้ยงอาหารกลางวัน ร่วมสนทนาการกับเด็กๆ ในโรงเรียนหมุนเวียนไปทุกเดือน เสียงหัวเราะ และรอยยิ้มของเด็กๆ สร้างความสุขให้ทุกคน น้องอิ่มท้อง พี่อิ่มใจ
- 1 วัด 1 ตู้ยาประจำวัด จัดทอดผ้าป่าตู้ยาสามัญประจำวัด และจัดเจ้าหน้าที่จิตอาสาสมัครดูแลตู้ยา ให้มียามีคุณภาพ ให้บริการพระภิกษุ และประชาชน โดยเจ้าหน้าที่ใช้เวลาว่างเข้าไปดูแลตู้ยา 2 คนต่อ 1 วัด
- วิถีธรรม วิถีไทย จัดกิจกรรมใส่บาตรยามเช้าร่วมกับผู้ป่วยและญาติ ให้ผู้ป่วยได้มีโอกาสปฏิบัติศาสนกิจทำบุญร่วมกับเจ้าหน้าที่ทุกสัปดาห์ ปลูกผักปลอดสารพิษ เป็นอาหารผู้ป่วย โดยร่วมกับใช้เวลาหลังเลิกงาน
- ปลูกผัก เพื่อเป็นอาหารผู้ป่วย

มากมายหลากหลายกิจกรรม สามารถเลือกได้ตามความชอบ และเวลาที่มีอยู่ หรือ เจ้าหน้าที่กลุ่มใดมีโครงการในลักษณะจิตอาสา เสียสละเพื่อส่วนรวม โรงพยาบาลสนับสนุนให้ดำเนินการเสมอ ภายแนวคิด เจ้าหน้าที่มีความสุขโรงพยาบาลได้คนดี

นอกจากนี้โรงพยาบาล ขอให้เจ้าหน้าที่แสดงเจตจำนงว่าอัตลักษณ์ คุณธรรม 3 ประการในแต่ละปี แต่ละคนตั้งใจทำอะไร โดยเขียนลงในกระดาษ ติดไว้ให้เสมือนเป็นคำมั่นสัญญา ว่า

พอเพียง ฉันจะทำ .....

ซื่อสัตย์ ฉันจะทำ .....

เสียสละ ฉันจะทำ .....

จากการดำเนินการต่อเนื่องสู่ปีที่ 3 สิ่งนี้ได้จากการดำเนินโครงการ เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ ทำให้เกิดความสุข ทั้งกับผู้ป่วย ชุมชน โรงพยาบาล และเจ้าหน้าที่หรือไม่ ในบางมิติอาจยังวัดได้ไม่ชัดเจน แต่สิ่งที่เกิดขึ้น และเห็นได้ชัด คือ ประชาชนผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจมากขึ้น คะแนนความพึงพอใจสูงขึ้นข้อร้องเรียน และข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงลดลงอย่างมาก ชุมชนพึงพอใจมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงพยาบาล มีกิจกรรมระดมทุนหาเงินบริจาคให้โรงพยาบาลอย่างต่อเนื่อง โรงพยาบาลสามารถพัฒนาบริการต่างๆ โดยสามารถใช้ทรัพยากร โดยสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และยังไม่ประสบปัญหาด้านการเงินรุนแรงด้วยความร่วมมือร่วมใจ ของทุกภาคส่วนในส่วนของเจ้าหน้าที่ ถึงแม้มีภาระงานเพิ่มขึ้น แต่เจ้าหน้าที่ยังร่วมกันทำความดีจำนวนมาก และมีความสุขที่ได้ทำสิ่งดีๆ ให้สังคม ส่วนการบรรลุวิสัยทัศน์เป็นที่รักของประชาชน ถึงแม้วันนี้ยังไม่สามารถวัดได้ชัดเจน โรงพยาบาลเป็นที่รักหรือไม่ แต่เราทุกคน มุ่งมั่นตั้งใจ และเชื่อมั่นว่าการสร้างโรงพยาบาลให้เป็นโรงพยาบาลคุณธรรม ให้เป็นโรงพยาบาลที่ดี มีเจ้าหน้าที่ที่ดี เป็นแนวทางที่ถูกต้อง ที่จะทำให้โรงพยาบาล เป็นโรงพยาบาลที่ประชาชนรักได้อย่างแน่นอน



โรงพยาบาลบางมูลนาก

โรงพยาบาลคุณธรรมทำได้ไม่ยากอย่างที่คิด

1. หลักการ

จุดเริ่มต้น

ทุกคนบนโลกใบนี้ต้องการชีวิตที่มีความสุขในทุกขณะ ทั้งที่บ้าน ที่ทำงาน ในสังคมต่างๆ ต้องการการยอมรับชื่นชม ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เราเป็น รพ.คุณภาพตั้งแต่ปี 2546 จนถึงปี 2555 เรามีมาตรฐานงานมากมาย มีการใช้ข้อมูล รายงานความเสี่ยง ตัวชี้วัด องค์กรเกิดการเรียนรู้และพัฒนาแต่เจ้าหน้าที่มีความเครียด สะสมต่อเนื่อง ในทางตรงข้าม การบริการ สัมพันธภาพกับผู้รับบริการไม่ได้ดีขึ้นตลอด ตามที่คาด นโยบายที่กระทรวงสาธารณสุขเร่งเร้า ให้ดำเนินการ Distric Health System : DHS จังหวัดรับสนองนโยบายชี้ให้เราเป็น อำเภอที่ให้บริการด้วยหัวใจ ความเป็นมนุษย์ เราจะจัดการกับองค์กรอย่างไรดี เพื่อให้บรรยากาศในองค์กรผ่อนคลาย เจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความรัก ความเมตตาด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ตอบโจทย์ขององค์กร และนโยบายจากหน่วยเหนือได้ในเวลาเดียวกัน โดยไม่เพิ่มงาน เราจะบูรณาการงานกันอย่างไร สุดท้ายคำตอบที่ สามารถตอบโจทย์ทั้ง 3 โจทย์ ด้วยคำตอบเดียว คือ องค์กรคุณธรรม

หลักการที่สำคัญของการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรม 3 ประการ

1. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
2. สมัครใจให้ทางเลือก
2. เคารพให้เกียรติ ซึ่งกันและกัน

2. วิธีดำเนินการเชิงรูปธรรม

2.1 ขั้นเตรียมการ

- ถอดบทเรียนจากผู้รู้จาก รร.ภูมิวิทยาคม เกิดเป็น 5 เมล็ดพันธ์ความดี
- ประสานงานศูนย์คุณธรรม โดยมี ดร.วรวุฒิ แสงเฟื่อง เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ และให้ความรู้การดำเนินงานองค์กรคุณธรรม

- กำหนดแผนยุทธศาสตร์ รพ.คุณธรรม 4 ยุทธศาสตร์
  - ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาบุคลากร
  - ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาองค์กร
  - ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม
  - ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาการสร้างและขยายเครือข่าย
- แต่งตั้งกรรมการ โรงพยาบาลคุณธรรม แบ่งเป็น ทีมกรรมการที่ปรึกษา โดยเชิญผู้แทนศูนย์คุณธรรม ผู้แทนหน่วยคุณธรรม และพระภิกษุ และทีมดำเนินงาน ได้แก่กรรมการบริหาร รพ. ได้มอบหมายและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์
- ปลายปี 2557 ได้พา กรรมการบริหาร หัวหน้างาน ไปศึกษาดูงาน รพ. คุณธรรม ที่ รพ.ชลบุรี จ.ชลบุรี และ รพ.โพธาราม จ.ราชบุรี กลับมาจากดูงาน เราได้สรุปบทเรียน





2.2 ขั้นดำเนินการ

โรงพยาบาลบางมูลนาก ได้ดำเนินการตาม 5 เมล็ดพันธุ์ความดี ได้แก่

เมล็ดพันธุ์ 1 การกำหนดอัตลักษณ์และพฤติกรรมบ่งชี้ เริ่มจากกรรมการบริหารได้ ประชุมเพื่อค้นหาอัตลักษณ์ขององค์กร โดยใช้เทคนิคสุนทรียสนทนา ตั้งคำถามว่า **"ท่านใช้หลักธรรม หรือคุณธรรมข้อใดในการทำงานการดำเนินชีวิต ทำให้เจริญก้าวหน้ามาเป็นหัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มภารกิจอย่างทุกวันนี้"** ซึ่งมีจำนวน 35 ท่าน ที่ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยน ได้นำอัตลักษณ์รายบุคคลมารวบรวม สรุปได้ว่าส่วนใหญ่จะใช้หลักธรรม **"เมตตา เสียสละ รับผิดชอบ"** ในปี 2557 รพ.บางมูลนากได้กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ตามอัตลักษณ์ แบ่งเป็น 3 กลุ่มได้แก่ กรรมการบริหาร หัวหน้างาน และเจ้าหน้าที่ โดยใช้แบบสอบถามสำรวจพฤติกรรมบ่งชี้ทุกระดับ กรรมการบริหาร หัวหน้างาน ผู้ปฏิบัติโดยให้เจ้าหน้าที่ทุกคนมีส่วนร่วม

และได้รวบรวมความคิดเห็นจากทุกคน แจงนับในทุกระดับ เรียงลำดับปริมาณมากไปน้อย ส่งเป็นข้อมูลนำเข้าให้แต่ละกลุ่มนำไปกำหนดเป็นพฤติกรรมบ่งชี้ปลายมีนาคม 2558 รพ.ได้จัดงานประกาศเจตนารมณ์ ได้เชิญหัวหน้าส่วนราชการ ผู้นำชุมชน และภาคีเครือข่าย เข้าร่วมเป็นสักขีพยาน ให้สังคมได้รับรู้

เมล็ดพันธุ์ 2 การสร้าง / ขยายกลุ่มแกนนำ ในแต่ละกลุ่มจะมีสมาชิก มีกิจกรรมภายใน กลุ่มเป็นระยะๆ มีปฏิสัมพันธ์ไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์จากภายนอก กลุ่มขับเคลื่อนในแต่ละกลุ่มอย่างอิสระ

เมล็ดพันธุ์ 3 การจัดทำโครงงานส่งเสริมการจัดทำโครงงานคุณธรรม โดยการมีส่วนร่วม ยึดหลัก คิดเอง ทำเอง จาก **"ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ"**

- ปัญหาที่อยากแก้ส่วนใหญ่จะเป็นแผนงาน / โครงการในงานประจำของหน่วยงาน
- ความดีที่อยากทำจะเป็นโครงงานอะไรก็ได้จะเป็นรายบุคคล รายกลุ่มในหน่วยงาน

นอกหน่วยงาน แต่ที่สำคัญคือทุกโครงงานต้องตอบ 2 คำถามคือ ทำโครงงานนี้แล้วมีความสุขอย่างไร และใช้คุณธรรมอะไรโครงงานถึงสำเร็จ

เมล็ดพันธุ์ 4 ตลาดนัดความดี ยึดหลัก **"ทำดีต้องมีแชร์ ทำดีมีที่ยืน ทำดีก๊อปปี้ได้"** เป็นการเปิดเวทีที่จะชื่นชม ให้กำลังใจ

เมล็ดพันธุ์ 5 กัลยาณมิตร เราถือว่าการให้เกียรติมาเยี่ยมชม และการรับมิตรไมตรีให้เรา ได้เยี่ยมเยียนเรียนรู้เป็นกัลยาณมิตรของเราทั้งสิ้น หลายๆ ท่านที่สำคัญที่ช่วยสร้างแรงบันดาลใจเป็นต้นแบบที่ดีงามและยังเป็นคนเมืองบางมูลนาก ได้แก่ ท่านองคมนตรี นพ.เกษม วัฒนชัย ท่านปราโมทย์ โชติมงคลอดีตประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน นพ.ณรงค์ สหเมธาพัฒน์ อดีตปลัดกระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลเราได้ไปเยี่ยมชมดูงานที่ รพ.ชลบุรี รพ.โพธารามจ.ราชบุรี ในปี พ.ศ.2558 ได้เป็นแหล่งศึกษาดูงาน 14 ครั้ง เชิญผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ของเราไปเป็นวิทยากร 25 ครั้ง ในปี พ.ศ.2559 ได้เป็นแหล่งศึกษาดูงาน 11 ครั้ง เชิญผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ของเราไปเป็นวิทยากร 27 ครั้ง และยังดำเนินการต่อเนื่องในปีต่อไป

2.3 ขั้นประเมิน

คุณธรรม การทำความดี เป็นเรื่องของความรู้สึกจากภายใน ไม่สามารถชั่งตวงวัดได้ด้วยมาตราต่างๆ เมื่อเริ่มต้นโรงพยาบาลจึงไม่ได้ตั้งเกณฑ์หรือกำหนดการ

ประเมินไว้แต่แรก ดำเนินงานมาสักระยะ เริ่มมีคำถามจากสังคม จากกัลยาณมิตร ทั้งที่มาศึกษาดูงาน และที่เป็นวิทยากรภายนอก ว่า ทำโรงพยาบาลคุณธรรม แตกต่างจากที่ไม่ทำอย่างไร มีอะไรดีขึ้นบ้าง บางแห่งไม่ทำแล้วก็มีความสุขดีไม่มีปัญหาจำเป็นต้องทำด้วยหรือไม่ ทำให้เราต้องมาทบทวนคำถามที่เกิดขึ้นและได้กำหนดการประเมินของเฉพาะองค์กรเราเอง โดยมีหลักเกณฑ์ว่า

- เป็นการประเมินระบบและกระบวนการ ประเมินตนเอง ไม่ประเมินผู้อื่น
- จะไม่นำไปเป็นหลักในการพิจารณาความดีความชอบ เป็นเพียงคะแนนพิเศษ หรือแต้มต่อให้ผู้ทำความดี
- เริ่มจากการประเมินตามพฤติกรรมบ่งชี้ที่ทุกคนประกาศออกไป
- เราพยายามใช้ตัวชี้วัดที่เรามีมาประกอบ เพื่อลดภาระงานในการจัด



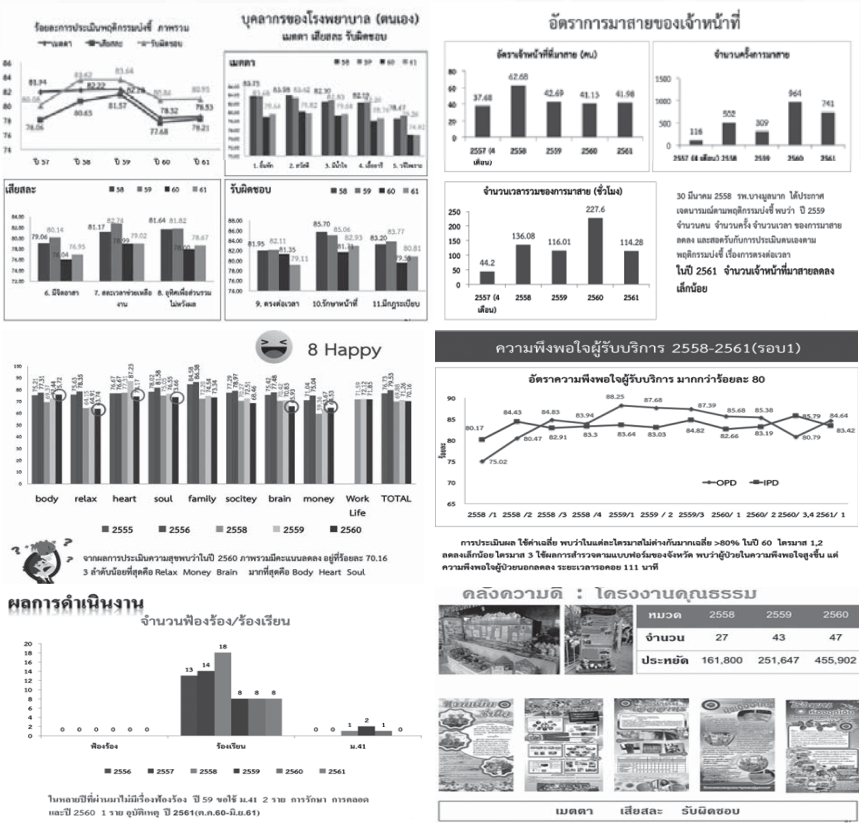
ค่าประกาศเจตนารมณ์ : พฤติกรรมบ่งชี้

หน่วยงาน	เมตตา	เสียสละ	รับผิดชอบ
กรรมการบริหาร	ยินดีรับฟังปัญหาเจ้าหน้าที่ทุกคน ด้วยวาจาท่าทีสุภาพ และพร้อมให้การช่วยเหลือจนบรรลุเป้าหมาย	เราอินดีอุทิศเวลาส่วนตัวให้คำปรึกษานอกเวลา เป็นแกนนำหรือร่วมกิจกรรมกับโรงพยาบาลเพื่อความสำเร็จของงานโดยไม่เรียกร้องค่าตอบแทน	เราจะตรงต่อเวลา และเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน พร้อมรับทั้งผิดและชอบ ร่วมแก้ไขปัญหาในองค์กรทุกครั้ง
หัวหน้างาน	ยินดีรับฟังและร่วมแก้ไขปัญหาของทุกหน่วยงานด้วยท่าทีอ่อนโยนผ่อนปรนให้กำลังใจ	เราอินดีอุทิศเวลาและสนับสนุนบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อความสำเร็จของโรงพยาบาล	เราจะตรงต่อเวลาและเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน
เจ้าหน้าที่ รพ.	ยิ้มทัก สวัสดี มีน้ำใจไมตรี เอื้ออารี วจีไพเราะ	มีจิตอาสา เสียสละเวลาช่วยเหลืองานให้บรรลุผลอุทิศตนเพื่อส่วนรวมโดยไม่หวังผลตอบแทน	ตรงต่อเวลา รักษาหน้าที่มีกฎระเบียบ



3. ผลการดำเนินงาน (ผลที่เกิดขึ้นจริง)

จากการเรียนรู้ภายในองค์กรเองเราสัมผัสได้ว่า โรงพยาบาลของเรามีต้นทุนคุณธรรมสูงใน ทุกระดับคนภายในองค์กรพูดคุยกันมากขึ้น มีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน ผู้รับบริการมากขึ้น ข้อร้องเรียนลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจน นึกถึงองค์รวมในการให้บริการกันมากขึ้น การประชุมที่เคยถกเถียงกันอย่างเอาเป็นเอาตาย ตอนนี้เราเบรกกันคำเดียวว่า **“เมตตา”** พวกเราก็ขำเฮกันได้ทั้งห้อง บรรยากาศผ่อนคลายลงทันที เราชื่นชมกันด้วยความจริงใจกันมากขึ้น มีจิตอาสาที่เสียสละตนเองทำงานเพื่อองค์กรส่วนรวมโดยไม่ต้องร้องขอ เรามีการต่อยอดทางความคิดกันโดยไม่หวง และยังเป็นแหล่งเรียนรู้เป็นต้นแบบให้หน่วยงานอื่นๆ ทั่วประเทศ



4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Outcome)

- ผู้บริหารระดับสูงของเราทุกคนเป็นคนดี เป็นแบบอย่างที่ดีให้ทุกคนเดินตามได้อย่างภาคภูมิ
- ความมุ่งมั่นตั้งใจ ของผู้บริหารระดับรอง และแกนนำในทุกระดับ
- กรรมการบริหาร และหัวหน้าในทุกระดับ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทิศทางขององค์กร
- ที่ปรึกษา แกนนำที่มีความรู้ ความสามารถทั้งด้านคุณภาพ และคุณธรรม ถ่ายทอดให้คนในองค์กรอย่างต่อเนื่อง
- การให้อิสระทางความคิดแก่ตัวบุคคลโดยไม่ใช้การสั่งการ หรือบังคับ รอให้คิดได้ด้วยตนเอง แต่ผู้นำมีหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสาร สร้างแรงบันดาลใจ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อองค์กรการเรียนรู้

- การให้โอกาสทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง แนวทางปฏิบัติของตนเอง
- การสื่อสารและรับฟังความคิดเห็นกับทุกคนในองค์กรอย่างต่อเนื่อง
- การมีเครือข่ายกัลยาณมิตรที่ดีทั้งในและนอกองค์กร ทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด มาเยี่ยมเยือนให้กำลังใจอย่างต่อเนื่อง
- มีบุคคลต้นแบบเป็นคนบางมูลนากที่ได้รับการยกย่องด้านคุณธรรม จริยธรรม ในระดับประเทศอาทิ ท่านองคมนตรี นพ.เกษม วัฒนชัย
  นายปราโมทย์ โชติมงคล อดีตผู้ตรวจการแผ่นดิน
  นพ.ณรงค์ สหเมธาพัฒน์ อดีตปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- มีองค์กรต้นแบบในพื้นที่ที่ดำเนินงานด้านคุณธรรม ได้แก่ โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม สามารถช่วยด้านวิชาการ และต้นแบบการดำเนินงานได้เป็นอย่างดี
- นำองค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติจริง เทียบเคียงความรู้ทางวิชาการ สร้างความมั่นใจกับทีมงาน
- มีการประเมินบรรยากาศและทิศทางขององค์กรอย่างสม่ำเสมอ





5. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค

5.1 ปัญหาอุปสรรค

- ความติดดี และเพ่งโทษผู้อื่นให้เริ่มต้นที่ตนเอง
- สังคมคาดหวังกับองค์กรด้านผลลัพธ์ต้องบริการดีเลิศ ไม่มีข้อร้องเรียน ผู้รับบริการต้องพึงพอใจทั้งหมด เจ้าหน้าที่ต้องประพฤติปฏิบัติดี เป็นแบบอย่างที่ดีทุกคน

5.2 แนวทางการแก้ปัญหาหรือข้อเสนอแนะ

- ต้องทำความเข้าใจกับคนในองค์กรให้เริ่มต้นที่ตนเองเสมอ
- ขยายเครือข่ายองค์กรคุณธรรม ให้สังคมและชุมชนได้เรียนรู้ ว่าเรากำลังขับเคลื่อนกระบวนการคุณธรรม เรากำลังพยายามทำความดี มีน้ำใจกับคนรอบข้างให้เขามีความสุข ตัวเราก็มีความสุข และสุดท้ายจะนำมาซึ่งองค์กรที่มีความประหยัด พอเพียง

6. สิ่งสนับสนุนที่จะผลักดันให้เกิดการพัฒนาโรงพยาบาลคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง

โรงพยาบาลบางมูลนากได้ปรับใช้แนวคิดของ ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี ซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินการ หน่วยงานคุณธรรม เป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ปลุก : ผู้บริหารระดับสูง กำหนดนโยบาย จัดตั้งเป็นคณะกรรมการในการขับเคลื่อน โรงพยาบาลคุณธรรม และประกาศเจตนารมณ์ รวมถึงการปลุกให้ทุกหน่วยงานมีการตื่นตัว เรียนรู้ และทำความเข้าใจร่วมกัน ผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การประชุมสัมมนา ทำwork shop การศึกษาดูงานเป็นต้น

2. ประมวล : พฤติกรรมของคนในองค์จากการสอบถามไปยังกลุ่มต่างๆ ให้ครอบคลุมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่อยากให้คนในองค์กรมีพฤติกรรมดังกล่าว และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ไม่ต้องการให้คนในองค์กรเป็น นำมากำหนดเป็นพฤติกรรมหลักให้คนในองค์กรประพฤติปฏิบัติตามอัตลักษณ์ที่ยึดมั่น

3. เปลี่ยน : เปลี่ยนพฤติกรรมพึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ในข้อสองเป็นอัตลักษณ์ หรือหลักคุณธรรม 3 ข้อ ที่จะเป็นพื้นฐานในการทำงานร่วมกันในสังคมต่อไป

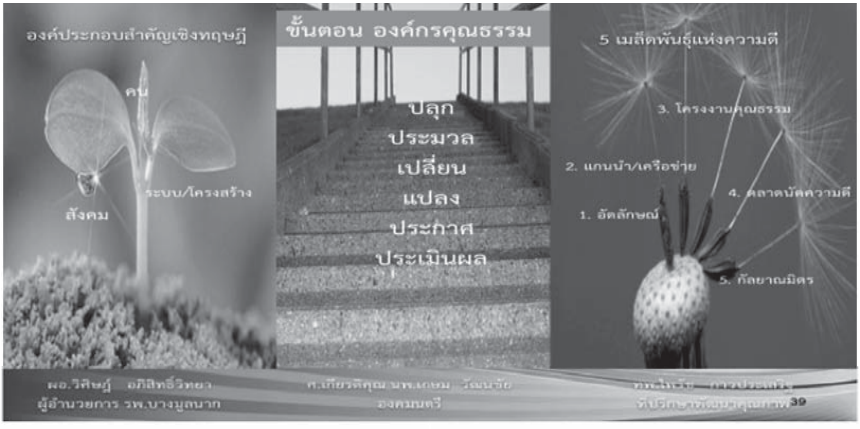
4. แปลง : แปลงคุณธรรม หรืออัตลักษณ์ 3 ข้อเป็นพฤติกรรมบ่งชี้ หรือพฤติกรรมที่จะส่งเสริมให้เกิดในองค์กร หรือมีการรวมกลุ่มระหว่างหน่วยงานร่วมจัดทำโครงงานคุณธรรม (Moral Projects) จากแนวคิด “ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ” ซึ่งจะได้เป็นประเด็นปัญหาร่วมที่ต้องการแก้ปัญหาร่วมกัน

5. ประกาศ : มีการประกาศ และปฏิญาณในสิ่งที่ได้จัดทำร่วมกัน ในการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรม โดยทุกฝ่ายเข้าร่วม รวมถึงการจัด **“ตลาดนัดความดี”** ซึ่งเป็นเวทีชื่นชม และเปลี่ยน เรียนรู้ เชื่อมโยง ให้เห็นถึงโครงงานคุณธรรมที่แต่ละ

ฝ่ายได้ร่วมมือ ดำเนิน รวมถึงการมีกิจกรรมเรื่องเล่าความดีที่สอดคล้องกันกับอัตลักษณ์ขององค์กร

6. ประเมินผล : ติดตามผลของโครงงานคุณธรรมในประเด็น การดำเนินการถึงพฤติกรรมบ่งชี้ที่ได้ประกาศ จากความสุขของประชาชน จากความพึงพอใจของประชาชน จากความสำเร็จในการแก้ปัญหาต่างๆผ่านทางการดำเนินร่วมกันจากคณะกรรมการขับเคลื่อนโรงพยาบาลคุณธรรมได้มาจากทุกหน่วยงาน





3 เครือข่ายเกษตรคุณธรรม

ชุมชนบ้านหนองแขมอำเภอโพทะเล

เกษตรคุณธรรมค้ำจุนชีวิต

หนองแขม หมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงต่ออุทกภัยในช่วงฤดูฝน และความยากลำบากในระหว่างฤดูแล้ง แม้มีพื้นที่ไม่มาก (1,773 ไร่) แต่เป็นพื้นที่ที่ต้องโอบอุ้มพี่-น้อง ประชาชน 114 ครัวเรือนซึ่งส่วนใหญ่ (81ครัวเรือน) ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในพื้นที่ ให้สามารถดำรงวิถีและชีวิตแบบสังคมเกษตรกรรม ท่ามกลางสภาวะแวดล้อมอันวิกฤติที่มีมาอย่างต่อเนื่องและไม่มีแนวโน้มที่ลดลง ตรงกันข้ามนับวันแต่จะทวีความรุนแรงและไม่แน่นอน เกษตรกรและชุมชนจะอยู่ได้อย่างไร

หนองแขมฟังแต่ชื่อดูเหมือนจะดีเมื่อได้ชื่อว่าหนองอันหมายถึงหนองน้ำที่สื่อถึงลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ว่าเป็นที่ลุ่ม เป็นแหล่งรวมน้ำซึ่งไหลมาจากพื้นที่สูงลงสู่พื้นที่ต่ำกว่าและท่วมขังเป็นแหล่งน้ำ บริเวณพื้นที่จึงเต็มไปด้วยพืชพรรณหลากหลายชนิด โดยเฉพาะพืชทนน้ำ หนึ่งในนั้นคือ **“แขม”** หนองแขมจึงเป็นชื่อเรียกพื้นที่บริเวณหมู่ที่ 5 ตำบลบ้านน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร มาตั้งแต่มีการจัดตั้งชุมชนขึ้น อดีตที่ผ่านมาชุมชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่มีการปรับตัวให้สอดคล้องกับวิถีธรรมชาติอยู่ตลอดเวลา ผู้คนทั่วไปในแถบลุ่มแม่น้ำยมจังหวัดพิจิตรตอนล่างจึงมีความเข้าใจและรับรู้ในเบื้องต้นว่า **“หนองแขม...อุดมสมบูรณ์ หน้าน้ำหาปลา แล้งมาปลูกข้าว”** ได้รับฟังแล้วรู้สึกดีขึ้นมาทันที ภาพลักษณ์ของคนและชุมชนหนองแขมจึงดูเหมือนอยู่ดีมีความสุขแท้จริงแล้วเป็นเช่นนั้นหรือไม่

วิกฤติ...ทางสู่โอกาส

ปี 2538 เกิดเหตุอุทกภัยขึ้นในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างและต่อเนื่องไปยังที่ราบลุ่มบริเวณภาคกลางของประเทศ ปริมาณน้ำมหาศาลที่ไหลบ่าผ่านพื้นที่ทางตอนเหนือของจังหวัดอย่างรวดเร็วทั้งลุ่มแม่ย้ายมและลุ่มแม่น้ำน่าน ได้เอ่อล้นและท่วมขังในพื้นที่ไม่เว้นแม้แต่ **"บ้านหนองแขม"** อยู่เป็นระยะเวลายาวนาน วิกฤติครั้งนั้นส่งผลต่อระบบและกระบวนการ รวมทั้งความมั่นใจต่ออาชีพเกษตรกรรมครั้งใหญ่หลายครัวเรือนสูญเสียทรัพย์สิน ผลผลิตทางการเกษตรรวมถึงโอกาสการพัฒนาอาชีพในระยะต่อมา นอกจากนั้นผลกระทบต่อเนื่องสำคัญคือทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน ที่เสียหายไม่สามารถใช้การได้ ต่อมาในปี 2554 เกิดวิกฤติอุทกภัยย้อนรอยเดิมอีกครั้ง ซึ่งได้ส่งผลกระทบเฉกเช่นเดียวกันกับอดีตที่ผ่านมา **"หนองแขม...อุดมสมบูรณ์ หน้าน้ำหาปลา แล้งมาปลูกข้าว"** จึงถูกย้อนถามจากพี่น้องในชุมชนหลายรายที่จำเป็นต้องละทิ้งผืนแผ่นดินทำกินไปแสวงหางาน ที่ใช้แรงงานในพื้นที่ต่างๆ ทั้งในและนอกประเทศ และอีกหลายรายที่จำต้องดำรงชีพอยู่ในพื้นที่อย่างยากลำบาก ด้วยเหตุที่ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำจากความเสื่อมโทรมของทรัพยากร ต้นทุนการผลิตที่มีแนวโน้มสูงขึ้นจากหลายสาเหตุ ประกอบกับเกิดปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรและความขัดแย้งทางความคิดในชุมชนขึ้น

ในระหว่างปี 2552 ช่วงที่ปัญหาและเงื่อนไขของความขัดแย้งเริ่มสุกงอมชุมชนได้มีมติมอบความไว้วางใจให้กับคณะกรรมการบริหารชุมชนชุดใหม่ (คณะกรรมการหมู่บ้าน : กม) โดยการนำของนางโชติกา พึงไชยวรา ผู้ใหญ่บ้าน ได้ประกาศและน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนภายใต้เป้าหมาย **"สามัคคี มีส่วนร่วม เสียสละและพึ่งพาตนเอง"** อันนำไปสู่สังคมเชิงคุณธรรมในระยะต่อมา

กติกาชุมชน....คุณธรรมขั้นพื้นฐานของชุมชน

เรื่องที่คิดว่าง่ายแต่เมื่อเริ่มทำอย่างจริงจัง กลับไม่ง่ายอย่างที่คิด ผู้ใหญ่บ้าน (นางโชติกาพึงไชยวรา) และคณะกรรมการหมู่บ้านได้เริ่มเสนอแนวทางการออกกฎเกณฑ์และ/หรือระเบียบของชุมชน ที่เรียกว่า **"กติกาชุมชน"** เพื่อสร้างวินัยการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในชุมชน อันเป็นบททดสอบแรกที่คณะกรรมการหมู่บ้านต้อง

เรียนรู้และสื่อสารเจตนากับสมาชิก ด้วยเงื่อนไขทางสังคมและเศรษฐกิจหลายประการของหมู่บ้านในขณะนั้น จึงมีทั้งสมาชิกที่เห็นพ้องและย้อนแย้ง คณะกรรมการหมู่บ้านจึงใช้กลยุทธ์การมีส่วนร่วมที่เริ่มจากข้อเสนอของที่ประชุมชุมชน (ประชาคม) จากเรื่องที่เป็นปัญหาจากง่ายไปหายาก ซึ่งท้ายที่สุดชุมชนก็มี “กฎระเบียบของหมู่บ้านหนองแขม” แม้ต้องใช้ระยะเวลาหลายเดือนก็ตาม หากแต่ปัญหาสำคัญที่สุดไม่ได้อยู่ที่การออกกฎ/ระเบียบ แต่อยู่ที่การบังคับใช้อย่างยุติธรรมและเสมอภาคตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากในระยะแรกที่เริ่มใช้กติกาชุมชนประชาชนบางส่วนยังไม่คุ้นชิน จึงเกิดพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความไม่เข้าใจ หรือยังไม่สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับกติกาได้ ทางออกของการแก้ไขและจัดการคือการทำให้เป็นแบบอย่างหรือตัวอย่างให้เห็น คณะกรรมการหมู่บ้านให้ข้อสรุปว่า “ทุกคนต้องช่วยกันและทำให้เป็นอย่างเดียวกัน โดยไม่เลือกว่าใครเป็นใคร....จึงจะสำเร็จ”






อาชีพที่ต้องพึ่งพาตนเอง...ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากความสำเร็จในการสร้างกติกาชุมชน สิ่งที่เป็นเป้าประสงค์สำคัญของการพัฒนาชุมชนคือการแก้ไขปัญหาเรื่องปากท้อง หรืออาชีพของคนในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจากอุทกภัยและความแห้งแล้งเกษตรกร

ไม่สามารถพึ่งพาตนเองหรือชุมชนได้ การผลิตสินค้าเกษตรมีต้นทุนสูง มีการใช้ปัจจัยการผลิตเกินความจำเป็น ใช้สารเคมีในการผลิตมากมาย เกษตรกรต้องกู้เงินทั้งในและนอกระบบมาลงทุนทำการเกษตรทำให้หนี้สินของครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังได้รับผลกระทบต่อเนื่องด้านสุขภาพ จากการใช้สารเคมีในการผลิตสินค้าเกษตร ผลจากการตรวจสารตกค้างในเลือดของเกษตรกร จึงนำศาสตร์ของรัชกาลที่ 9 มาปรับใช้ในการแก้ไขวิกฤติของชุมชน โดยร่วมกันตั้งเป้าหมายว่าชุมชนต้องพึ่งพาตนเองในการประกอบอาชีพให้ได้หลังจากนั้นจึงได้มีการจัดเวที พูดคุยพบปะกันอีกหลายครั้งจึงได้ข้อสรุปในการแก้ไขวิกฤติประกอบด้วยประชาคมเห็นพ้องต้องกันและมีมติว่าชุมชนต้องผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้เองโดยขอรับการสนับสนุนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่นสำนักงานเกษตรอำเภอศูนย์วิจัยข้าวพิษณุโลก และอีกหลายหน่วยงานเมื่อเริ่มต้นทำอย่างต่อเนื่องและจริงจังความช่วยเหลือสนับสนุนจากภายนอก ได้หลั่งไหลเข้ามาสู่ชุมชนแต่การดำเนินงานไม่ง่ายอย่างที่คิด เนื่องจากเกษตรกรยังมีข้อจำกัดเรื่องความรู้และประสบการณ์





จิตอาสา...ความเสียสละและการมีส่วนร่วมของประชาชนกลไกการขับเคลื่อนงานในชุมชน โดยเฉพาะการสร้างเครือข่ายอาชีพการเกษตรในชุมชนบ้านหนองแขม ทุกกลไกล้วนแล้วแต่มาจากความเสียสละของผู้นำและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้ใหญ่โชติกาพึงไชยวรา เล่าสรุปว่าทั้งหมดเกิดมาจากจิตอาสาของทุกคนที่อยู่ในหมู่บ้าน ผู้นำต้องรู้จักการเสียสละ และต้องให้ความสำคัญกับทุกความคิดเห็นของประชาชน ดังนั้นชุมชนจึงได้จัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้นในชุมชนเป็นประจำ เพื่อเปิดโอกาสหรือเป็นเวทีให้ผู้นำและประชาชนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสร้างความสามัคคี และแสดงความเสียสละ แม้เพียงเล็กน้อยแต่มีผลทางสังคมมาก

เกษตรคุณธรรม....การเรียนรู้ที่ไม่สิ้นสุดจากการได้รับโอกาสให้เข้ารับการเรียนรู้และศึกษา ดูงานการพัฒนาอาชีพและการเกษตรของผู้ใหญ่บ้าน (นางโชติกา พึงไชยวรา) และคณะกรรมการหมู่บ้าน ในหลากหลายสาขา ทำให้ทุกคนลงความเห็นร่วมกันว่าการเรียนรู้จากการนำมาทดลอง และปฏิบัติจริงทำให้เกษตรกรเกิดการยอมรับได้มาก

หมู่บ้านเกษตรคุณธรรม บ้านหนองจิกสี อำเภอบึงนาราง

คำขวัญ

หมู่บ้านคนขยัน แข็งขันทำกิน หนี้สินไกลห่าง อยู่อย่างพอเพียง

วิสัยทัศน์

หมู่บ้านทำการเกษตรชีวภาพ สุขภาพดีถ้วนหน้า
รักษาวัฒนธรรมประเพณี ศักดิ์ศรีประชาธิปไตย เทิดไท้องค์ราชันย์

บ้านหนองจิกสี เป็นหมู่บ้านที่มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณค่าความเป็นครอบครัวในหมู่บ้าน โดยจัดกลุ่มคุ้มบ้าน ประกอบด้วย หัวหน้าคุ้มและสมาชิกคุ้มทำกิจกรรมของหมู่บ้านด้านคุณธรรมและจริยธรรม ร่วมกันทำกิจกรรม ได้แก่ การดูแลช่วยเหลือกัน การทำกิจกรรมของหมู่บ้าน การอบรมคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้วิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คนในชุมชนและผู้นำ สามารถแก้ไขปัญหา ในการจัดการแก้ไขปัญหาโดยใช้ระบบประชาธิปไตย ยึดหลักการทำงานร่วมกัน ผู้นำแต่ละคุ้มบ้านแสดงความคิดเห็นโดยมติของสมาชิกคุ้ม เพื่อพัฒนาการบริหารกิจกรรมของแต่ละคุ้มบ้าน

มีการพัฒนาหมู่บ้าน มีกิจกรรมร่วมกันทุกด้าน เช่น ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ประเพณี สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ จนเกิดผลเป็นรูปธรรม ด้วยการนำทุนทางสังคมที่มีอยู่มาใช้อย่างคุ้มค่า มีการพัฒนาในทุกมิติของสังคมชุมชนทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้และการสร้างโอกาส ชุมชนมีความสุขตามอัตภาพ พออยู่ พอกิน ไม่เดือดร้อน

ทุกครัวเรือนมีการการลดรายจ่าย โดยหันมาใช้ปุ๋ยปั้นเม็ดชีวภาพที่ผลิตขึ้นเอง ทำน้ำหมักชีวภาพ การผลิตสารไล่แมลง เพื่อสนับสนุนภาคการเกษตรในพื้นที่ทำนาของตนเอง และพื้นที่ปลูกผัก

ด้านการเพิ่มรายได้ มีการปลูกพืชหมุนเวียน พืชเศรษฐกิจ ซึ่งมีกิจกรรมการปลูกพืชผักหมุนเวียนเกือบทุกชนิดตามฤดูกาล มีรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี มีการเลี้ยงปลา เลี้ยงกบ การเพาะเห็ดและ เลี้ยงไก่เศรษฐกิจ

ด้านการประหยัด มีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน มีการออมทรัพย์กับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เงินสัจจะสะสม มีการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่มีประสิทธิภาพ สมาชิกในชุมชนมีกิจกรรมการลงทุนร่วมกับกลุ่มอาชีพที่มีอยู่เกือบทั้งหมด

ด้านความพอประมาณ ครัวเรือนส่วนใหญ่ผลิตพืชผลการเกษตรเพื่อบริโภคและจำหน่าย ตลอดจนมีการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจชุมชน มีศูนย์กลางขนส่งผลผลิตลำเลียงสู่ตลาดภายนอก โดยชุมชน

ความมีเหตุผล ชุมชนมีศูนย์เรียนรู้ในเรื่องของกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ทั้งภายในและภายนอก โดยมีเวทีประชาคมวางแผนกิจกรรมหมู่บ้าน ยึดแผนชุมชนของหมู่บ้านและความเป็นประชาธิปไตยเป็นหลัก

ความมีภูมิคุ้มกัน ชุมชนมีการปลูกฝังคุณธรรม สร้างโดยใช้หลักการให้ความสัมพันธ์ทุกระดับในครอบครัวตั้งแต่เด็กถึงผู้ใหญ่ โดยเฉพาะพ่อบ้าน แม่บ้านต้องทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์แบบตามความสามารถ

ชุมชนมีการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและความเอื้ออาทรโดยการบริหารจัดการทุนชุมชนเช่น

- สนับสนุนทุนเด็กนักเรียนยากจน เรียนดี ทุนละ 500 บาท
- เปิดบัญชีขวัญถุงเด็กเกิดใหม่ บัญชีละ 500 บาท
- สนับสนุนกิจกรรมกีฬาเยาวชน สร้างภูมิคุ้มกันด้านสุขภาพ
- พัฒนากลุ่มอาชีพ ฝึกทักษะการจักสานด้วยผักตบชวา การทำโมบายด้วยหลอดพลาสติก
- ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการร้อยพวงมาลัย
- สนับสนุนกิจกรรมฝึกจิตภาวนา ฝึกปฏิบัติธรรมของชุมชน

- สนับสนุนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มีสวัสดิการเงินสงเคราะห์ ถุงยังชีพ รถเข็นผู้พิการ

ด้านความรู้คู่คุณธรรม ชุมชนมีศูนย์เรียนรู้ในการพัฒนาแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทั้งภายในและภายนอกชุมชน พัฒนาประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ เพื่อสังเคราะห์ปัญหาเกือบทั้งหมดที่เกิดขึ้นในครัวเรือนและหมู่บ้าน

ในด้านการพัฒนาจิตใจ บ้านหนองจิกสีมีความภาคภูมิใจสูงสุดโดยเป็นหมู่บ้านที่ได้รับ พระราชทานเงินขวัญถุงกองทุนแม่ของแผ่นดินจากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติต์พระบรมราชินีนาถ สร้างขวัญกำลังใจและความเป็นสิริมงคลอย่างสูงสุดของชุมชน

ปัจจัยที่ทำให้หมู่บ้านประสบผลสำเร็จร่มเย็น และมีคุณธรรม

1. หมู่บ้านมีความสามัคคี ใช้หลักประชาธิปไตยในการบริหารหมู่บ้าน

2. ปลูกฝังคุณธรรม ในครอบครัวสร้างความสัมพันธ์ทุกระดับ เด็กและผู้ใหญ่ โดยผู้ใหญ่ ต้องทำหน้าที่ พ่อบ้าน แม่บ้าน ในการสร้างความอบอุ่น แบ่งปันและให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

3. มีการทำงานร่วมกัน โดยผู้นำแต่ละคุ้มบ้าน ใช้ระเบียบข้อตกลงของหมู่บ้านเป็นหลัก

4. ทุกครัวเรือนมีความร่วมมือและหัวใจเป็นจิตอาสา มีความพร้อมในการช่วยเหลือและการพัฒนาทุกด้าน

กิจกรรมสำคัญที่หมู่บ้านหนองจิกสีปฏิบัติเป็นประจำทุกปีโดยใช้ บ้าน วัด โรงเรียน เป็นศูนย์กลาง ในการปฏิบัติตามหลักพุทธศาสนา ได้แก่ การเป็นเจ้าภาพกิจกรรมการเวียนเพลช่วงเข้าพรรษา กิจกรรมนิมนต์พระสงฆ์ฉันเพลแต่ละแวกครัวเรือนและตามจิตศรัทธา



4 เครือข่ายองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นคุณธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลวังทับไทร อำเภอสากเหล็ก

องค์การบริหารส่วนตำบลวังทับไทร มีภารกิจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และวิสัยทัศน์การบริหารภายใต้ นายนคร บัวผัน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังทับไทร บัณฑิตคืนถิ่น โดยมีวิสัยทัศน์ ดังนี้องค์การบริหารส่วนตำบลวังทับไทร

วิสัยทัศน์ ผู้นำอาชีพก้าวหน้า พัฒนาพืชผล ประชาชนขยัน สร้างสรรค์เศรษฐกิจ ลดมลพิษสิ่งแวดล้อม พรั่งพร้อมคุณธรรม น้อมนำประชาธิปไตย ใส่ใจการศึกษา ลดปัญหายาเสพติด ใช้ชีวิตแบบพอเพียง

กิจกรรมหลักสร้างประมวลคุณธรรม จริยธรรม ในหลักการปฏิบัติงานและอยู่ร่วมกับสังคมประชาชนทุกภาคส่วนพร้อมจัดทำประกาศเป็นรูปเล่มเพื่อปฏิบัติภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างสรรค์มาตรการ มาตรฐาน ระเบียบกฎหมาย เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาท้องถิ่นพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโมเดลเศรษฐกิจ ไทยแลนด์ 4.0 และยุทธศาสตร์ การพัฒนาประเทศ 20 ปี ด้วยนวัตกรรมสร้างคุณค่า องค์ความรู้ และ เทคโนโลยี แห่งยุคดิจิตอล พร้อมระบบการให้คำแนะนำ ปรึกษา การประสานและการสนับสนุน ความเชี่ยวชาญทางการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารจัดการในระดับสากลส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการบริหารและการบริการสาธารณของท้องถิ่นด้วยมาตรฐานจัดระบบสากล และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเสริมสร้างขีดความสามารถ

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในทุกประเภททุกระดับให้มีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนเป็นฐานการขับเคลื่อนท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับการเสริมสร้างเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และ ความสมดุล ในการพัฒนาของท้องถิ่น กับ ความจำเป็นในการพัฒนาประเทศสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ภายใต้ คุณธรรม พอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภท ทุกระดับให้มีปริมาณ และ สมรรถนะที่เพียงพอและสอดคล้องกับความจำเป็นในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ และ การรองรับภารกิจการบริการของประชาชน และ การพัฒนาสู่การเปลี่ยนแปลงพัฒนาองค์กรให้มีสรรถนะสูงทันสมัย เป็นองค์กรคุณธรรม องค์กรแห่งการเรียนรู้และองค์กรแห่งความสุขด้วยคุณภาพ

1. การบริหารจัดการในระดับสากลและวัฒนธรรมที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืน
2. ยึดพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีความคิดบวก คิดพัฒนา มีผลงานการสร้างสรรค์ องค์ความรู้ นวตกรรมเพื่อการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและการหนุนเสริม จนเป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ
3. ยึดมั่นธรรมาภิบาล การทำงานบนฐานธรรมาภิบาล ยึดหลักของนิติธรรม มีคุณธรรม มีความโปร่งใส มีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบ และ ความคุ้มค่าในการปฏิบัติราชการ ภายใต้ความพอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา

ปัญหาที่อยากแก้ ความดี ที่อยากทำ ได้ตั้งเป้าหมายสูงสุด ที่จะทำให้ได้คืออะไร (ความตั้งใจที่อยากจะไปให้ถึง เช่น อีก 5 ปี 10 ปี) เป้าหมายระยะสั้น 5 ปี

1. ท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร เป็นตัวจักรที่ส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองท้องถิ่นขับเคลื่อนการทำงานภาครัฐ ภาคประชาชน
2. และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ในท้องถิ่น
3. ส่งเสริมด้านคุณธรรมวัฒนธรรม
4. จัดโครงการกิจกรรมปาริวาสกรรม
5. จัดอบรมคุณธรรมจริยธรรม
6. งานแห่เทียน

7. งานลอยกระทง

8. บวชสามเณร ร่วม กับทางวัดพระธาตุตลุกหิน

9. งานมอบธงปลอดยาเสพติด ทุกหมู่บ้านและทุกครัวเรือนภายใต้เงื่อนไขพอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา

กระบวนการพัฒนา (ขั้นตอน/กิจกรรมสำคัญ/ทีมงาน)

ขั้นที่ 1 ขั้นการวางแผนการทำงาน กำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ในการทำงาน การจัดอันดับความสำคัญศึกษาข้อมูลของงานอย่างเป็นระบบ กำหนดระยะเวลาเป้าหมายที่ชัดเจนทั้งในระยะสั้นและยาว กำหนดผู้รับผิดชอบวางคนให้ตรงกับงาน กำหนดงบประมาณเน้นความประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติตามแผน ทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย มีแผนการทำงานสำรองเสมอเพื่อป้องกันความผิดพลาด และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในขณะทำงาน มีวิธีการดำเนินงานที่สามารถยืดหยุ่นได้ตามสภาพการณ์ ให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม

ขั้นที่ 3 ขั้นตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน การประเมินขั้นตอนการดำเนินงานคณะกรรมการที่รับผิดขอบการดำเนินงานนั้น เป็นลักษณะของการประเมินตนเอง

ขั้นที่ 4 ขั้นปรับปรุงแก้ไข การนำผลการประเมินมาพัฒนาแผน การนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ว่ามีขั้นตอนหรือการปฏิบัติงานใดที่ควรปรับปรุงหรือพัฒนาสิ่งที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีก สังเคราะห์รูปแบบการดำเนินการใหม่ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการในครั้งต่อไป

การพัฒนาบุคลากร

1. ส่งเสริมให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลวังทับไทร พัฒนาศักยภาพตนเองในการเป็นวิทยากรให้ความรู้และวิทยากรกระบวนการ

2. ผู้บริหารเชื่อมั่นในการทำงานของครู ให้เกียรติให้อิสระในการคิดงานและทำงานตามความถนัดและความสนใจของพนักงาน ทำให้สามารถทำงานตามสิ่งที่ตนเองถนัดได้อย่างเต็มตามศักยภาพ ค่อย ๆ ดำเนินไปทีละขั้นอย่างรอบคอบ แต่สม่ำเสมอ

3. ผู้บริหารต่อองค์ความรู้จากรุ่นสู่รุ่นให้ความสำคัญกับผู้มีประสบการณ์ทำงานสูง เน้นการทำงานแบบเป็นทีม อบอุ่นเหมือนครอบครัวแต่ทำงานแบบมืออาชีพ คือ มีความถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล มีกระบวนการ

4. ผู้บริหารสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นกันเอง มีความเป็นประชาธิปไตย

5. พนักงานทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณภาพภายในทุกรูปแบบที่โรงเรียนจัดขึ้น สร้างความรู้สึกมีส่วนร่วมในการทำงาน

6. ส่งพนักงานเข้าศึกษาอบรมดูงาน และ เข้าหลักสูตรดูงานช่วยพัฒนาแนวทางทำงานแบบก้าวกระโดด ทำให้ครูได้เห็นแนวทางที่ดีในการทำงาน

7. มีการนิเทศติดตามทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

8. ทุกกลุ่มงาน ยึดหลักความเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา อย่างสม่ำเสมอ

เทคนิคการทำงาน อบต.วังทับไทร มุ่งสร้างวัฒนธรรมองค์กรคุณธรรมแบบมีส่วนร่วมในการทำงานโดยมีรูปแบบการดำเนินงานภายใต้ชื่อ SAMRONG MODEL รู้รักสามัคคี เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานในองค์กรให้มีความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ต่อการทำงาน เพื่อให้สามารถดูแลนักเรียนได้แบบองค์รวมครอบคลุมในทุกมิติ โดย น้อมหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นแนวทางในการสร้างวัฒนธรรมการทำงานขององค์กร ออกแบบโดยนำคำ 7 คำมากำหนดอัตลักษ์รูปแบบ ดังนี้

1. S = Sustainable การพัฒนาต้องยั่งยืน
2. A = Attitude ทัศนคติเชิงบวกในการทำงาน
3. M = Moral ยึดระบบคุณธรรม จริยธรรม
4. R = Resource ทรัพยากร
5. O = Open mind เปิดใจ
6. N = Network เครือข่าย
7. G = Goal เป้าหมาย

วิธีการทำงาน องค์การบริหารส่วนตำบลวังทับไทร สร้างทีมในการขับเคลื่อนงานมีทีมหลักสามทีม ดังนี้ทีมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในองค์การบริหารส่วนตำบลวังทับไทร

ทีมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรการทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลวังทับไทร มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ชัดเจน มีส่วนสำคัญในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ในองค์การบริหารส่วนตำบลวังทับไทรก็เช่นเดียวกัน สามารถแบ่งบทบาทตามภาระและหน้าของทุกคน

ทีมนำ เป็นทีมที่มีบทบาทชี้นำ กำหนดทิศทางการการพัฒนา และนำเพื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์การบริหารส่วนตำบลวังทับไทร ขณะเดียวกันก็มีบทบาทในการเสริมสร้างพลังร่วม (empowerment) ในการทำงานให้ทุกคน

ทีมพัฒนาคุณภาพ มีบทบาทในการสนับสนุน ประสานงาน และคอยช่วยเหลือให้กับทีมอื่นๆ รวมทั้งต้องวิเคราะห์สังเคราะห์ และดำเนินการเชิงกลยุทธ์ให้เกิดการพัฒนาระบบคุณภาพขึ้นมา และปรับปรุงพัฒนาต่อเนื่องในองค์กร

ทีมทำ มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพในระบบย่อยต่างๆ ที่ตนเองมีส่วนร่วมและที่รับผิดชอบ โดย มีบทบาทในการร่วมวางแผนร่วมลงมือทำ ร่วมประเมินผล และ ร่วมปรับปรุงพัฒนาระบบให้ดีขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบลลำประดา *(ลำประดาโมเดล)* อำเภอบางมูลนาก

วิถีชุมชนคนลำประดา

ลำประดา เป็นตำบลเล็กๆ ในอำเภอบางมูลนาก คนส่วนใหญ่มีอาชีพทางการเกษตร ทำนาข้าวการเกษตรเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับดิน น้ำ และอากาศเป็นอย่างมาก ชีวิตจึงมีความสัมพันธ์กับธรรมชาติ หากมองไปสองข้างถนนจะเขียวขจีไปด้วยต้นข้าว ต้นไม้ เพราะช่วงนี้ เป็นฤดูกาลทำนา เป็นสังคมแห่งการเอื้ออาทร มีการช่วยเหลือแบ่งปันระหว่างญาติพี่น้องสูง รวมถึงการมีส่วนร่วมในชุมชนด้วย ถึงแม้จะน้อยลงกว่าเดิมมาก แต่ยังคงมีอยู่ นอกจากนี้ การมีวิถีชีวิตที่ง่ายของคนในชุมชน ซึ่งอาจดูเชยหน่อยๆ แต่ก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้ชนบทมีเสน่ห์ในตัวของมันเองตำบลลำประดา ชาวบ้านส่วนใหญ่อพยพมาจากจังหวัดสระบุรี ใช้ภาษาลาวยวน มีวิถีชีวิตแบบพอเพียง อาชีพทำนาเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาก็รับจ้าง พื้นที่เป็นที่ราบลุ่มประสบภัยน้ำท่วมซ้ำซากและภัยแล้งขาดแคลนน้ำซ้ำซากแทบทุกปี ในอดีตชาวบ้านที่นี่อาศัยอยู่ร่วมกันอย่างมีน้ำใจ พึ่งพาอาศัยกัน แต่ด้วยภาวะของสังคมเมืองที่แผ่เข้ามา ประกอบกับยุคโลกาภิวัฒน์การสื่อสารเทคโนโลยีต่างๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงในบริบทของชุมชนเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดกระแสทุนนิยม เกิดการแข่งขัน ชิงดีชิงเด่นกัน เกิดความแตกแยกในสังคม การผลิตพืชเชิงเดี่ยวเพื่อขาย ข้าวที่เคยทำไว้กินก็ทำเพื่อขายเพิ่มพื้นที่การผลิต

มากขึ้น เน้นการใช้สารเคมีทำให้เกิดผลกระทบคนในชุมชนเจ็บไข้ได้ป่วยมากขึ้น กลุ่มคนวัยแรงงานออกไปทำงานในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ทิ้งเด็กที่เป็นลูกหลานไว้กับปู่ย่าตายาย

"ปัญหาของคนลำประดา..ใครจะแก้ไขให้?"

ทั้งนี้ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนในชุมชนเป็นเรื่องเดิมๆ ที่หลายพื้นที่ประสบปัญหาที่บางคนบอกว่า **"ยากที่จะแก้ไข"** ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านเศรษฐกิจ ชาวบ้านมีหนี้สินเป็นจำนวนมาก เกิดภาวะยากจน การทำนาใช้ต้นทุนในการผลิตสูง ไม่มีงานทำ ไม่มีที่ทำมาหากินเป็นของตนเองต้องเช่าพื้นที่คนอื่นทำกิน และประกอบกับราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ ชาวบ้านจึงถูกซ้ำเติมครั้งแล้วครั้งเล่า ทำให้เชื่อมโยงไปถึงปัญหาด้านสังคม ส่วนใหญ่เป็นสังคมสูงวัย ผู้สูงอายุที่ต้องเลี้ยงดูลูกหลานที่พ่อแม่ต้องไปออกไปทำงานนอกบ้าน ทำให้ครอบครัวแตกแยก เกิดช่องว่างระหว่างวัย เด็กเยาวชนรวมกลุ่มกันมั่วสุ่ม ติดยาเสพติด ติดเกมส์ เล่นการพนัน และชู้สาว คนในสังคมเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม การสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่นถูกละเลย ค่านิยมฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือยใช้เงินเกินตัว รวมถึงเมื่อเป็นสังคมสูงวัย ผู้สูงอายุมีโรคประจำตัว เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ทำให้ก็เกิดภาวะพิการ เป็นผู้ป่วยอัมพฤกต์ อัมพาตไม่มีคนดูแล ส่วนปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วมซ้ำซาก การทำการเกษตรใช้สารเคมีเป็นอย่างมาก เพื่อให้ทันฤดูกาลผลิตและเร่งทำเงินให้ทันใช้ต่อการดำรงชีวิต พื้นที่ตำบลขนาดกว้างทำให้การพัฒนาด้านการคมนาคมยังไม่สะดวกและทั่วถึง ปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ชาวบ้านประสบภาวะความเครียดสูง พบผู้ป่วยจิตเวชเพิ่มขึ้น เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งเป็นอันดับหนึ่ง ผู้ป่วยโรคเบาหวาน ความดันโลหิตเพิ่มมากขึ้น และแนวโน้มผู้ป่วยที่มีอายุน้อยลง ครอบครัวแตกแยกทำให้ขาดการดูแลที่อบอุ่น ทำให้เด็กเยาวชนตั้งครรภ์ไม่พร้อม การเลี้ยงดูเด็กเล็กแบบผิดๆ เลี้ยงดูแบบตามใจ เด็กนิยมกินขนมกรุบกรอบที่ขายตามร้านค้าทั่วไปผสมผงชูรสและพฤติกรรมเด็กไม่กินผักทำให้เกิดภาวะอ้วน ฟันผุ พัฒนาการช้า

"ปัญหาของคนลำประดา คนลำประดาก็ต้องแก้ไขเอง"

เป็นคำตอบที่สะท้อนให้เห็นวิธีคิดของคนลำประดา ที่ไม่รอความช่วยเหลือจากหน่วยงานข้างนอก แต่กลับมองว่า หากปัญหาใดเกิดขึ้น คนลำประดาย่อมรู้ทาง

แก้ไขที่ดีที่สุด สิ่งสำคัญคือ คนลำประดาต้องรู้จัก **“คิดพึ่งตนเอง”** และ **“ร่วมกันคิด รวมกันทำอย่างจริงจัง”** นั่นเอง

แนวคิดการจัดการตนเองตำบลลำประดา

จากการทบทวนประวัติศาสตร์และการพัฒนาในอดีต ได้เห็นถึงความสำเร็จและความล้มเหลวในการพัฒนาในช่วง 12 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ทำให้มองเห็นความจำเป็นที่ประชาชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานราชการ ที่จะต้องช่วยกันปรับเปลี่ยนทิศทางการพัฒนาตามกระแสโลกาภิวัฒน์ โดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้ในการพัฒนา เพื่อให้เกิดการนำหลักคุณธรรมมาใช้ดำเนินวิถีชีวิตแบบพอเพียง คนในสังคมเห็นแก่ส่วนรวมมากขึ้น ให้คุณค่ากับความเป็นไทย และร่วมสร้างชุมชนนิยม จากแนวคิดดังกล่าวจึงได้ตั้งคณะทำงานส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนตำบลลำประดา และต่อมาได้เปลี่ยนเป็นคณะทำงานตำบลจัดการตนเองพร้อมกับประกาศให้ตำบลลำประดาเป็น **“ตำบลจัดการตนเอง”** เมื่อปี พ.ศ. 2553

ยุทธศาสตร์ตำบลจัดการตนเองด้วยแนวคิด **“ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ”** ไปสู่การลงมือทำร่วมกันอย่างมีส่วนร่วมเป็นภาพขับเคลื่อนตำบลคุณธรรม ยุทธศาสตร์ตำบลจัดการตนเองตำบลลำประดา แบ่งเป็นยุทธศาสตร์ 4 ด้านที่คนในชุมชนเป็นผู้กำหนด และสอดคล้องกับความต้องการจากเวทีวาระประชาชนตำบลลำประดา คือ

(1) ด้านเศรษฐกิจ กลุ่มอาชีพต่างๆ ในตำบลลำประดา ได้แก่ โรงสีชุมชนตำบล โรงปุ๋ยชุมชนตำบล กลุ่มตุ๊กตาเปเปอร์มาเช่ กลุ่มสานตะกร้า กลุ่มดอกไม้จันทน์ กลุ่มเกษตรคุณธรรมและกลุ่มพริกแกง กลุ่มบริหารจัดการน้ำในตำบลลำประดาเพื่อการเกษตรกรรม

(2) ด้านสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในตำบลลำประดา ด้านการควบคุมปัจจัยเสี่ยง ได้แก่ ห้ามเล่มการพนันภายในวัดลำประดา การทะเลาะวิวาทงานพิธีต่างๆ ในตำบลลำประดา ข้อปฏิบัติในงานศาสนาพิธีตำบลลำประดา ด้านจิตอาสาในการช่วยงานต่างๆ อาทิ บทบาทของ อปพร.ตำบลลำประดา และงานสภาองค์กรชุมชน

(3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ข้อตกลงร่วมกันของชุมชน ห้ามจับงูสิงและนกที่กินหนูนา เชิงรุกในการอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อมผ่านกลุ่มรักษ์สิ่งแวดล้อมตำบลลำประดา และชมรมจิตอาสาพัฒนาตำบลลำประดา ช่วยกันดูแลสภาพแวดล้อมในตำบลลำประดาให้น่าอยู่

(4) ด้านสุขภาพ ด้านการฟื้นฟู การแก้ไขปัญหาเรื่องสารเคมีในเลือดสูง ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ชมรมคนรักสุขภาพมิตรภาพบำบัด กลุ่มปั่นจักรยานเพื่อสุขภาพ และกลุ่มแอโรบิค โดยใช้กระบวนการสร้างนำซ่อม

รูปแบบหรือกลไกหลักการดำเนินการหลักของตำบลจัดการตนเอง ตำบลลำประดาโมเดล

1) คนที่เป็นแกนนำ/ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) จำนวน 1 เปอร์เซ็นต์ที่เอาจริงเอาจังและมีหัวใจที่มีธรรมะ ดังหลักอปริหานิยธรรม (คิด/ประชุมร่วมกัน ทำร่วมกันอยู่เป็นเนืองนิตย์) ซึ่งก่อให้เกิดความเชื่อมั่นและ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกันอย่างแท้จริง นั่นคือความหมายของความเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง ต้องเริ่มต้นที่ชุมชนและหมู่บ้าน

2) วิธีคิดที่ค่อยๆ เปิดออกกว้างเหมือนกะลาหงาย จากการที่ได้ไปรู้ไปเห็นการทำงานของระดับตำบล ระดับจังหวัดและระดับประเทศ

3) ความสัมพันธ์ของมนุษย์ในชุมชน เชิงโครงสร้างความสัมพันธ์ที่แปรเปลี่ยนไปจากเดิมเป็นแบบแนวดิ่ง เป็นแบบใหม่แนวระนาบ ซึ่งก่อให้เกิดความเชื่อมั่นและศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ที่เท่าเทียมกันอย่างแท้จริง

4) บทบาทพี่เลี้ยง หรือคนนอก หน้าที่ ชวนเขาออกไปข้างนอก ไม่ใช่พวกกะลาคว่ำ เป็นพวกกะลาหงาย นโยบายมาจากภาคประชาชน ไม่ใช่ผู้บริหารท้องถิ่นชี้บอกให้ทำ เช่น เด็กเยาวชน มี อสม.เป็นพี่เลี้ยง เป็นต้น

วิธีการสำคัญ/กระบวนการสำคัญที่จะไปให้ถึง “ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง”

1. ใช้ผู้นำชุมชน คนรุ่นใหม่ และกระบวนการกลุ่ม พูดคุยที่เรียกว่า **“เวทีวาระประชาชน”** สร้างกระบวนการเรียนรู้ สร้างจิตสำนึก อุดมการณ์ ทำความเข้าใจเป้าหมายร่วมของชุมชน และใช้หลักความเชื่อ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญา

เป็นตัวเชื่อมโยงให้คนเข้ามาร่วมกัน โดยเริ่มต้น การรวมตัวจากกลุ่มเล็กๆ ขยายเป็นเครือข่าย และภูมินิเวศน์

2. สำรวจปัญหา ศึกษาข้อมูลชุมชนและวิเคราะห์สถานการณ์ ที่เกี่ยวข้อง จัดทำผังแผนที่การใช้ทรัพยากรร่วมของตำบล และปรับปรุง/ปรับแผนของชุมชนให้เป็นแผนที่มีชีวิต เป็นแผนที่พัฒนาของตำบลที่ สามารถทำได้จริง

3. กำหนดประเด็นปัญหาร่วมที่เกิดขึ้น จากข้อมูลจริงในพื้นที่ ด้านทรัพยากร สวัสดิการ การจัดการที่ดิน ที่อยู่ อาศัย กลุ่มอาชีพฯลฯ ยกระดับเป็นเป้าหมายร่วมเป็นเครื่องมือของชุมชนท้องถิ่นในการ แก้ไขปัญหา สร้างการมีส่วนร่วม และเชื่อมโยงภาคี

4. ใช้สภาองค์กรชุมชนที่เป็นของทุกคน ทุกขบวนชุมชน ในตำบลเชื่อมโยงคนในตำบลและภาคีร่วมพัฒนาและเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงาน ในพื้นที่ตำบล จังหวัด กำหนดทิศทาง เป้าหมาย ทำแผนและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นด้วยตนเอง

การเปลี่ยนแปลงชีวิตชุมชน

จุดเด่นของตำบลลำประดา คือ ฝ่ายการเมืองท้องถิ่นยินดีให้ประชาชนทุกกลุ่มมีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบายทั้งระดับหมู่บ้าน และเวทีตำบลทุกเดือนของภาคประชาชนและ อบต. คู่ขนาน เพื่อให้มีอิสระทางความคิดในการพัฒนานโยบายที่เป็นประโยชน์ของชาวบ้าน สังคมที่นี่มีผู้นำกลุ่มที่มีจิตสำนึกสาธารณะสามารถรวมตัวร่วมคิดร่วมทำร่วมทุนติดตามประเมินอย่างต่อเนื่อง **“ทำไมพื้นที่ตำบลของเราไม่เข้มแข็งเหมือนพื้นที่ของพื้นที่อื่น เป็นคำถามที่เกิดขึ้นกับตัวเองปัญหาที่เกิดขึ้นจะต้องได้รับการแก้ไข แต่เราจะทำอย่างไรกันดี”** นี่คือกลุ่มคนที่ทำเรื่องดีๆ แบบนี้อยู่ในพื้นที่เรา โดยที่ไม่สนใจว่าใครจะมองอย่างไร ยินดีที่จะร่วมทำงานไปด้วยกัน

ข้อเสนอต่อการขยายผลในอนาคต

กลุ่มคนที่เริ่มมาเป็นผู้นำถ้าฟังเสียงหัวใจของกันและกัน เพียงแค่คนไม่กี่คนก็เริ่มต้นได้ 45 คน กลุ่มคนที่มาจากหลายๆ กลุ่มคน มาตั้งวงคุยกันเหมือนเพื่อนกัน เพื่อแก้ไขปัญหา เครื่องมือ 8nv เวทีวาระประชาชนมาหาแนวทางการจัดการร่วมกันได้ ถ้าทุกพื้นที่หาคนที่จะเริ่มได้ เครื่องมือ



ที่จะนำมาใช้จัดการปัญหาผู้ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ หัวใจและสิ่งที่จะแก้ไขปัญหาการคุยกัน และบุคลิกของผู้นำที่เข้าถึงได้ง่ายทำให้มีอะไรก็คุยกัน ปรึกษากันได้แล้วก็นำไปสู่ การแก้ไข ปัญหาร่วมกัน

องค์การบริหารส่วนตำบลวังทรายพูน อำเภอวังทรายพูน

ชุมชนปลอดภัยตำบลวังทรายพูน

ปัญหาการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุและความรุนแรงเป็นปัญหาสำคัญและเป็นเหตุนำการเสียชีวิตที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลวังทรายพูนได้ให้ความสนใจต่อการดำเนินงานด้านการป้องกันการบาดเจ็บ จึงมีนโยบายสร้างเสริมความปลอดภัย และกำหนดให้ **“ความปลอดภัย”** เป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงไว้ซึ่งสุขภาพที่ดีของประชาชน ดังนั้นความปลอดภัยจึงจัดเป็นความจำเป็นพื้นฐานที่จะต้องถูกกำหนดให้เป็นสิทธิที่ประชาชนควรจะพึงมีพึงได้

ดังนั้นชุมชนปลอดภัย จึงเป็นกลยุทธ์ของการดำเนินงานเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขปัญหาการบาดเจ็บทั้งจากอุบัติเหตุและความรุนแรง ซึ่งมีหลักการว่า ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน มีการจัดตั้งกลุ่มความปลอดภัยที่เชื่อมโยงกับเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีความสนใจในกลุ่มเสี่ยงและสิ่งแวดล้อมเสี่ยง รวมถึงปัญหาต่างๆ ในชุมชน และดำเนินงานแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืนโดยใช้ทรัพยากรและงบประมาณของท้องถิ่นอย่างมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเสริมความปลอดภัย

วัตถุประสงค์

(1) เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดการสูญเสียชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน

(2) เพื่อให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กร และประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการความปลอดภัยในชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

(1) สำรวจจุดเสี่ยงในระดับหมู่บ้านและตำบลรวมทั้งร่วมกันวิเคราะห์ความเสี่ยงพื้นที่ชุมชนปลอดภัยตำบลวังทรายพูน





(2) รณรงค์การสวมหมวกนิรภัยให้กับประชาชนและเด็กเล็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก





(3) รณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลต่าง ๆ




(4) สร้างสื่อประชาสัมพันธ์ด้านความปลอดภัยทางถนน เช่น ป้ายเตือน ป้ายจราจร





(5) จัดตั้งผู้ประสานงานความปลอดภัยในหมู่บ้าน (25 ตาสับปะรด) เฝ้าระวังการความปลอดภัยภายในหมู่บ้าน และรถรับ – ส่งนักเรียน




(6) จัดตั้งจุดสกัดประจำหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อดำเนินการอำนวยความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนให้กับประชาชน





(7) พัฒนาสนามเด็กเล่น เพื่อความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก





ผลการดำเนินงาน

(1) สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดการสูญเสียชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนได้ ร้อยละ 80

(2) หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กร และประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการความปลอดภัยทางถนน จนได้รับการรับรองเป็นชุมชนปลอดภัย ลำดับที่ 228 จากองค์การอนามัยโลก (WHO)

ปัญหาและอุปสรรค

หลังจากที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังทรายพูน ได้ดำเนินงานชุมชนปลอดภัย จนได้รับการรับรองจากองค์การอนามัยโลก (WHO) แล้ว ทางหน่วยงานยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนได้รับทราบจึงทำให้องค์ความรู้ดังกล่าวข้างต้นยังคงไม่ได้รับการเผยแพร่ออกไปอย่างกว้างขวางซึ่งเป็นสิ่งที่ชุมชนเครือข่ายความปลอดภัยควรที่จะทำอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะ

คณะทำงานชุมชนปลอดภัยตำบลวังทรายพูน ควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานด้านความปลอดภัยทางถนนของชุมชนตำบลวังทรายพูน ไปสู่สาธารณชนให้ได้รับทราบอย่างทั่วถึงกัน

สรุป

ในการดำเนินงานด้านการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนต้องให้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง ในกระบวนการแก้ไขปัญหา วิธีการนี้จะตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้ดี และเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเสริมความปลอดภัยทางถนน



5 เครือข่ายนักสื่อสารคุณธรรม

ชมรมสื่อวิทยุเพื่อสตรีและเด็กพิจิตร

ในนามกลุ่ม คนสื่อวิทยุเพื่อสตรีเด็กเยาวชนและวัฒนธรรม สถานีวิทยุพระคุณแม่ที Child&LadyRadio FM 100.00 MHz



กลุ่มสื่อสร้างสรรค์พิจิตร จากปี 2553 ประกอบด้วยบุคคลและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. นักสื่อสารมวลชนที่ทำงานอยู่ในจังหวัดพิจิตร อาทิ ผู้แทนสื่อเคเบิ้ลทีวี/โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และเครือข่ายวิทยุชุมชน

2. ผู้แทน/แกนนำบุคลากรสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร ซึ่งปฏิบัติงานที่หน่วยงานสาธารณสุข/โรงพยาบาลทั้งในระดับจังหวัดและอำเภอ พระอาจารย์จากวัดท่าหลวง และครูจากโรงเรียนต่างๆ และกลุ่มฯได้มีการดำเนินงานและจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาสังคมในด้านต่างๆ ตามบทบาทและภารกิจของสื่อและองค์กร/หน่วยงาน

มาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งถึงปัจจุบัน และในปี จังหวัดพิจิตรได้ประกาศนโยบายให้จังหวัดพิจิตรเป็นจังหวัดในการส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและสร้างองค์ความรู้ด้านคุณธรรม เพื่อการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม **“จังหวัดพิจิตร”** จากกลุ่มสื่อสร้างสรรค์พิจิตร จึงได้ขยายผลการทำงาน การพัฒนางานของกลุ่มมาสู่การเป็น **“กลุ่มเครือข่ายนักสื่อสารคุณธรรม”** และทำหน้าที่อย่างต่อเนื่องเป็น**“สื่อคุณธรรม สร้างสรรค์สังคม”** เพื่อสังคมคุณธรรมแนวคิด แนวทาง และผลการดำเนินงานจากกลุ่มสื่อสร้างสรรค์พิจิตร มาสู่การสื่อคุณธรรม สร้างสรรค์สังคมของ กลุ่มเครือข่ายนักสื่อสารคุณธรรม

จุด เริ่มต้นจากเป็น 2554 เป็นการทำงานแบบวงเล็กๆ **“จิตอาสา”** ชวนกันมาทำงาน ตามหลักความคิดที่ว่า **“ชวนมาทำความดี” ไม่มีงบประมาณมาตอบแทน แต่สิ่งที่ได้เป็นบุญ”** และสังคมปัญหาด้านสังคมเพื่อเด็กและเยาวชนจะน้อยลงและแก้ปัญหาของหวัดพิจิตร เรื่อง น้ำท่วมและน้ำแล้ง ภัยพิบัตินี้เกิดขึ้นซ้ำซาก เป็นระยะยาวนาน ชาวบ้านจะอยู่ได้และปรับตัวกับฤดูการของพิจิตรได้อย่างไรสุดท้าย **“สังคมพิจิตรเกิดความสุข”**

2.1. คุณธรรมสร้างสุขจริงมีความสำเร็จ เป็นไปตามเจตนารมณ์ สื่อทำหน้าที่สื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่ความดี (มองสังคม, ตัวสื่อ และระดับพื้นที่จังหวัดพิจิตร)

การขับเคลื่อนคุณธรรมและกิจกรรม

สื่อทำหน้าที่ ถักทอ เชื่อมโยง สื่อสร้างกระแส จุดประกาย

กระแสการตื่นตัวของภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ที่ไม่ยอมจำนนกับปัญหาดังกล่าว ได้รวมตัวกันเป็นองค์กรภาคประชาชน ชุมชน ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ กลุ่มสื่อมวลชน ศาสนสัมพันธ์ จัดกิจกรรมทั้งการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ต่อต้านการทุจริต การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ จนถึงการเคลื่อนไหวทางสังคมและการเมือง เรียกร้องให้เกิดการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล และขจัดการทุจริตทั้งของภาครัฐและของทุกภาคส่วนอีกปัจจัยสำคัญคือต้นทุนของสังคมไทย ที่เดิมเป็นสังคมที่อิงหลักธรรมทางศาสนาในการดำเนินชีวิต ผู้คนมีจิตใจที่ดีงามชอบช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งปัจจุบันยังคงมีอยู่

จึงเกิดภาคีเครือข่ายนักสื่อสารคุณธรรม เพื่อ **“ขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม”** สร้างพลังการขับเคลื่อน **“สังคมคุณธรรมจังหวัดพิจิตร”** เพื่อร่วมส่งเสริม สนับสนุน

ดำเนินการ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมสร้างสังคมเพื่อการแบ่งปันสังคมที่มีความเอื้ออาทรต่อกัน เคารพสิ่งแวดล้อม เคารพธรรมชาติ เชิดชูความดีความงาม อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้ร่วมกัน ซึ่งเป็นลักษณะของสังคมดั้งเดิมที่ คนในสังคมรู้บาปบุญคุณโทษ เห็นแก่ความสุขที่จะอยู่ร่วมกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เอื้ออาทรกัน ไม่ใช่สังคมที่มุ่งเอารัดเอาเปรียบจนลืมความเป็นมนุษย์ ช่วยกันสร้าง ค้นหาต้นทุนความดี ขยายผลความดี เชื่อมโยงความดี สร้างเมล็ดพันธ์ความดี มีแนวทางร่วมกัน ขับเคลื่อน **“ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ”** โดยใช้หลักคุณธรรม คือ จิตอาสา รับผิดชอบ พอเพียง

ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ ที่จะทำให้ได้ คืออะไร

นักสื่อสารคุณธรรมเป็นพันธมิตรกับ ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) เพื่อหนุนเสริมข้อมูลและกระตุ้นการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง ช่วยเหลือ แจ้งข่าวสารจากศูนย์ฯ หรือข้อมูลในพื้นที่จังหวัดพิจิตร

เพื่อให้การขับเคลื่อน “สังคมคุณธรรมจังหวัดพิจิตร” เป็นไปในทิศทางเดียวกับการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ผู้บริหารและแกนนำภาคีเครือข่ายจะสนับสนุนหลักการสำคัญ 6 ประการในการขับเคลื่อน จังหวัดคุณธรรม เกิดจากความต้องการของคนในพื้นที่ ใช้ฐานคุณธรรมไม่ใช้ฐานอำนาจ ทำอย่างประณีต เรียนรู้และพัฒนาต่อเนื่อง รวมคนเข้าไม่กันคนออกรวมพลัง เชื่อมโยงอย่างเป็นขบวนการ,แข่งขันบันเทิง ยกย่อง เชิดชู การทำความดีทุกรูปแบบตนเอง โดยการมีส่วนร่วมในการมองปัญหาชุมชนของตนเอง มีภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนที่เข้มแข็งที่จะทำงานกับชุมชนในการสร้างสรรค์สังคมคุณธรรมอย่างยั่งยืนโดยมีแกนนำการขับเคลื่อนคุณธรรมและใช้เป็นตัวตั้งในการบูรณาการทุกภาคส่วนที่จะเชื่อมร้อยเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเห็นพ้องในการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมอย่างเป็นขบวน โดยมีเป้าหมายไปสู่สังคมที่ใช้หลักคุณธรรมในการพัฒนาสู่ จังหวัดคุณธรรม หรือ พิจิตรโมเดล มีกลไกลที่ช่วยลดความไม่ดี และเพิ่มความดีให้มีมากขึ้นอย่างมีเป้าหมายร่วมกันเพื่อให้เกิดสันติสุขอย่างยั่งยืน เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2558 เป็นการประกาศเจตนารมณ์ สังคมคุณธรรม คือ สังคมที่พึงปรารถนาเป็นลักษณะสังคมที่มีความเอื้ออาทรต่อกัน เคารพสิ่งแวดล้อม เคารพธรรมชาติ เชิดชูความดีความงาม

อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้ร่วมกัน ซึ่งเป็นลักษณะของสังคมดั้งเดิมที่คนในสังคมรู้บาปบุญคุณโทษ เห็นแก่ความสุขที่จะอยู่ร่วมกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เอื้ออาทรกัน ไม่ใช่สังคมที่มุ่งเอารัดเอาเปรียบจนลืมความเป็นมนุษย์ สำหรับสังคมไทยนั้น จำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟู โดยใช้กระบวนการและเครื่องมือต่างๆ ทั้งในเรื่องของความเชื่อและความศรัทธาในการขับเคลื่อนที่หลากหลายตามความเหมาะสมจากการประกาศเจตนารมณ์ขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมพิจิตร พบว่ามี **“ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ”**

ปัญหาที่อยากแก้

1. ขาดทีมงานแกนนำเด็กและเยาวชน ระดับอำเภอ
2. เด็กและเยาวชนขาดองค์ความรู้การผลิตสื่อสีขาว
3. ขาดการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่เด็กและเยาวชน

ความดีที่อยากทำ

1. ร่วมทำงานกับกลุ่ม cscระดับอำเภอ
2. ร่วมให้องค์กรความรู้แก่ cscด้านสื่อสีขาว ด้านข่าว/ความคิด สร้างสรรค์
3. ร่วมเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของกลุ่มองค์กร ภาคี เครือข่าย
4. บูรณาการแผนงานร่วมกันของงานต่าง ๆ

กระบวนการพัฒนา (ขั้นตอน/วิธีการ/กลไก)

1. คุณธรรมเป้าหมายของเครือข่าย 3 ข้อ

สร้างแกนนำ “เยาวชนจิตอาสา” และสร้างแกนนำทีมสื่อจิตอาสาให้มากทุกพื้นที่เป็นนักแก้ปัญหาให้คนพิจิตรด้วยกัน

สร้างพื้นที่สร้างสรรค์ “เหลียวหลังแลหน้า” ให้รู้จักรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

พัฒนาศักยภาพแกนนำทีมสื่อจิตอาสา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ชีวิต พอเพียง รู้จักประมาณตน สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการดำเนินการ **“พิจิตรจังหวัดคุณธรรม”** ในรอบปีที่ผ่านมาสื่อทุกคนตามรอยพ่อ พอเพียง

ข้อเสนอ ต่อการขยายผลในอนาคต และอุปสรรค

1. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เป็นกระบอกเสียงเปลี่ยนแปลงสังคมเพื่อความดี
2. เป็นเชื่อมโยงประสานงาน เปิดเวทีและสร้างแกนนำในเด็กและเยาวชน

การขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมร่วมกับทุกเครือข่ายรวมถึง ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

1. ร่วมรณรงค์แก้ไขปัญหาการตั้งภรรค์ในวัยรุ่น และปัญหาสังคมของเด็กและเยาวชน
2. ปัญหาด้านงบประมาณเพื่อความคล่องตัวในการดำเนินงาน/เครือข่ายขยายแบบค่อยเป็นค่อยไป(ช้า)

ข้อมูลผู้ประสานงาน
นางกาญจน์ศิริ บุญคงดี เลขานุการ/ประสานงานฯ
เบอร์ติดต่อ 081-60551515
E-mail :Kansirifm9850@hotmail.co.th

6 เครือข่ายเด็กและเยาวชนคุณธรรม

แกนนำเยาวชนจิตอาสาต้นกล้าคุณธรรม (ธรรมะโมเดิร์น)





แกนนำเยาวชนจิตอาสาต้นกล้าคุณธรรมฯ เป็นเครือข่ายเด็กและเยาวชนคุณธรรม ร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพิจิตร โดยได้รับการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมจาก บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดพิจิตร สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิจิตร โดยมีจุดเด่น คือ

1. มีเครือข่ายเด็กและเยาวชน 12 อำเภอ
2. มีจิตสาธารณะ อาสาในการทำความดี
3. มีเวทีพื้นที่แสดงออกกิจกรรมสร้างสรรค์กว่าจะมาเป็นวันนี้ได้

แกนนำเยาวชนจิตอาสาต้นกล้าคุณธรรม (ธรรมะโมเดิร์น) จังหวัดพิจิตร เริ่มต้นจากพระวิทยากร หน่วยอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ธรรมะโมเดิร์นจังหวัดพิจิตร ร่วมกับผู้ใหญ่ใจดี และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน อาทิ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิจิตร สำนักงานพระพุทธศาสนา

จังหวัดพิจิตร สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพิจิตร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมเขต 41 ฯลฯ จัดกิจกรรมโครงการค่ายอบรมค่ายอาสา และกิจกรรมต่างๆ ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ตั้งแต่ปี 2554

จนกระทั่งปี 2558 ศูนย์คุณธรรม องค์การมหาชน ได้เข้ามาเป็นผู้ประสานและขับเคลื่อนด้านการส่งเสริมจังหวัดพิจิตร เป็นจังหวัดส่งเสริมคุณธรรม เกิดเป็นภาคีเครือข่าย 11 เครือข่าย หนึ่งใน 11 เครือข่าย จึงเกิดเป็นเครือข่ายเด็กและเยาวชนคุณธรรม เป็นจุดประกายเริ่มต้นของการจัดตั้งกลุ่มเยาวชนพิจิตร ให้มีความเข้มแข็งยั่งยืน และบูรณาการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนด้านการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน จึงรวมตัวเป็นกลุ่มเพื่อชักชวนเด็กและเยาวชนทำกิจกรรมสร้างสรรค์ เปิดเวทีพื้นที่ให้เยาวชนกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก โดยมีกระบวนการรับคนเข้า ไม่กันคนออกความคิดเห็น

กระบวนการคัดสรรเยาวชนกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก โดยการจัดค่ายอบรมแกนนำเยาวชนฯ ค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรม ร่วมกันเรียนรู้วิเคราะห์ปัญหาในชุมชน และแนวคิดจะร่วมกันแก้ไขและพัฒนา โดยมีเครือข่ายเด็กและเยาวชนทั้ง 12 อำเภอ จากนักเรียน 27 สถานศึกษา จำนวน 500 คน กิจกรรมลงพื้นที่ทำความดีในชุมชน อำเภอละ 1 ครั้งต่อเดือน ค่ายอาสาพัฒนาชุมชนในจังหวัดพิจิตร 4 ครั้งต่อปี และ ค่ายอาสาพัฒนาชุมชนนอกจังหวัด 1 ครั้งต่อปี เพื่อร่วมกันศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ แรงบันดาลใจในการทำความดี โดยยึดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงฯลฯกิจกรรมจากปี 2558 จนถึงปัจจุบัน สรุปกิจกรรมการดำเนินงานประกอบด้วย

1. การถักทอเครือข่าย 12 อำเภอ ด้วยการจัดอบรมแกนนำเยาวชนจิตอาสาต้นกล้าคุณธรรม จำนวน 3 รุ่น มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมและเป็นเครือข่ายรุ่นละ 200 คน รวม 600 คน มีแกนนำเยาวชนจิตอาสาทั้ง 12 อำเภอ 100 คน มีผู้ให้การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิจิตร สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพิจิตร สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพิจิตร กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม และผู้ใหญ่ใจดี ครูอาจารย์ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษา และคณะสงฆ์จังหวัดพิจิตร







2. ค่ายแกนนำเยาวชนจิตอาสาพัฒนาชุมชน ในจังหวัด 6 ครั้ง ค่ายอาสาพัฒนาชุมชนต่างจังหวัด 3 ครั้ง กิจกรรมจิตอาสาประจำอำเภอ ทั้ง 12 อำเภอๆ ละ 1 ครั้ง ต่อเดือน รวม 36 ครั้ง ร่วมกิจกรรมจิตอาสาค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา 60 ค่าย



3. เวทีแสดงออกสร้างสรรค์และยกย่องเชิดชูเกียรติ ร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพิจิตร 3 ครั้ง และเวทีสร้างสรรค์กิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ปีละ 12 ครั้ง รวม 36 ครั้ง

4. ถอดบทเรียน และสรุปบทเรียน ปีละ 1 ครั้ง

ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ

ปัญหาที่อยากแก้ คือ

1. ความกล้าแสดงออก สร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าทำ กล้าพูด
2. ยาเสพติดในชุมชนและสถานศึกษา

3. การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ในทางที่ไม่เหมาะสม

4. การมีเพศสัมพันธ์ และท้องก่อนวัยอันควร

ความดีที่อยากทำ คือ

1. ถักทอเครือข่ายแกนนำเยาวชนจิตอาสาต้นกล้าคุณธรรม (ธรรมะโมเดิร์น) ให้ครอบคลุมทุกตำบลในจังหวัดพิจิตร







2. มีเวทีสร้างสรรค์ เกิดการยอมรับของเยาวชนในจังหวัดพิจิตร

3. สร้างความเข้มแข็งด้านทักษะ คุณภาพชีวิต และความสามัคคีในเยาวชนจังหวัดพิจิตร

4. มีเวทีเชิดชู ยกย่อง ชม แชร์ เชียร์

กระบวนการพัฒนา/ขั้นตอน คือ

1. วางแผนประชุมคณะทำงานพระวิทยากร และวิทยากร ตลอดจนผู้ใหญ่ใจดี

2. ถอดบทเรียนพื้นที่ชุมชน สถานศึกษา ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ

3. อบรมแกนนำเยาวชนจิตอาสา ปีละ 2 รุ่น ๆ ละ 150 คน บูรณาการร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดพิจิตร

4. จิตอาสาในพื้นที่ชุมชน อำเภอ และจังหวัด

5. ลงพื้นที่ศึกษาเรียนรู้ชุมชนทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด ในรูปแบบค่ายอาสาพัฒนาชุมชน

6. สรุปความประทับใจ ความสุข จากการดำเนินกิจกรรมแต่ละครั้ง รวบรวมเป็นผลงาน เพื่อจัดการชื่นชม ยกย่อง และให้กำลังใจ

7. เวทีพื้นที่สร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก

8. จัดค่ายรวมพลังเยาวชนจังหวัดพิจิตร เวทีแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชน

9. สรุปบทเรียนและวางแผนการดำเนินกิจกรรมปีถัดไป วางแผน 3 ปี 5 ปี และแผน10 ปี เพื่อความยั่งยืน มั่นคง

บทเรียนที่ได้รับ (คุณธรรม ฐานคุณธรรม)

1. กตัญญูกตเวที รู้คุณผู้มีพระคุณ ผู้ให้กำเนิด สถานที่ สถาบัน
2. สามัคคี ปรองดองกันในชุมชน สถานศึกษา อำเภอ จังหวัด
3. เสียสละ เวลาอันมีค่าของตนเอง เพื่อสร้างประโยชน์แก่ส่วนรวม
4. น้ำใจ มอบให้แก่คนในชุมขน อำเภอ จังหวัด
5. ระเบียบวินัย ต่อตนเอง รู้จักหน้าที่ รับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ละทิ้งหน้าที่
6. เรียนดี กิจกรรมเด่น ความเอื้อเฟื้อเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอต่อการขยายผลในอนาคต

1. การสนับสนุนจากหน่วยงาน องค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน

2. การดำเนินงานด้านเยาวชนต้องอาศัยความยั่งยืน ต่อเนื่อง ใช้ตัวชี้วัดความสุขเป็นพื้นฐาน มากกว่าการตอบโจทย์จากองค์กร หรือตัวชีวัดขององค์กร

3. การดำเนินกิจกรรมด้านเยาวชน ผู้ใหญ่เป็นผู้ให้การสนับสนุน ให้เด็กและเยาวชนได้คิด ทำ และเรียนรู้จากความผิดผลาดของตนเอง ไม่สร้างกรอบ เพื่อบล๊อกความคิดของเด็กและเยาวชน

ข้อมูลผู้ประสานงาน
ชื่อ-สกุล : นางอรนุช ชัยชาญ
โทรศัพท์ : 089-7716699

7 เครือข่ายผู้สูงอายุคุณธรรม

ชมรมผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลหัวดง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร





ชมรมผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลหัวดง อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร เริ่มต้นมาจากประโยคที่ว่า **“สังคมแห่งความสุข อยู่ที่พลังจิตอาสา”** การสร้างสังคมที่มีความสุขแบบยั่งยืน ในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลหัวดง โดยสร้างความร่วมมือการสร้างสังคมไม่ทอดทิ้งกัน และการสร้างปัญญาบนพื้นฐานแห่งความพอเพียงเป็นต้นแบบของการสร้างสังคมไม่ทอดทิ้งกัน เป็นที่ยอมรับและเป็นแหล่งเรียนรู้ที่องค์กรอื่นๆ มาศึกษาเรียนรู้

ชมรมผู้สูงอายุตำบลหนองกระทุ่ม อ.ทัพทัน จ.อุทัยธานี มาศึกษาดูงานที่ชมรมผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลหัวดง จำนวน 2 ชมรม แบ่งเป็น 2 รุ่น

รุ่นที่ 1 วันที่ 18 กันยายน 2560 จำนวน 100 คน

รุ่นที่ 2 วันที่ 25 กันยายน 2560 จำนวน 105 คน

และทางองค์การบริหารส่วนตำบลหัวดง ได้พิจารณาให้ชมรมผู้สูงอายุแห่งนี้ เป็นแหล่งเรียนรู้ในโครงการรวมพลังเครือข่ายร่วมพัฒนาชุมชนจัดการตนเองสู่ตำบลสุขภาวะ

จะมีลูกข่ายจากหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มาศึกษาดูงานที่ชมรม จำนวน 8 รุ่น ๆ ละ 2 อปท.

ข้อมูลทั่วไปขององค์กรบริบทต่างๆ ลักษณะพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลหัวดง มีพื้นที่การปกครอง 6 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 2 บ้านลำชะล่า หมู่ที่ 4 บ้านเนินยาว หมู่ที่ 5 บ้านหนองนาดำ หมู่ที่ 6 บ้านน้ำโจนเหนือ หมู่ที่ 7 บ้านหัวดง และหมู่ที่ 9 บ้านปากคลอง การประกอบอาชีพ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือการทำนา

ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีการออมมาก่อน จึงไม่มีฐานะที่จะพึ่งพาตนเองได้ในวัยชรา ไม่ได้ประกอบอาชีพเนื่องจากมีอายุมาก มีรายได้น้อย ต้องพึ่งพิงบุตรหลาน





ปัญหาด้านสังคม ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความคิดว่าเป็นผู้ไม่มีคุณค่า ไม่ร่วมกิจกรรมทางสังคม เป็นคนติดบ้าน ผู้สูงอายุอยู่ตามลำพังบุตรหลานทำงานต่างจังหวัด บางรายต้องเลี้ยงดูหลาน บางรายถูกทอดทิ้ง

ปัญหาด้านสุขภาพ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีโรคประจำตัว สุขภาพไม่ดีมีพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต ทั้งการกิน ขาดการออกกำลังกาย

ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่ยากทำ ที่จะทำให้ได้คืออะไร

ปัญหาที่อยากแก้

1. ด้านสังคมของพื้นที่ อบต.หัวดง ผู้ยากไร้ คนพิการ ผู้สูงอายุที่ป่วยติดบ้านติดเตียง มีคุณภาพชีวิตยังไม่ดีเท่าที่ควร





2. ผู้สูงวัยและผู้สูงอายุสำรอง ขาดความรู้ที่จะสร้างปัญญาที่เป็นหลักในการดำเนินชีวิตทั้งเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ ด้วยวิถีพอเพียง

ความดีที่อยากทำ

1. การสร้างสังคมไม่ทอดทิ้งกัน เป็นที่พึ่งให้กับสังคมที่เป็นบุคคลด้อยโอกาสในกลุ่ม ผู้ยากไร้ คนพิการ ผู้สูงอายุที่ป่วยติดบ้านติดเตียงอยู่ในภาวะต้องพึ่งพิงต่อบุคคลในครอบครัว สังคม ด้วยการดูแลกันยามเป็น และดูแลกันยามตายในกิจกรรมสร้างพลังจิตอาสาสร้างสังคมไม่ทอดทิ้งกัน ดังนี้

1.1 การจัดตั้งกองทุนจิตอาสาสร้างสังคมไม่ทอดทิ้งกัน

1.2 สร้างความร่วมมือภาคีเครือข่าย ประชารัฐ

1.3 จัดตั้งศูนย์กายอุปกรณ์ให้กับผู้พิการ ผู้สูงอายุได้ยืมไปใช้

2. การสร้างปัญญาให้กับสังคม ในรูปแบบต่างๆ

2.1 จัดการศึกษาให้กับสังคมสูงวัยในรูปแบบวิชชาลัยผู้เชี่ยวชาญชีวิต

2.2 จัดตั้งโรงเรียนผู้นำตามรอยพ่อในพื้นที่

กระบวนการพัฒนา (ขั้นตอน/วิธีการ/กลไก)

1. ได้เริ่มจากแกนนำในแต่ละหมู่บ้านมาร่วมเป็นคณะกรรมการชมรมฯ
2. ประชุมคณะกรรมการชมรม/แกนนำแต่ละหมู่บ้าน
3. ศึกษาดูงานด้านผู้สูงอายุ
4. กำหนด 3 เป้าหมายในการสร้างสังคมไม่ทอดทิ้งกัน คือการดูแลกันยามเป็นการดูแลกันยามตาย และการสร้างปัญญาให้กับสังคม
5. แกนนำแต่ละหมู่บ้านทำหน้าที่ประสาน รวบรวมข้อมูล

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

จากการกำหนด 2 เป้าหมายการสร้างสังคมไม่ทอดทิ้งกันทำให้ชุมชนได้ร่วมกันทำความดีเกิดกิจกรรมดีๆ มากมายภาพการเยี่ยมไข้ การมอบไม้เท้า การแจกถุงยังชีพ การสร้างห้องสุขา

การเผยแพร่ภูมิปัญญา การเป็นพิธีกรในงานประเพณี

บทเรียนที่ได้ (คุณธรรมอะไรเพิ่มขึ้น/ใช้ฐานคุณธรรมอะไรในการดำเนินงาน)

ความดีที่ทางชมรมผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลหัวดง ใช้เป็นฐานการพัฒนา คือ คุณธรรมที่ทุกฝ่ายทุกภาคี ได้ร่วมกันสร้างขึ้น จากการร่วมคิดร่วมทำจนกลายเป็นความดีที่ปฏิบัติเป็นวัฒนธรรม ได้แก่

ความสามัคคี การร่วมมือในกิจกรรมที่ทางชมรมฯจัด หรือชุมชนจัดขึ้น การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะ และสังคม (จิตอาสา)

ข้อเสนอ ต่อการขยายผลในอนาคต

1. การขยายเครือข่ายการสร้างสังคมไม่ทอดทิ้งกัน บนฐานแห่งความดีไปสู่ภาคีเครือข่ายผู้สูงอายุทั้งในระดับอำเภอ และระดับจังหวัด ในเวทีการประชุมสัญจรผู้สูงอายุจังหวัด/อำเภอ

2. นำความดีที่ทำขยายผลให้เป็นสาธารณะ โดยทางสื่อโซเชี่ยล ทั้งทางไลน์และเฟสบุค





ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสามง่าม อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสามง่าม ตำบลสามง่าม อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร เริ่มก่อตั้ง ณ โรงพยาบาลสามง่าม มีเป้าหมายการก่อตั้งชมรมผู้สูงอายุ ต้องดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กระบวนการที่จะเป็นองค์กรที่ที่ทุกฝ่ายจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรและพัฒนาผู้สูงอายุในตำบลให้มีส่วนร่วมต้องประสาน ทุ่มเทค้นหาคนจิตอาสาเข้ามาทำงานทุกด้านเช่น ด้านสังคม นำผู้สูงอายุออกมาทำกิจกรรมร่วมกัน ด้านเศรษฐกิจนำภูมิปัญญาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ยึดแนวพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ 9 ด้านสิ่งแวดล้อมดูแลการติดกริ่งครัวเรือนที่สมควรติดให้ ด้านสุขภาพ

เดิมการชวนมาออกกำลังกายโดยขี่จักรยาน ออกกำลังกายในชุมชน จัดหาอุปกรณ์บางอย่าง ให้ได้ออกกำลังกาย มีการตรวจสุขภาพร่วมกับโรงพยาบาล

ความเดิมชมรมผู้สูงอายุ ชื่อ ชมรมผู้สูงอายุตำบลสามง่ามพัฒนา จัดตั้งชมรมผู้สูงอายุเมื่อปี พ.ศ.2543 บริหารโดยมีโรงพยาบาลสนับสนุน ยังไม่เป็นรูปแบบในการบริหารโรงพยาบาลจะคอยสนับสนุน การประชุม 3-4 เดือน ประชุมสักครั้ง ไม่มีการพัฒนาองค์กร ปี พ.ศ.2549 คณะบริหารมีอยู่ 7 คน ได้ไปเชิญ นายโสภณ วนิชยาโกศล ขณะนั้นเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านมาบแฟบ

มาเป็นประธานชมรมผู้สูงอายุ โดยประชุมครั้งแรกที่โรงพยาบาลสามง่าม มีการวางแผนงานประชุมบ้างไม่ประชุมบ้างแต่ละเดือน มีการเชิญชวนผู้มีจิตอาสาออกทำความดี มาร่วมงาน ในปี 2549 จัดทำข้อบังคับชมรม มีการตั้งองค์กรชัดเจนขึ้น โดยประสานขอความร่วมมือกับผู้นำท้องที่ท้องถิ่น เริ่มจัดกิจกรรมกลุ่มเล็กๆ ปี 2551 ข้าพเจ้าปลดเกษียณอายุราชการ ได้มีโอกาสบริหารองค์กรอย่างชัดเจน จัดทำข้อบังคับ มีกิจกรรมหลากหลาย มีการรับสมัครสมาชิกชมรม ตามข้อบังคับ กิจกรรมที่จัดจะเน้นเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้ผู้สูงอายุได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยรับงบประมาณจากเทศบาลตำบลสามง่าม (งบ สปสช.) มาจัดกิจกรรมเช่น การเยี่ยมผู้สูงอายุ พบปะแลกเปลี่ยนทุกหมู่บ้านในเขตตำบลสามง่าม ปี 2557 ได้ขอจดทะเบียนองค์กรสาธารณะประโยชน์จากคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ตามมาตร 34 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม 2546 องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร ได้ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้ชมรมผู้สูงอายุ จัดสรรงบประมาณตั้งแต่ปี 2554 จนถึงปัจจุบัน กิจกรรมที่จัดจะเน้นพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมรายได้ กิจกรรมได้ปรับเปลี่ยนตลอดโดยใช้ส่วนราชการ ปราชญ์ชาวบ้าน

ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสามง่าม ได้จัดหาผู้บริจาคจัดทำรถราง 3 คัน เพื่อแก้ปัญหาการเดินทางของผู้สูงอายุมาร่วมกิจกรรมของชมรม ทุนการสร้างได้จากการบริจาคของสมาชิกและเจ้าคณะตำบลสามง่าม ร่วมบริจาคสร้างรถราง

ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสามง่าม ได้ร่วมกับชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จัดโครงการพัฒนาคลองบ้านไร่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีหลวงพ่อขวัญเป็นที่เคารพสักการะของประชาชนโดยทั่วไป มีแหล่งน้ำลำคลองธรรมชาติ โดยมีวัดบ้านไร่เป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยว

ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ

เรื่องพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมรายได้ กิจกรรมที่ทำอยู่และมีการปรับเปลี่ยนเพื่อความเหมาะสม

1. กิจกรรมนำผู้สูงอายุมารวมกันให้มีการตรวจสุขภาพ มีนันทนาการ มีการเสริมสร้างทักษะเรื่องอาชีพ เกษตรทฤษฎีใหม่ ทำเดือนละครั้ง

2. กิจกรรมตลาดพืชผักมาวางขายทุกวันพฤหัสบดีโดยต้องได้รับความร่วมมือจากผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น ขณะนี้ยังไม่ดีพอ

3. กิจกรรมที่นำผู้สูงอายุมาร่วมกิจกรรมทุกหมู่บ้านยังไม่พร้อมที่จะพาผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังมาร่วมกิจกรรมได้

กระบวนการพัฒนา

1. การจัดตั้งองค์กรชมรม ให้มีข้อบังคับของชมรม และมีการแก้ไขตามสถานการณ์

2. คณะกรรมชมรมฯ ทุกหมู่บ้านต้องประสานผู้มีจิตอาสา

3. คณะกรรมการชมรมต้องมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ กิจกรรมต้องหลากหลาย

4. คระกรรมการชมรมฯ ต้องเป็นคนซื่อสัตย์ โปร่งใส ตรวจสอบได้

5. คณะกรรมการชมรมฯ ต้องเป็นนักประสานงานกับองค์กรในชุมชนทุกองค์กร ให้เพื่อให้มีส่วนร่วม

6. คณะกรรมการชมรมฯ จัดให้มีการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับองค์กรอื่น ๆ สม่ำเสมอ

7. ผู้นำต้องสร้างขวัญและกำลังใจให้กับคณะกรรมการ พอสมควร

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เป็นอย่างไร

1. สมาชิกชมรมผู้สูงอายุฯ มีสุขภาพกายใจ อยู่อย่างมีความสุข

2. สมาชิกชมรมฯ มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใช้เศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชการที่ 9 ปลูกพืชผักในครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอ

3. มีผู้มีจิตศรัทธาร่วมสนับสนุนบริจาคในบางโอกาส จัดเป็นกองทุนดูแลผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส

4. รถรางชมรมฯ จำนวน 3 คัน ได้แก้ปัญหาส่วนหนึ่ง ที่ให้สมาชิกชมรมฯ ได้มาร่วมกิจกรรมสะดวกขึ้น

บทเรียนที่ได้

1. ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสามง่าม ได้รับความเชื่อมั่น เป็นชมรมที่สร้างอาชีพให้กับทุกกลุ่มวัย

2. เจ้าคณะตำบลสามง่ามเห็นความสำคัญมาร่วมช่วยจัดกิจกรรมอย่างยั่งยืน

3. ผู้สูงอายุมีสุขภาพ กาย ใจ ดีขึ้น เห็นได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ

ข้อเสนอต่อการขยายผลในอนาคต

1. คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ ต้องสรรหาบุคคลที่มีจิตอาสา ทำเพื่อสมาชิก

2. คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุ ต้องสร้างความซื่อสัตย์ อย่างแท้จริง ทั้งองค์กรและครอบครัว

3. ผู้นำท้องที่ ท้องถิ่น ต้องมีความจริงใจ ในการร่วมกันพัฒนาองค์กรชมรมผู้สูงอายุ ให้เข้มแข็ง เพื่อแบ่งเบาภาระทางสังคม

4. กิจกรรมที่เกิดต้องเกิดจากความคิดและการตัดสินใจของคณะกรรมการชมรมอย่างแท้จริง และทำด้วยมือของเขาเอง

5. ส่วนราชการ ต้องสนับสนุนงบประมาณพอสมควรให้ชมรมผู้สูงอายุเดินกิจกรรมได้

8 เครือข่ายองค์กรชุมชนคุณธรรม

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร

“ หนึ่งบาทสร้างชีวิต
พัฒนาคุณภาพชีวิตคนวัดขวางอย่างเข้มแข็ง ”

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง พัฒนาด้วยวิสัยทัศน์ที่ว่า **“หนึ่งบาทสร้างชีวิต พัฒนาคุณภาพชีวิตคนวัดขวางอย่างเข้มแข็ง”**ส่งเสริมให้สมาชิกออมเงินเพื่อแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีหลักประกันในชีวิต ด้วยแนวคิด **“กองทุนกองบุญ”** หรือที่ว่า **“การทำบุญวันละบาท”** เพื่อให้ชีวิตคนวัดขวางดีขึ้นและดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข โดยสมาชิกนำเงินมาฝากรวมกันวันละหนึ่งบาท หรือปีละ 365 บาท เรียกว่า **“กองทุน”** ที่ทุกคนร่วมกันเป็นเจ้าของ เมื่อสมาชิกเกิด เจ็บป่วย เสียชีวิตและสวัสดิการด้านอื่นๆ ก็นำเงินที่รวมกันไว้ไปช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หรือร่วมกันทำบุญให้แก่กัน เรียกว่า **“กองบุญ”** ด้วยความริเริ่มจาก นายดิเรก สังขจันทร์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวัดขวาง วันที่ 1 เดือนมีนาคม พ.ศ.2553 ท่านมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล มองเห็นความสำคัญของประชาชนตำบลวัดขวาง จะต้องมีการจัดสวัสดิการเข้ามาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีการจัดสวัสดิการตั้งแต่แรกเกิด จนถึงเชิงตะกอน เป็นการช่วยเหลือ ดูแล เอื้ออาทรและเป็นรากฐานของการสร้างหลักประกันของความมั่นคงของประชาชนตำบลวัดขวาง

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง เริ่มดำเนินการจัดตั้งด้วย คณะกรรมการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชนจังหวัดพิจิตร ประกอบด้วย ภาคประชาชนจังหวัดพิจิตร

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของจังหวัดพิจิตร เข้าร่วมประชุมผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลวัดขวาง และตัวแทนกลุ่มอาชีพทั้ง 8 หมู่บ้าน โดยนำเสนอความคิดเห็น นโยบาย วัตถุประสงค์ และความสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนตำบลวัดขวางด้านการจัดสวัสดิการให้กับประชาชนและเป็นสวัสดิการตั้งแต่แรกเกิดจนถึงเชิงตะกอนที่เข้าถึงประชาชนทุกเพศทุกวัย คณะผู้นำตำบลวัดขวางตอบรับการคณะกรรมการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชนจังหวัดพิจิตร ว่าตำบลวัดขวางจะจัดตั้ง **“กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง”** พร้อมกับดำเนินการคัดเลือกกรรมการตามความสมัครใจและพร้อมที่จะทำงานเพื่อส่วนร่วมของตำบลวัดขวาง ได้คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ระดับหมู่บ้านละ 5 คน จำนวน 8 หมู่บ้าน และคณะกรรมการระดับตำบลจากผู้นำร่วมประชุมทั้งหมด จำนวน 55 คน กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง

จัดทำระเบียบ ข้อบังคับ สิทธิประโยชน์ที่สมาชิกกองทุนสวัสดิการตำบลวัดขวางจะได้รับจากการระดมความคิดเห็นของคณะกรรมการโดยยึดหลักการทำงานแบบธรรมาภิบาล ด้านการมีส่วนร่วม ทุกคนมีสิทธิเสนอความคิดเห็นและลงมติตามความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับตกกับประชาชนตำบลวัดขวางอย่างแท้จริง กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวางได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เพื่อนำงบประมาณนั้นมาจัดขบวนการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง จำนวน 55,000.- บาท การดำเนินกิจกรรมของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ยึดหลักการทำแบบธรรมาภิบาล 6 หลักดังนี้

1. หลักนิติธรรม กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง นำหลักนิติธรรมมาใช้ในการจัด กฎระเบียบข้อบังคับ สิทธิประโยชน์ โดยยึดหลักการเสนอความคิดเห็นของคณะกรรมการและมติที่ประชุมยึดเสียงส่วนใหญ่เป็นสำคัญ การจัดกฎระเบียบข้อบังคับ สิทธิประโยชน์ต่างๆ ให้กับสมาชิกกองทุนสวัสดิการนั้น เราจะดำเนินการปรับเปลี่ยนทุก 6 เดือน และหลังจากนั้นก็ให้คณะกรรมการระดับหมู่บ้านและคณะกรรมการรับตำบลแจ้ง การปรับเปลี่ยนกฎระเบียบและสิทธิประโยชน์ให้กับสมาชิกรับทราบ การประชุมกองทุนสวัสดิการใหญ่ จัดปีละ 1 ครั้ง โดยเชิญประชุมสมาชิกเข้าทุกคน โดยเข้าประชุมสมาชิกคนทุกหมู่บ้าน

เพื่อทำการชี้แจงให้กับสมาชิกรับทราบว่า ขณะนี้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง มีการปรับเปลี่ยนกฎระเบียบ สิทธิประโยชน์จำนวนสมาชิกกองทุนทั้งตำบล พร้อมชี้แจงเป็นรายหมู่บ้านและดำเนินการแจงสถานะการเงินให้กับสมาชิกกองทุนสวัสดิการทราบ และพร้อมย่อมรับการเสนอความคิดเห็นของสมาชิกที่ต้องการให้คณะกรรมการมีปรับเปลี่ยนและต้องคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลักและผลประโยชน์นั้นตกกับสมาชิกกองทุนสวัสดิการเป็นหัวใจสำคัญของการทำงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง

2. หลักคุณธรรม คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวางระดับหมู่บ้านนั้น คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการจะอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกทุกหมู่บ้าน โดยจะทำการเก็บเงินออมและการจ่ายสวัสดิการทุกเดือนถึงบ้านของสมาชิกและนำเงินส่งให้เหรัญญิกกองทุนสวัสดิการตำบลในวันที่ 15 ของทุกเดือน เวลา 09.00 – 12.00 น. และเหรัญญิกกองทุนสวัสดิการตำบลก็จะนำเงินออมที่เก็บนำฝากกับธนาคารในวันที่ 15 ของทุกเดือนในช่วงเวลา บ่ายๆ ค่าตอบแทนคณะกรรมการระดับหมู่บ้านจากการเก็บเงินออมทำการประชุมและมีมติที่ประชุมในการให้ค่าตอบแทนคณะกรรมการระดับหมู่บ้านจากการเก็บเงินออมดังนี้

2.1 มีจำนวนสมาชิก 1 – 50 คน
จ่ายค่าตอบแทนกรรมการ 150.- บาท

2.2 มีจำนวนสมาชิก 51 – 100 คน
จ่ายค่าตอบแทนกรรมการ 200.- บาท

2.3 มีจำนวนสมาชิก 101 – 150 คน
จ่ายค่าตอบแทนกรรมการ 300.- บาท

2.4 มีจำนวนสมาชิก 151 – 200 คน
จ่ายค่าตอบแทนกรรมการ 400.- บาท

2.5 มีจำนวนสมาชิก 201 – 250 คน
จ่ายค่าตอบแทนกรรมการ 500.- บาท

3. ความโปร่งใส กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวางมีคณะกรรมการกองทุนฝ่ายตรวจสอบจะทำบทบาทหน้าที่ในการตรวจสอบกองทุนสวัสดิการทุก 6 เดือน ทุกกิจกรรมของกองทุนสวัสดิการ อย่างเช่น จำนวนสมาชิกที่มีอยู่จริง

การเบิกจ่ายสวัสดิการให้กับสมาชิก การเบิกจ่ายค่าตอบแทนคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการระดับหมู่บ้านและระดับตำบล การเบิกจ่ายค่าอาหารที่ใช้การประชุมและด้านวัสดุครุภัณฑ์ของกองทุนสวัสดิการ การเบิกจ่ายต่างๆ เหรัญญิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวางจะเบิกจ่ายทุกอย่างในวันที่ 15 ของทุกเดือน พร้อมจัดเก็บเอกสารการเบิกจ่ายเข้าแต่แฟ้มให้เป็นปัจจุบันส่วนการทำบัญชีรายรับ บัญชีรายจ่าย จัดทำปิดบัญชีเป็นรายเดือน พร้อมการทำงบดุลของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวางก็จัดทำเป็นรายเดือน กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ก็จัดทำเอกสารด้านการจัดกิจกรรม การจ่ายสวัสดิการ บัญชีรายชื่อสมาชิกกองทุนสวัสดิการและสถานะการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชน สรุปผลเป็นรายงานการประชุมกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง นำเสนอให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลวัดขวางทุก 6 เดือน เพื่อเป็นการแสดงความโปร่งใส พร้อมที่ให้องค์การบริหารส่วนตำบลวัดขวางเข้ามาตรวจสอบได้ทุกเวลา และถ้าสมาชิกกองทุนสวัสดิการ คณะกรรมการมีความสงสัยหรือข้อปัญหาต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรมของกองทุนสวัสดิการก็สามารถขอตรวจสอบ หรือสอบถามได้ทุกเวลา เพราะเราถือว่า ทุกคนมีสิทธิ และหน้าที่ตรวจสอบกองทุนสวัสดิการ เพราะกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง เป็นของประชาชนตำบลวัดขวางทุกคน

4. หลักการมีส่วนร่วม ตั้งแต่การก่อตั้งกองทุนสวัสดิการตำบลวัดขวางก็ให้หลักการมีส่วนร่วมเป็นหัวใจในการดำเนินกิจกรรมของกองทุนสวัสดิการ เริ่มจากปัญหาของประชาชนที่ต้องการมีสวัสดิการที่เข้าถึงการได้สวัสดิการทุกเพศ ทุกวัย ไม่ว่าจะยากจน หรือผู้ด้อยโอกาส ก็สามารถเข้าสวัสดิการอันได้ และยังเป็นการเอื้ออาทรในการช่วยเหลือผู้เดือดร้อนในชุมชนอีกทางหนึ่ง การเลือกส่งเก็บเงินออมของคณะกรรมการระดับหมู่บ้าน ก็อาศัยการประชุมแต่ตั้งครั้งแรกที่ก่อตั้งว่าเราจะจัดส่งเงินเงินออมส่งกับเหรัญญิกองทุนสวัสดิการชุมชน มติที่ประชุมกำหนดให้เป็นวันที่ 15 ชองทุกเดือน ก็กำหนดการประชุมของคณะกรรมการระดับตำบล ทุก 2 เดือน ในวันที่ 15 ของเดือน เพื่อสอบถามปัญหา ขอเสนอแนะต่างๆของการดำเนินกิจกรรมต่างๆของกองทุนสวัสดิการ และยังมีการประชาสัมพันธ์ในการรับสมัครสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนทุกเดือน และในวันแม่แห่งชาติ วันที่ 12 สิงหาคมของทุกปี วันพ่อแห่งชาติ (วันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา ร.9 และวันดินโลก) วันที่ 5 ธันวาคม

ของทุกปี มติที่ประชุมคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน ถ้าประชาชนสมัครเข้าเป็นสมาชิกจะฟรีเอกสารแรกเข้า (จำนวน 50 บาท) เก็บเฉพาะจำนวนวันเท่านั้น และคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ก็สามารถมาเสนอความคิดเห็นต่างๆ ได้ทุกครั้งที่มีประชุมหรือได้ทุกเวลาที่มีข้อเสนอแนะ ปัญหาต่างๆ ที่ต้องการให้กองทุนสวัสดิการชุมชนนั้นทำเพื่อกิจกรรมอะไรที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนตำบลวัดขวาง

5. หลักความรับผิดชอบ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ทุกคนที่เป็นผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน และสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนมีส่วนเสนอความคิดเห็น ระดมพลังทางความคิดในการก่อตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน การพัฒนากองทุนสวัสดิการให้มีความเข้มแข็งมั่นคง การพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชน แต่ละช่วงเวลานั้นการพัฒนาต้องมีปัญหา อุปสรรคเข้ามาเสมอ แต่ก็อาศัยทุกฝ่ายมาช่วยการคิด เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ก็สามารถทำให้ปัญหาต่างๆ นั้น มีแนวทางแก้ไขด้วยการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบของทุกฝ่าย ทำให้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวางมีความเข้มแข็งมั่นคงเป็นที่พึ่งพิงของประชาชนตำบลวัดขวางได้ส่วนหนึ่ง

6. หลักการคุ้มค่า กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ก่อตั้งจากระดมความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน สมาชิกกองทุนสวัสดิการและประชาชนตำบลวัดขวาง การมีอุดมการณ์ความเป็นหนึ่งเดียวกัน กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวางเป็นของประชาชนตำบลวัดขวาง การใช้จ่ายเงินต่างๆ ของกองทุนสวัสดิการต้องมีความประหยัด เกิดคุณค่า และคุ้มค่าจะจ่ายไป ขอให้คิดเสมอว่า **“เงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง เป็นของเงินของตนเอง”** การใช้จ่ายเงินต่างๆ ก็จะต้องผ่านเวทีประชุม มีมติในที่ประชุมเป็นเสียงส่วนใหญ่จึงจะดำเนินการจ่ายกิจกรรมของกองทุนสวัสดิการอย่างเป็นระบบ เริ่มก่อตั้งวันแรกมีสมาชิกจำนวน 330 คน เงินกองทุน จำนวน 10,230.-บาท ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 1,377 คน สถานะเงินกองทุน จำนวน ๒,๕๔๓,๕๐๐.-บาท

สรุปผลการดำเนินกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล เริ่มการก่อตั้งกองทุนสวัสดิการ จากผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น กลุ่มอาชีพต่างๆ และประชาชนทั้ง 8 หมู่บ้านของตำบลวัดขวาง มีการจัดทำเวทีทุกขั้นตอน ทุกหมู่บ้าน การจะดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ก็ต้องผ่านมติที่ประชุมเห็นชอบ

แม้แต่เมื่อเกิดปัญหาต่างๆ ก็มีประชุมเพื่อเสนอความคิด ระดมพลังแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ปัญหาของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ก็เสมือนเป็นปัญหาของทุกคน กองทุนสวัสดิการชุมชนเกิดความเข้มแข็ง และเกิดความยั่งยืน ก็คือ ความสำเร็จของประชาชนตำบลวัดขวางนั่นเอง

กองทุนสวัสดิการการชุมชนตำบลวัดขวาง สร้างสังคมสวัสดิการให้กับสมาชิกอย่างครอบคลุมในทุกๆ ด้านด้วยความเท่าเทียมและเป็นธรรม **"ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี"** ตั้งแต่แรกเกิด เจ็บป่วย การเสียชีวิต มงคลสมรส อุปสมบท สวัสดิการโบนัส และการสนับสนุนสาธารณะประโยชน์ มุ่งเน้นให้เกิดเครือข่ายสวัสดิการในพื้นที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนงานและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชน ทำให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งที่ยั่งยืน ในการจัดสวัสดิการสังคม และงานพัฒนาด้านอื่นๆ แก่ประชาชนในพื้นที่ตำบลวัดขวาง ซึ่งสมาชิกได้รับสวัสดิการต่างๆ ดังนี้

1. การเกิด(การคลอดบุตร)

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวางได้จัดสวัสดิการกับเด็กแรกเกิด ถ้าสมัครเป็นสมาชิก 6 เดือน แต่ไม่ถึง 1 ปี จ่ายสวัสดิการรับขวัญเด็กแรกเกิด คนละ 500.-บาท แต่ถ้าเป็นสมาชิก 1 ปีขึ้นไป จ่าย 1,000 .-บาท แต่จ่ายสวัสดิการให้กับสมาชิกได้ไม่เกิน 2 ท้อง สมาชิกรับสวัสดิการต้องเตรียมเอกสารไว้ มีสูติบัตรเด็ก ทะเบียนบ้าน เด็ก บัตรประชาชนมารดาและทะเบียนบ้านมารดา และคณะกรรมการระดับหมู่บ้านจะเข้าไปเยี่ยมเยียน พร้อมถ่ายรูป และเก็บเอกสารดังกล่าว ในวันที่ 15 และพร้อมจ่ายสวัสดิการให้สมาชิกใน วันที่ 15 ของทุกเดือน

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวางได้มอบเงินสวัสดิการการเกิด (การคลอดบุตร) จำนวน 32 ราย เป็นเงินจำนวน 19,500.-บาท

2. การเจ็บป่วย

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ได้จัดสวัสดิการรักษาพยาบาล เมื่อสมาชิกเจ็บป่วย เป็นเหตุให้ต้องนอนโรงพยาบาล จะได้รับสวัสดิการครั้งแรก ครั้งละ 200.-บาท ไม่เกิน 3 ครั้งต่อปี และต่อมาคณะกรรมการมีการปรับเปลี่ยนสวัสดิการด้านการเจ็บป่วยปัจจุบัน สมาชิกรับสวัสดิการ ครั้งละ 300.-บาท รวมแล้ว

ไม่เกิน 3 ครั้งต่อปี ผู้รับสวัสดิการจะต้องจัดเตรียมเอกสาร ใบรับรองแพทย์ บัตรประชาชนและทะเบียนบ้าน คณะกรรมการระดับหมู่บ้านจะเข้าไปรับเอกสารและพร้อมจ่ายสวัสดิการให้สมาชิกในวันที่ 15 ของทุกเดือน

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ได้มอบเงินสวัสดิการรักษาพยาบาล จำนวน 534 ราย เป็นเงินจำนวน 143,300.-บาท

3. การมงคลสมรส

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ได้จัดสวัสดิการด้านงานมงคลสมรสสำหรับสมาชิก แต่ต้องมีเอกสารในการมงคลสมรส เช่น การ์ดเชิญ รูปถ่ายงานมงคลสมรส หรือผู้ใหญ่บ้านรับรองสามารถมารับสิทธิงานมงคลสมรส รายละ 500 บาท โดยจ่ายเพียงครั้งเดียวเท่านั้น โดยจ่ายให้สมาชิกในวันที่ 15 ของทุกเดือน

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ได้มอบเงินสวัสดิการ การมงคลสมรส จำนวน 26 ราย เป็นเงินจำนวน 13,000.-บาท

4. การเสียชีวิต

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ได้จัดสวัสดิการด้านการเสียชีวิตของสมาชิกจะมอบค่าพวงหรีด ให้กับสมาชิกเสียชีวิต จำนวน 1 พวง ค่าอาหาร จำนวน 500.-บาท ส่วนค่าเสียชีวิตจ่ายเป็นคันบันได เริ่มตั้งแต่ 6 เดือน ขึ้นไป จ่าย 2,000.-บาท และเพิ่ม 6 เดือนเพิ่ม 500.-บาท และสูงสุดถึง 20,000.- บาท

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ได้จัดสวัสดิการด้านการเสียชีวิตสำหรับสมาชิก แต่ต้องมีเตรียมเอกสารใบมรณะ ทะเบียนบ้านผู้เสียชีวิตบัตรประชาชนผู้รับประโยชน์ และทะเบียนบ้านผู้รับประโยชน์ คณะกรรมการระดับหมู่บ้าน จะไปมอบพวงหรีด และค่าอาหาร ที่บ้าน ส่วนเงินที่จะมอบให้กับผู้รับประโยชน์ จะมอบวันเผาที่หน้า เมรุ

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ได้มอบเงินสวัสดิการ การเสียชีวิต จำนวน 125 ราย เป็นเงินจำนวน 508,224 .-บาท

5. การอุปสมบท

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ได้จัดสวัสดิการด้านงานอุปสมบทสำหรับสมาชิก แต่ต้องเตรียมเอกสารในการอุปสมบท เช่น การ์ดเชิญ รูปถ่ายงาน

อุปสมบท หรือผู้ใหญ่บ้านรับรองสามารถมารับสิทธิการอุปสมบท รายละ 500 บาท โดยจ่ายเพียงครั้งเดียวเท่านั้น โดยจ่ายให้สมาชิกในทุกวันที่ 15 ของทุกเดือน

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ได้มอบเงินสวัสดิการ การอุปสมบท จำนวน 20 ราย เป็นเงินจำนวน 10,000.-บาท

6. สวัสดิการผู้ด้อยโอกาส/พิการ

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ได้จัดสวัสดิการสำหรับผู้ด้อยโอกาส หรือผู้พิการ แต่มีเกณฑ์ระเบียบของกองทุนฯ ภายในครอบครัวนั้นจะต้องเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง อย่างน้อย 1 ท่าน ก็จะได้สิทธิสวัสดิการด้านนี้ จะมีการคัดเลือกผู้ด้อยโอกาสหรือผู้พิการ โดยคณะกรรมการระดับหมู่บ้านเป็นผู้คัดเลือก หมู่บ้านละ 1 ท่านต่อปี และจะต้องไม่ซ้ำกับปีต่อๆ ไป ผู้รับสวัสดิการต้องเตรียมเอกสาร บัตรประชาชนและทะเบียนบ้าน และต้องมารับด้วยตนเอง จะมอบให้สวัสดิการให้ในวันเด็กแห่งชาติ ของทุกปี

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ได้มอบเงินสวัสดิการ ผู้ด้อยโอกาส/ผู้พิการ จำนวน 24 ราย เป็นเงินจำนวน 12,000.-บาท

7. สวัสดิการเพื่อการศึกษา

กองทุนสวัสดิการชุทมชนตำบลวัดขวาง ได้จัดสวัสดิการสำหรับเพื่อการศึกษา ให้กับเด็กนักเรียนที่อยู่ภายในตำบลวัดขวาง และภายในครอบครัวนั้นจะต้องเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล วัดขวางอย่างน้อย 1 ท่าน ก็จะได้สิทธิสวัสดิการด้านนี้ จะมีการคัดเลือก โดยคณะกรรมการระดับหมู่บ้านเป็นผู้คัดเลือก หมู่บ้านละ 1 ท่านต่อปี และจะต้องไม่ซ้ำกับปีต่อๆ ไป ผู้รับสวัสดิการต้องเตรียมเอกสาร บัตรประชาชนและทะเบียนบ้าน และต้องมารับด้วยตนเอง จะมอบให้สวัสดิการให้ในวันเด็กแห่งชาติ ของทุกปี

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ได้มอบเงินสวัสดิการเพื่อการศึกษา จำนวน 16 ราย จำนวน 8,000.-บาท

8. การสวัสดิการโบนัส/ผู้มีสุขภาพดี

กองทุนสวัสดิการชุทมชนตำบลวัดขวาง ได้จัดสวัสดิการสำหรับสมาชิกที่เป็นสมาชิกครบ 5 ปีขึ้นไปตามตารางดังนี้

อายุการเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง	การจ่ายสวัสดิการ (บาท)	ผู้ที่มีสุขภาพดี
ครบ ๕ ปี	๓๐๐.-	๑๘๓.-
ครบ ๑๐ ปี	๕๐๐.-	๑๘๓.-
ครบ ๑๕ ปี	๗๐๐.-	๑๘๓.-
ครบ ๒๐ ปี	๑,๐๐๐.-	๑๘๓.-
ครบ ๓๐ ปี	๑,๕๐๐.-	๑๘๓.-
ครบ ๔๐ ปี	๒,๐๐๐.-	๑๘๓.-

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ได้จัดสวัสดิการรับโบนัสสำหรับสมาชิก ผู้ที่มีสุขภาพดี คือ ผู้ที่ไม่ได้ใช้สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล (การเข้าโรงพยาบาล) ในแต่ละรอบที่ครบตามกฎเกณฑ์ของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง และจะรับพร้อมกับการจ่ายสวัสดิการโบนัส สมาชิกจะต้องเตรียมเอกสารในการรับสวัสดิการ บัตรประชาชน และทะเบียนบ้าน โดยจ่ายให้สมาชิกในวันที่ 15 ของทุกเดือน

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ได้มอบเงินสวัสดิการ การรับโนนัส/ผู้มีสุขภาพดี จำนวน 663 ราย เป็นเงินจำนวน 291,431.-บาท

9. กลุ่ม/ชมรมและองค์กรสาธารณประโยชน์

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ได้จัดสวัสดิการสนับสนุนกลุ่ม/ชมรมและองค์กรสาธารณประโยชน์ ดังนี้

9.1 มอบเงินสนับสนุนชมรมผู้ผู้สูงอายุตำบลวัดขวาง เป็นเงินจำนวน 5,200 บาท

9.2 การมอบเงินสนับสนุน อปพร.ตำบลวัดขวาง เป็นเงิน 8,000 บาท

9.3 การมอบเงินสนับสนุน สปสช.ตำบลวัดขวาง เป็นเงินจำนวน 2,000 บาท

10. งานเพื่อสังคม/ชุมชน

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ได้จัดสวัสดิการสนับสนุนจัดงานเพื่อสังคมและชุมชน เพื่อดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

10.1 การสนับสนุนกิจกรรม วัน 5 ธันวามหาราช เป็นเงินจำนวน 21,450 บาท

10.2 การสนับสนุนกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ เป็นเงินจำนวน 2,700 บาท

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

1. คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ อย่างมีคุณธรรม เสียสละ จิตอาสา จิตสาธารณ บริหารงานด้วยความโปร่งใส่ ตรวจสอบได้ ทำให้สมาชิกเชื่อถือและมั่นใจในกองทุนฯ ทำให้สมาชิกเพิ่มขึ้นจากแรกตั้ง 311 คน ปัจจุบัน 1,377 คน ซึ่งคณะกรรมการระดับตำบลและระดับหมู่บ้านมีจุดเด่นดังนี้

1.1 คณะกรรมการมีคุณธรรม ซื่อตรง เสียสละ จิตสาธารณะ รับผิดชอบ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน

1.2 คณะกรรมการกองทุนฯ มาจากการคัดเลือกในที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านๆ ละ 5 คน

1.3 มีการประชุมคณะกรรมการทุก ๒ เดือนหรือตามความเหมาะสม

1.4 มีโครงสร้างการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ที่ชัดเจน

1.5 คณะกรรมการส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการประชุมร่วมกัน

1.6 มีการจัดเตรียมทำวาระการประชุมก่อนทุกครั้งและมีบันทึกการประชุมทุกครั้ง

1.7 มีการเสนอประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อหาทางออกร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนากองทุนฯ

2. การมีส่วนร่วม สมาชิกและคณะกรรมการมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบในการบริหารงานของกองทุนฯ ซึ่งมีการประชุมประชาคมหมู่บ้านเพื่อการคัดเลือกกรรมการ มีการประชุมสมาชิก ประชุมใหญ่สามัญประจำปี เพื่อสรุปรายงานผลการดำเนินงานประจำปีให้สมาชิกได้รับทราบ

3. การจัดสวัสดิการที่หลากหลายและครอบคลุมทุกวัย มีการปรับปรุงระเบียบข้อบังคับกองทุนฯ โดยมีการปรับปรุงกฎระเบียน และการสวัสดิการ มีการประชุมทุก 6 เดือน ปีละ 2 ครั้ง เพื่อดำเนินการจัดสวัสดิการให้มีความเหมาะยิ่งขึ้นตามความต้องการของสมาชิกและสถานะการเงินของกองทุนฯ ด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมและเป็นธรรม

4. การจัดทำระบบบัญชีและฐานสมาชิกฯ ที่ดี เพื่อให้เกิดความสะดวกและตรวจสอบได้

4.1 มีการจัดฐานข้อมูลสมาชิก

4.2 มีการจัดบัญชีรายรับ รายจ่าย เป็นปัจจุบัน

4.3 มีการจัดทำเอกสารทุกอย่างเป็นปัจจุบัน และจัดเก็บเอกสารแยกเป็นหมวดหมู่

4.4 มีระบบการตรวจสอบ โดยคณะกรรมการตรวจสอบภายในกองทุนฯ ปีละ 1 ครั้ง

4.5 การจ่ายสวัสดิการให้กับสมาชิกที่สะดวกและรวดเร็ว เป็นระบบ เมื่อสมาชิกมาขอรับสวัสดิการต่างๆ จะยื่นเรื่องต่อคณะกรรมการระดับหมู่บ้าน และสามารถจ่ายได้ทันทีและคณะกรรมการจะดำเนินการติดต่อประสานงานและนำเงินสวัสดิการนั้นไปมอบให้แก่สมาชิกถึงบ้าน

5. มีการเชื่อมโยงเครือข่ายสวัสดิการกับกลุ่มองค์กรต่างๆ ตามหลักการ “บวช” บ้าน วัด โรงเรียน เช่น โรงเรียนวัดพร้าว โรงเรียนวัดขวาง วัดพร้าว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านวัดพร้าว ชมรมผู้สูงอายุ ชมรมอสม. ชมรมอปพร. กองทุนสปสช. สภาองค์กรชุมชน กองทุนเงินล้าน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและกลุ่มข้าวสารชุมชนคนวัดขวาง เป็นต้น เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันในการสร้างสังคมสวัสดิการขึ้นในตำบล

6. ท้องถิ่นให้ความสำคัญและให้การสมทบเงินเข้ากองทุนสวัสดิการ โดยท้องถิ่นจะตั้งเงินสมทบเข้ากองทุนฯ ทุกๆ ปีงบประมาณ และท้องถิ่นจะสมทบเมื่อกองทุนฯ ได้รับการสมทบจากสมาชิก ภาครัฐ (พมจ.) โดยองค์การบริหารส่วนตำบลวัดขวางได้สนับสนุนสมทบกองทุนฯ จำนวน 3 ครั้ง เป็นเงินจำนวน 540,000 บาท

7. ประชาชนภายในตำบลเกิดความรัก มีความมั่นใจเชื่อใจ และศรัทธาในคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการตำบล

สร้างสังคมสวัสดิการเพื่อคนตำบลวัดขวาง

สังคมไทยในอดีตนั้นมีพื้นฐานวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกัน แบบพึ่งพาอาศัยกันและช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันมายาวนาน มีระบบสวัสดิการแบบธรรมชาติที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเอื้ออาทร การเคารพซึ่งกันและกัน ระบบสวัสดิการของสังคมไทยในอดีตมีลักษณะเป็นชุมชนสวัสดิการ บ้าน วัด โรงเรียน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการดูแลเรื่องการจัดสวัสดิการที่ครอบคลุมปัจจัยสี่ของชุมชน

ปัจจุบันนี้สังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เป็นสังคมแบบตัวใครตัวมันมากขึ้น แต่ตำบลวัดขวางก็ยังคงมีความเป็นเครือญาติ และมีทุนทางสังคมในด้านต่างๆ ในตำบล ที่สามารถช่วยแก้ปัญหาในชุมชนได้อย่างดี ทำให้เกิดการรวมตัวกันฟื้นฟูระบบคุณค่าของทุนทางสังคมที่มีอยู่ มาช่วยเหลือเกื้อกูลกันในลักษณะของการจัดสวัสดิการชุมชนฐานทุนด้านต่างๆ ที่มีอยู่ของหมู่บ้านและตำบล ทำให้เกิดแนวคิดในการจัดสวัสดิการชุมชนที่การจากความคิดเห็นร่วมกัน ทั้งประชาชนทุกหมู่บ้าน ผู้นำท้องถิ่นและผู้นำท้องที่ มีความคิดเป็นหนึ่งเดียวกัน นำไปสู่การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง โดยหลักการเน้นความสมัครใจ ที่ประสงค์จะมาดูแลซึ่งกันและกันบนพื้นฐานของการเอื้ออาทรต่อกัน

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง จัดตั้งขึ้นโดยมุ่งหวังให้ประชาชนภายในตำบลวัดขวางทุกคน มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีหลักประกันในชีวิต และเป็นกองทุนฯ ที่ทุกคนร่วมกันเป็นเจ้าของ ด้วยการส่งเสริมให้สมาชิกออมเงิน เพื่อช่วยแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้วยแนวความคิด **“กองทุนกองบุญ”** หรือที่ว่า **“การทำบุญวันละบาท”** บนแนววิสัยทัศน์ **“หนึ่งบาทสร้างชีวิต พัฒนาคุณภาพชีวิตคนวัดขวางอย่างเข้มแข็ง”** โดยสมาชิกนำเงินมาฝากรวมกันวันละหนึ่งบาท หรือ ปีละ 365 บาท เรียกว่า **“กองทุน”** ที่ทุกคนร่วมกันเป็นเจ้าของ เมื่อสมาชิกเกิด เจ็บป่วย เสียชีวิต มงคลสมรส อุปสมบท การเพื่อการศึกษา ผู้ด้อยโอกาสและการจ่ายโบนัส ก็นำเงินที่รวมกันไว้ไปช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้วยการจัดสวัสดิการของกองทุนฯ ที่ครอบคลุม ตั้งแต่แรกเกิด ถึงเชิงตะกอน และยังมีการพัฒนากลุ่มอาชีพ สาธารณะประโยชน์ต่างๆ ตามข้อตกลงร่วมกันของสมาชิกฯ คณะกรรมการ และความพร้อมของกองทุนฯ

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง ก่อเกิดคุณค่าสำคัญได้จากการจัดสวัสดิการอันพึง ประสงค์จากประชาชนทุกหมู่บ้านภายในตำบล โดยยึดหลัก **“การทุนสวัสดิการชุมชน เป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน”** โดยที่ **“ทุกคนร่วมกันเป็นเจ้าของ”** อย่างแท้จริง ทำให้ประชาชนตำบลวัดขวาง มีการฟื้นฟูสังคมความเป็นอยู่ดั่งเดิมให้คงอยู่คู่กับตำบลวัดขวาง คือ แบบพึ่งพาอาศัยกันและช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยมีการบูรณาการทำงานทุกภาคส่วน หน่วยงานภาครัฐ และกลุ่มและองค์กรต่างๆ ภายในตำบล เพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน

งานด้านสวัสดิการ โดยการจัดสวัสดิการต่างๆ ให้ได้อย่างทั่วถึงทุกเพศวัยและทำกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวางเกิดความเข้มแข็ง ความมั่นคง และส่งผลถึงพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตำบลวัดขวาง อย่างมีความสุข อย่างยั่งยืนคงอยู่คู่คนตำบลวัดขวาง

คณะกรรมการป่าชุมชนเขาโล้น อำเภอทับคล้อ

ป่าไม้ในจังหวัดพิจิตรได้เปลี่ยนสภาพไปเป็นพื้นที่เกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ยังคงสภาพอยู่จำนวนเล็กน้อย

ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเขาเจ็ดลูก-เขาตะพานนาค-เขาชะอม ตำบลเขาเจ็ดลูก อำเภอทับคล้อ เนื้อที่ 1.4 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,150 ไร่ จากพื้นที่ป่าเขาชะอม เขาโล้น และเขาตะพานนาก จากอดีตที่เป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่มากมาย มีต้นไม้ใหญ่อยู่เต็มเขาไปหมดมีคลองน้ำไหลผ่านซึ่งอยู่ไม่ไกลจากเขามากนัก จากคำบอกเล่าของนายจันทร์เย็นทะชิต ปัจจุบันอายุ 89 ปี ที่ได้อพยพมาเป็นครอบครัวแรกได้มาจับจองที่ไว้มากมายแล้วก็มีผู้คนอพยพตามกันมาอีกมากขึ้นก็เลยมีการตัดไม้ทำลายป่าเผาที่เพื่อทำการเพาะปลูกจนทำให้เขาบริเวณนี้ไม่มีป่าไม้มีแต่หญ้าเต็มไปหมด พอช่วงฤดูแล้งก็มีการจุดไฟเผาป่าจนกลายเป็นเขาหัวโล้น และมีการบุกรุกขุดดินลูกรังไปขาย มีการระเบิดหินเพื่อนำไปก่อสร้างถนนทางหลวงหมายเลข 11 มีการปลูกบ้านพักอาศัยในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อมีการอยู่รวมกันของผู้คนมากขึ้นจึงขอตั้งหมู่บ้านจนต้องตั้งชื่อว่า บ้านเขาโล้นจนถึงปัจจุบันเมื่อมีการอพยพเข้ามาอยู่ในพื้นที่แบบไม่มีกฎระเบียบก็ทำให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมมากมาย หลังจากจัดตั้งหมู่บ้านแล้วจึงได้มีกฎกติการ่วมกันในการดูแลป่าไม้ ทำการปิดป่าปลูกต้นไม้เพิ่มเติม เมื่อป่าอุดมสมบูรณ์ขึ้นแต่ไม่มีคณะทำงานคอยดูแลอย่างจริงจังก็เกิดการบุกรุกป่าอีก และที่สำคัญเครื่องมืออุปกรณ์ในการตัดไม้ก็ทันสมัยขึ้น ประชากรในหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น ความต้องการใช้ไม้ในการสร้างบ้านเรือนมากขึ้น การหาของป่า ล่าสัตว์ เกิดการเผาทำลายป่ามากขึ้นเรื่อยๆ มีการบุกรุกป่าของนายทุนที่มาปลูกไม้ยูคาฯ ริมเขามีการปิดล้อมห้ามชาวบ้านเข้าการนำฝูงวัวขึ้นไปเลี้ยงบนเขาทำให้ไปกินและเหยียบต้นไม้ไผ่











หน่อไม้ ต้นไม้เล็กๆ ตาย เพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่กับชุมชนตลอดไปจึงเกิดโครงการร่วมระหว่างประชาชนกับภาครัฐโดยมีประชาชนในตำบลเขาเจ็ดลูก สำนักงานป่าไม้จังหวัดพิจิตร กรมป่าไม้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 กองทัพภาคที่ 3 เปิดการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) จังหวัดพิจิตร

สิ่งที่ผู้เข้าอบรมได้รับ

1. ราษฎรในพื้นที่เกิดจิตรสำนึกร่วมกันในการพิทักษ์ป่าไม้
2. เกิดพลังมวลชนในการพิทักษ์ป่า
3. หยุดยั้งการทำลายป่าและขบวนการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า
4. เกิดความรักและความสามัคคีในชุมชน
5. ราษฎรเข้าใจถึงปัญหาและความจำเป็นที่ต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนวิธีการอนุรักษ์เพิ่มขึ้น

คณะกรรมการ ราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) จังหวัดพิจิตรมีโอกาสได้เข้าเฝ้าสมเด็จพระราชินีและในหลวงรัชกาลที่ 10 ที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้และพระองค์ท่านพระราชทานเลี้ยงประธานจังหวัดภาคเหนือที่พระตำหนักภูพิงค์ราชนิเวศ เมื่อปี 2548 ทำให้ทุกคนเกิดแรงบันดาลใจในการทำงานอนุรักษ์ป่าอย่างมาก

ป่าชุมชนบ้านเขาโล้นได้ขอขึ้นทะเบียนเป็นป่าชุมชน ตั้งแต่ปี 2546 และมีกิจกรรมร่วมกันในกันปลูกป่า ดูแลบำรุงรักษาป่าทำแนวกันไฟ โครงการบวชป่า มีการเสนอโครงการปลูกป่ากินได้ นำต้นผักหวานป่า ต้นเพกา ต้นมะรุมป่า ต้นขี้เหล็ก ไผ่หวาน ไผ่รวก มาปลูกเพื่อเป็นอาหารให้คนในชุมชนหรือจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้ชุมชนต่อไปและมีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง เป็นลำดับ มีการจัดกิจกรรมปลูกป่าเป็นประจำทุกปี และมีกฎกติการ่วมกันในการบริหารจัดการป่ามีการประชุมร่วมกัน บ้าน วัด โรงเรียน ร่วมกันบริหารจัดการและใช้ประโยชน์จากป่า กำหนดปฏิทินในการทำกิจกรรมต่างๆร่วมกันมาโดยตลอด เช่น เมื่อมีผู้ยากไร้บ้านชำรุดเสียหายจำเป็นต้องซ่อมแซม ก็ประชุมคณะกรรมการป่าชุมชนเพื่อนำไม้ที่เราปลูกดูแลร่วมกันหรือยืนต้นตายในป่ามาซ่อมแซมบ้าน ชุมชนมีงบประมาณซื้อเครื่องจักรผลิตปุ๋ยอินทรีย์ปั้นเม็ด แต่ไม่มีงบสร้างโรงเรือนไม่มีไม้ทำโครงสร้างโรงเรือน ก็มีการประชุมหารือกันจนมีมติเห็นชอบให้นำไม้จากป่าชุมชนมาใช้แต่ทุกครั้งต้องแจ้งให้ทางศูนย์ป่าไม้จังหวัดพิจิตรทราบ และกิจกรรมบวชป่า บ้านวัด โรงเรียนก็ร่วมด้วยช่วยกันในการร่วมบวชป่า เนื่องในโอกาสต่างๆ จนปัจจุบันสามารถร่วมกันสร้างและดูแลพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเมื่อ 2558 ป่าชุมชนบ้านเขาโล้นได้รับคัดเลือกจากกรมป่าไม้ให้เข้าร่วมโครงการ 60 ป่าชุมชนอนุรักษ์พันธุกรรมพืชในสมเด็จพระเทพฯ จึงได้มีการเดินสำรวจป่าเพื่อนำพันธุ์ไม้เสนอเข้าร่วมโครงการ จึงค้นพบกระเจียวพันธุ์พื้นเมืองชื่อ มหากำลัง และเปิดตัวกระเจียวยักษ์เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวโดยชุมชน **“กระเจียวยักษ์บานที่บ้านเขาโล้น”** เมื่อปี 2559 กรมป่าไม้ จังหวัดพิจิตรและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสาขานครสวรรค์ ได้ร่วมแถลงข่าวเปิดเทศกาลชมกระเจียวยักษ์บานที่บ้านเขาโล้น เมื่อปี 2560 จนถึงปัจจุบัน สร้างงาน สร้างรายได้ให้ชุมชน มีการจำหน่ายสินค้าของชุมชนให้กับนักท่องเที่ยว นักเรียนในชุมชนและคณะกรรมการป่าชุมชนก็ได้รับการฝึกอบรมการเป็นเจ้าบ้านที่ดีจาก ททท.ให้มีการตั้งกลุ่มยุวมัคคุเทศก์อาสาพาเที่ยวสร้างรายได้เพื่อเป็นทุนการศึกษาให้นักเรียน มีหน่วยงานต่างๆ มาศึกษาดูงานในชุมชน มาร่วมกิจกรรมไหว้พระทำบุญที่วัดเขาโล้น เชื่อมโยงกันทั้งชุมชน









ทุ่งดอกกระเจียวบาน ที่บ้านเขาโล้น



ป่าชุมชนบ้านเขาโล้น หมู่ที่ 6 ตำบลเขาเจ็ดลูก อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร อยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาเจ็ดลูก ป่าเขาตะพานนาคและป่าเขาชะอม ได้รับการส่งเสริมจากเจ้าหน้าที่ป่าไม้เมื่อปี พ.ศ.2545 มีเนื้อที่ 487 ไร่ ซึ่งในการจัดตั้งป่าชุมชนนั้นเกิดจากชุมชนมีจิตสำนึกในการดูแลรักษาป่าและราษฎรได้เล็งเห็นและให้ความสำคัญของป่า เพื่อเป็นแหล่งอาหารให้ความร่มรื่นความสวยงามในหมู่บ้านและเห็นความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้ จึงร่วมกันอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าให้มีความสมบูรณ์ขึ้นราษฎร์ในหมู่บ้านจึงได้ร้องขอมายังเจ้าหน้าที่ป่าไม้ในการจัดตั้งป่าชุมชน

ป่าชุมชนบ้านเขาโล้น เป็นภูเขาไม่สูงมากนักสภาพป่าเป็นป่าเบญจพรรณ มีพันธุ์ไม้ขึ้นอยู่ทั่วไป เช่น กำแพงเจ็ดชั้น กำลังเสือโคร่ง อีกทั้งยังมีทุ่งกระเจียวที่เกิดขึ้นเองจากธรรมชาติ ซึ่งลักษณะของดอกจะมีลักษณะใหญ่ขึ้นรวมกันเป็นทุ่งเป็นที่น่าประหลาดใจอย่างยิ่งแก่ผู้พบเห็น และนอกจากนั้นยังมีร่องน้ำที่ไหลลงมาจากเขาให้ความชุมชื่นแก่พันธุ์ไม้ในป่าและทุ่งกระเจียวให้ออกดอกอันสวยงามเป็นสิ่งที่ธรรมชาติสร้างมาได้อย่างลงตัวเป็นอย่างดี

การสร้างสัมมาชีพชุมชน

กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จากป่าชุมชนบ้านเขาโล้น หมู่ที่ 6 ตำบลเขาเจ็ดลูก อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร เริ่มจัดตั้งขึ้นตามโครงการ **“สร้างสัมมาชีพชุมชน”** โดยปราชญ์ชุมชนเป็นวิทยากรผู้ถ่ายทอดถ่ายทอดองค์ความรู้ และฝึกอาชีพ ร่วมกับทีมปราชญ์ชุมชนของหมู่บ้านแบบชาวบ้านสอนชาวบ้าน หลังจากนั้น ได้ดำเนินการจัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพ และนำผลิตภัณฑ์ลงทะเบียนเป็นสินค้า OTOP โดยผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม มุ่งเน้นการใช้วัสดุจากธรรมชาติ คือ ป่าชุมชนบ้านเขาโล้น เช่น ไม้ไผ่ ต้นกระถิน ทางมะพร้าว มาผลิตเป็นสินค้าของกลุ่มฯ เช่น กระปุกออมสิน แก้วน้ำไม้กวาดทางมะพร้าว ดอกไม้จากไม้กระถิน และยาสมุนไพร เป็นต้น








หลังจากนั้น กลุ่มได้ดำเนินการประสานความร่วมมือ บริษัท อัครา รีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดพิจิตร และองค์การบริหารส่วนตำบลเขาเจ็ดลูก สนับสนุนการแปรรูปน้ำผึ้ง โดยใช้ชื่อผลิตภัณฑ์ว่า น้ำผึ้งเดือน 5 **“พนาพันธ์”**

ประโยชน์ที่สมาชิก/ชุมชนได้รับ

7.1 ส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพแก่สมาชิกให้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

7.2 ส่งเสริมให้สมาชิกมีการออมเงิน ไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น

7.3 จัดกิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะสมาชิก

7.4 เป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากป่าชุมชน

9 เครือข่ายคนพิการคุณธรรม

กลุ่มคนพิการอำเภอเมืองพิจิตร





การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในองค์กรด้วยความเป็นธรรม เสมอภาคให้กับประชาชนหรือผู้ที่มาติดต่องานทางราชการ และคอยสนับสนุนงานคนพิการและผู้สูงอายุจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุและคนพิการฝึกอาชีพให้มีรายได้และจัดประชุมผู้สูงอายุพบประพูดคุยกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กันอย่างสม่ำเสมอและจัดประชุมอบรมคนพิการและผู้ดูแลคนพิการให้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพูดคุยกัน ให้คนพิการออกสู่สังคม อยู่แบบมีศักยภาพไม่เป็นภาระและพาผู้สูงอายุไปไหว้พระ 9 วัด ทอดผ้าป่า นี่คือความเด่นขององค์กร ชุมชน และเครือข่าย จึงเป็นองค์กรชุมชนคุณธรรม

กว่าจะมาเป็นวันนี้ได้

เมื่อก่อนป้าเทียนทำงานก่อสร้างเป็นกรรมกร หิ้วปูน ไปทำที่กรุงเทพฯ ป้าเทียนพิการมาตั้งแต่เด็กใช้แขนข้างเดียวทำงาน บางบริษัท เขาไม่รับทำงาน เพราะเขากลัวทำไม่ได้ บางบริษัทก็ลองให้ทำถ้าผ่านก็รับ เขาให้ป้าเทียนหิ้วปูนให้ช่าง 3 คน ป้าเทียนทำได้ พองานหมดก็ย้ายบริษัทไปเรื่อยๆ แต่ถามว่ามีอุปสรรคไหม ที่ทำงานมีค่ะ เพราะเพื่อร่วมงานมีการว่ากระทบ กระแทก ต่างๆนาๆ หาว่าพิการยังมาทำงาน

อีกน่าสมเพช แต่ป้าเทียนก็ทนคำคน ต่อมาพวกเขาก็หันมาดีกำป้าเทียน ป้าเทียนทำงานก่อสร้างมาหลายปี จนได้เงินมาปลูกบ้าน 1 หลังมันเป็นความภาคภูมิใจมากที่เราสามารถทำได้ต่อมาที่ เกาะสมุย ได้เป็นโสตร์คอยเช็คของกับ บริษัท โคโคอินเตอร์เนชัลแนล จำกัด อยู่ได้ 2 ปี งานก็หมด เลยกลับบ้าน ไปทำงานที่พิษณุโลก เช้าไปเย็นกลับ มีหน่วยงานมาชวนป้าเทียน ไปประชุมคนพิการ ป้าเทียนก็ไป แต่การไปประชุมครั้งนี้ได้เปลี่ยนความคิดของป้าเทียนโดยชิ้นเชิง เพราการไปประชุมป้าเทียนได้เห็นผู้คนต่างๆ เยอะมาก บางคนไม่มีขา บางคนไม่มีแขน บางคนเดินไม่ได้ แต่ป้าเทียน หันมาดูตัวเอง ป้าเทียนเดินได้ และยังจะทำความดีได้อีกเยอะและมากมาย ที่จะช่วยพวกเขา เมื่อก่อนป้าเทียนคิดว่า เราพิการไม่มีทางจะทำความดีเพื่อพ่อหลวงได้ แต่ตอนนี้ความคิดนั้นไม่มีแล้ว จึงออกเยี่ยมผู้สูงอายุและคนพิการที่ติดบ้าน ติดเตียง จึงรู้ว่าพวกเขาขาดโอกาส ขาดความช่วยเหลือ จึงเข้าไปดูและป้าเทียนมีรายชื่อเข้าร่วมประชุม คนพิการแห่งชาติ ป้าเทียนได้เข้าร่วมประชุม และกลับมานำความรู้มาพัฒนาคนพิการ ต่อมาได้รับประกาศณียบัตร บุคลากรดีเด่นดูแลผู้สูงในชุมชน ต่อมาได้คัดเลือกให้เป็นประธานคนพิการ อำเภอวชิรบารมี ต่อมาไม่นานก็มีนวัตกรรมด้านสังคม มีงานให้ทำสำหรับคนพิการใกล้ๆ บ้านโดย นวัตกรรมด้านสังคม หาบริษัทจ่ายเงินให้ ปี 59 ป้าเทียนทำงาน มาตรา 33 ได้วันละ 300 บาท เสาร์ อาทิตย์ไม่ได้ ต่อมา พ.ศ. 2560 ได้ทำงานมาตรา 35 เป็นเงินเดือน เดือนละ 9,125 บาท โดยความอนุเคราะห์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงบัว ให้ที่ทำงานหน้าที่งานที่ทำผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน และช่วยงานที่เกี่ยวกับเอกสาร และคอยดูแลผู้สูงอายุ และคนพิการ ด้วยการขอใบรับรองแพทย์ ความพิการและต่อบัตรคนพิการและขอเบี้ยผู้สูงอายุ และคนพิการ และออกเยี่ยมประเมินคนยากไร้ เพื่อรายชื่อเข้าศูนย์ยากไร้ช่วยเหลือ แต่ต่อมาได้เข้าอบรมการดูแล ผู้ติดบ้านติดเตียง คือ Care giver และผ่านการอบรม ต่อมามีผู้ป่วยเส้นเลือดในสมองแตก ทางโรงพยาบาล และ ร.พ.ส.ต. ได้ให้ป้าเทียนเข้ามาดูแล ผู้ป่วยรายนี้ แต่การที่เราจะเข้าไปกายภาพบำบัดเลยเป็นไปไม่ได้ ป้าเทียนเลยเข้าไปทางด้านจิตรจผู้ป่วยก่อน เพราะว่าคนปรกติแล้วกลายเป็นอัมพฤกษ์ ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ จิตเขาบอบช้ำมากจึงเข้าไปทางด้านจิตใจก่อนพอเข้ามีใจสู้ทุกอย่างก็ง่าย ผู้ป่วยรายนี้เดินได้ ภายใน 3 เดือน มีผู้ป่วยอีก 1 รายที่ป้าเทียนต้องเข้าไปดูแลเป็นเหมือนรายแรก แต่รายนี้เดินได้ภายในเดือนครึ่ง จึงนำมาสู้สังคมไม่ทอดทิ้ง และคุณธรรม

ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ

อยากให้ผู้สูงอายุออกสู่สังคม และเข้าร่วมกิจกรรม และอยากให้ทุกคนเดินตามรอยพ่อ อยู่อย่างพอพียงหลักการของรัชกาลที่ 9 และได้นำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน อยากให้ผู้สูงอายุและคนพิการ มีงานทำและมีอาชีพ และมีศักยภาพไม่เป็นภาระ ออกกำลังกายโดยการปลูกผักไว้กินเอง โดยปลอดสารพิษ เพื่อสุขภาพของผู้สูงอายุและคนพิการจะได้แข็งแรง ป้าเทียนอยากหาแนวทางมาพัฒนาต่อยอดให้ผู้สูงอายุ และคนพิการให้ดีขึ้น

กระบวนการพัฒนาขั้นตอน วิธีการ กลไก

จะค้นหาคนที่มีจิตรอาสามาขับเคลื่อนงาน คนพิการและผู้สูงอายุ เศษฐกิจพอเพียง สิ่งแวดล้อม สุขภาพ การทำงานออกมาจากใจ เพื่อให้เกิดผล เป็นรูปธรรมอย่างยั่งยืน อยากให้มีจิตรอาสาเพิ่มขึ้นจะได้ช่วยกันดูแลผู้สูงอายุ และคนพิการให้อยู่ดีมีสุขภาพที่แข็งแรง เขาจะได้คิดว่า ไม่ได้ถูกทอดทิ้ง ยังมีคนคอยดูแลเขาอยู่

บทเรียนที่ได้คุณธรรมอะไรเพิ่มขึ้นใช้ฐานคุณธรรมอะไรในการดำเนินงาน

เราได้รู้ว่าแค่ละคนมีปัญหาไม่เหมือนกันอย่างน้อยเราก็ได้เอามาเป็นบทเรียนในการดำเนินงานต่อเพราะถ้าเราไม่ออกไปดูเขาเหล่านั้นเราจะไม่รู้ปัญหาของเลย บางคนไม่มีผู้ดูแลต้องอยู่คนเดียวเราต้องหาวิธีช่วยเหลือเขาไม่ให้เขาซึมเศร้าให้เขารู้ว่าไม่ได้ถูกทอดทิ้งยังมีหน่วยงานคอยช่วยเหลืออยู่ พร้อมจะแก้ปัญหาให้ คุณธรรมเกิดขึ้นในเมื่อเราทำความดี ช่วยเหลือกัน พร้อมเดินไปด้วยกันไม่ว่าจะมีปัญหาแค่ไหน แต่ละคนที่ป้าเทียนเข้าไปดูแล มีปัญหาทุกคน แต่ละคนต่างปัญหา ถ้าปัญหาไม่ใหญ่ก็แก้ได้ไว แต่ปัญหาใหญ่ก็แก้ได้ แต่ต้องใช้เวลา สุดท้ายปัญหาต่างๆ ก็แก้ได้ทุกคน เราไม่ทิ้งกัน เราดูแลกันมาตลอด ซึ่งนำมาสู่คำว่าคุณธรรม เราพร้อมที่จะเดินออกสู่สังคมอย่างมีศักดิ์ศรีและมีคุณค่า

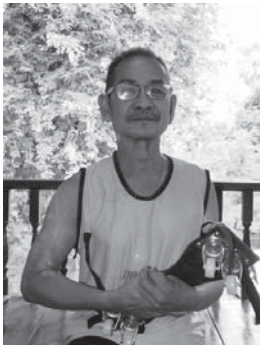
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร ความสุขที่เพิ่มขึ้นความภูมิใจ ความสำเร็จในระดับคน ครอบครัว ชุมชน สังคม

ความสุขเกิดขึ้นในเมื่อป้าเทียนช่วยเหลือพวกเขา คนพิการละผู้สูงอายุ ป้าเทียนเห็นเขามีความสุข ป้าเทียนก็มีความสุข เวลาป้าเทียนไปหาเขา ป้าเทียนมีความสุข

ที่ได้เห็นรอยยิ้ม มีทั้งรอยยิ้มที่ไม่มีฟัน บางรอยยิ้มก็ฟันหลอ มันช่างมีความสุขอย่างบอกไม่ถูกบางครั้งป้าเทียนเหนื่อย อ่อนล้า หมดแรง แต่หลับตาแล้วเห็นรอยยิ้มของเขาเหล่านั่น ป้าเทียนก็มีพลังสู้ขึ้นมา ป้าเทียนนึกอยู่เสมอว่าผู้สูงอายุ และคนพิการมีค่าเหมือนเพชร ซึ่งป้าเทียนจะเก็บรักษาไว้ให้ดีที่สุด ภูมิปัญญาหรือวิธีคิดของผู้สูงอายุ เราควรเรียนรู้ เพราะจะได้รู้ว่าคนรุ่นเก่าๆเขาดำรงค์ชีวิตมาอย่างไร ป้าเทียนสัญญาว่าจะดูแลเขาเหล่านั้นให้ดีที่สุดและตลอดไป

ข้อเสนอต่อการขยายผลในอนาคต

ในอนาคตอยากให้มีศูนย์คนพิการ และผู้สูงอายุในพื้นที่ จะได้มีความกระตือรือร้นในการได้รับความรู้แนวทางจะได้ให้คนพิการและผู้สูงอายุ ได้มีการต่อยอดได้รับสิ่งดีๆ ออกกำลังกาย หรือมีปัญหาอะไรก็มีแจ้งทางเราได้ทุกเวลา และจะได้ออกสู่สังคมอย่างมีศักดิ์ศรีโดยที่ไม่เป็นภาระ และอยากให้มีแนวทางฝึกอบรบอาชีพให้หลากหลาย เพื่อให้ผู้สูงอายุและคนพิการมีงานทำ และอยู่อย่างเสมอภาคกับคนปรกติ ป้าเทียนขอเป็นตัวแทนคนพิการและผู้สูงอายุ ขอขอบคุณทุกๆ หน่วยงานที่คอยช่วยเหลือพวกเราตลอดมา ขอให้เป็นแบบนี้ตลอดไป









10 เครือข่ายด้านศาสนาศิลปะและวัฒนธรรมคุณธรรม

ชุมชนคุณธรรมวัดพร้าว อำเภอโพทะเล





นับแต่อดีตถึงปัจจุบันชีวิตประจำวันของคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธส่วนใหญ่ที่มีความสุข ความยินดีปรีดา สิ่งที่ได้มา (การเกิดมีชีวิต) ปัญหาและอุปสรรค ความทุกข์และความเศร้าในชีวิตของตนเองและสมาชิกในครอบครัวแม้กระทั่งความสูญเสีย (ความตาย) ของพุทธศาสนิกชนทั้งหลายทุกเพศ ทุกวัยมักหนีไม่พ้นที่จะต้องพึ่งพิงและเกี่ยวข้องกับวัดทั้งสิ้น ชุมชนคุณธรรมวัดพร้าว ตำบลวัดขวาง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ซึ่งมีประวัติการก่อสร้างที่ยาวนานกว่า 109 ปี ปรากฏจากทำเนียบอดีตเจ้าอาวาสซึ่งเป็นเกจิดังเป็นที่เคารพนับถือและตำนานบอกเล่าสืบต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่นด้วยคำว่า **“ศรัทธา”** ของคนในชุมชน ทำให้วัดพร้าวเป็นแหล่งยึดเหนี่ยวจิตใจตลอดมาและประกอบกิจการงานต่างๆ เป็นสถานที่อนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม สร้างอาชีพและรายได้ให้กับชุมชน รวมถึงการสั่งสมความรู้ สร้างวินัยให้กับเยาวชน สร้างคนให้เป็นคนดี ผ่านช่องทางหลากหลาย เช่น การอบรมสั่งสอน การฝึกปฏิบัติ การบรรยายธรรมทั้งท่ามกลางพุทธศาสนิกชนในโอกาสต่างๆ และทางรายการธรรมผ่านอินเตอร์เน็ต การจัดค่ายพุทธบุตร การบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนและ

การอุปสมบทตามประเพณีของชายไทย 16 ปีย้อนหลัง ของจังหวัดพิจิตรมาจนถึงปัจจุบัน บริหารงานโดยยึดหลักการดำเนินชีวิตเพื่อให้สังคมเป็นสุขร่มเย็นตามแนวทางของ **“สังคมคุณธรรม”** ที่มีความปรองดองสมานฉันท์เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

โดยยึดข้อปฏิบัติหลัก 3 ประการ คือ

1. ยึดและปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของแต่ละศาสนา
2. น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ
3. ดำรงชีวิตตามแบบวิถีธรรมวิถีวัฒนธรรมไทย

ชุมชนคุณธรรมวัดพร้าว ตำบลวัดขวาง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร เป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจของประชาชนในหมู่บ้านหลัก 4 หมู่บ้าน ดำเนินกิจกรรมนำร่องให้กับตำบลวัดขวางซึ่งประกอบด้วยหมู่บ้านทั้งหมด 8 หมู่บ้าน ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธคิดเป็นร้อยละ 98.5 จากบทสรุปการถอดบทเรียนการดำเนินงานของชุมชนพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเนื่องจากพื้นที่ตั้งของชุมชนเป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ด้วยแหล่งน้ำจากแม่น้ำพิจิตรเก่าและระบบการชลประทาน แต่ขณะเดียวกันความเจริญทางด้านเทคโนโลยี วัตถุนิยม สื่อความสะดวกสบายต่างๆ ส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจและสังคมแปรเปลี่ยน ทำให้การดำเนินชีวิตของคนในชุมชนเป็นแบบสังคมเมืองเพิ่มขึ้น แข่งขันกันทำงานสร้างรายได้มากขึ้น ก่อให้ประชาชนเกิดภาวะรวยกระจุกจนกระจาย สำหรับผู้ที่ไม่สามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งจากการประกอบอาชีพและการดำรงตนในแต่ละวันมักเกิดปัญหาตามมาทั้งต่อตนเอง ครอบครัวและชุมชน เช่น ปัญหาหนี้สิน ปัญหาครอบครัว การพนันและยาเสพติด เป็นต้น ส่งผลกระทบสืบเนื่องให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจเพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งเกิดภาวะเครียดและภาวะซึมเศร้าบางรายจำเป็นต้องได้รับการเยียวยาต่อเนื่องจนกลายเป็นผู้ป่วยจิตเวชซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน

การขับเคลื่อนของชุมชนคุณธรรมวัดพร้าว ภายใต้แรง **“ศรัทธา”** โดยการนำของพระครูวิศิษฏ์ปริยัติคุณ เจ้าคณะตำบลวัดขวาง เจ้าอาวาสวัดพร้าว ในการมุ่งมั่นพัฒนาทั้งด้านกาย จิต สังคม ปัญญาและสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาให้คนในชุมชนคุณธรรมวัดพร้าว เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยใช้วัดเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนและปลูกฝังให้ประชาชนเกิดคุณธรรมยึดมั่นและ

ปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มีศีลธรรมขั้นพื้นฐาน น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชรัชกาลที่ 9 มาเป็นแนวทางตามรอยพ่อในการดำเนินชีวิตได้อย่างมั่นคงด้วยการพึ่งพาตนเองบนทางสายกลาง อย่างพอประมาณ มีเหตุผลและภูมิคุ้มกันที่ดีภายใต้ความรู้คู่คุณธรรมเพื่อนำไปสู่การมีชีวิตที่เกิดความสมดุล

ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ

ชุมชนคุณธรรมวัดพร้าว ตำบลวัดขวาง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร เป็นองค์การคุณธรรมที่เห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่มีอยู่ ระเบิดจากข้างในโดยเริ่มจากปัญหาจุดเล็กๆ ก่อนอย่างเป็นขั้นตอนแบบองค์รวมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนด้วยการขับเคลื่อนพลังของ **“บวรส”** (บ้าน–วัด–โรงเรียน-ส่วนราชการ) มาเป็นพลังในการขับเคลื่อนชุมชนเพื่อส่งเสริมให้คนในชุมชนมีคุณธรรม พึ่งพาตนเองได้ พอมี พอกิน พอใช้ มีเหตุผลมีภูมิคุ้มกัน ใช้ชีวิตตามวิถีธรรมวิถีไทย จากการมีส่วนร่วมและความเสียสละของคนในชุมชนที่ร่วมใจกันขับเคลื่อนชุมชนให้เป็น **“ชุมชนคุณธรรมวัดพร้าว”** ก้าวสู่ **“สังคมคุณธรรม”** โดยยึดมั่นความพอเพียง มีวินัย สุจริตและจิตอาสา ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา ในการแก้ปัญหาคุณภาพชีวิตให้คนในชุมชนอยู่ดีมีสุข ประกอบอาชีพโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ดำรงชีวิตตามแบบวิถีธรรมวิถีไทยทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งทางกาย จิต สังคม ปัญญาและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมเอื้อต่อการดำรงชีพ

ขั้นตอน กระบวนการพัฒนาวิธีการปฏิบัติ

ชุมชนคุณธรรมวัดพร้าว ตำบลวัดขวาง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร บริหารงานโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบภารกิจที่ชัดเจน มีความโปร่งใสและตรวจสอบกิจกรรมต่างๆได้ภายใต้ “ศรัทธา”ร่วมกันมีหลักการดำเนินงานมีแนวคิดและขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อสร้างเสริมชุมชนคุณธรรมต้นแบบ โดยมีวัดพร้าว เป็นศูนย์กลางของชุมชนที่จะร่วมกันวางแผนงาน โครงการ หรือกำหนดกิจกรรมร่วมกันระหว่างเจ้าอาวาสผู้นำการพัฒนากับผู้นำชุมชนในพื้นที่ทุกระดับเน้น





“การสร้างจิตสำนึก” ภายใต้พลัง **“ศรัทธา”** กระตุ้นให้เกิดเป็นพลังของคนในชุมชน เกิดความรัก ความสามัคคี และมีพลังที่จะสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ เพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตประชาชนภายใต้การสร้างสังคมไม่ทอดทิ้งกัน แทนการทำงานแบบต่างคนต่างทำตามลำพัง โดยมีขั้นตอนดังนี้

ชุมชนมีการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ข้อมูลในการดำเนินงานจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้คือองค์การบริหารส่วนตำบลวัดขวางและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวัดขวางค้นหาตนเองว่ามีอัตลักษณ์อะไรที่โดดเด่น สำรวจความต้องการว่าคนในชุมชน ต้องการนำหลักธรรมทางศาสนา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิตของคนใน ชุมชน ในรูปแบบใด

นำหลัก 3 ประสาน พลัง **“บวรส”** บ้าน วัด โรงเรียน ราชการขับเคลื่อนการดำเนินงานชุมชนคุณธรรม มีการสื่อสารหลายช่องทางที่ทันสมัยและทันเหตุการณ์เพื่อคืนข้อมูลให้กับชุมชนทุกวัน ได้แก่ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน เสียงไร้สายองค์การบริหารส่วนตำบลวัดขวาง Facebook/Line แผ่นพับ วีดีทัศน์สาระธรรม เวทีประชุมคณะกรรมการตามภารกิจและ เวทีประชุมสัญจร **“ปรับทุกข์สร้างสุข”** ตำบลวัดขวาง

ใช้ทฤษฎีการระเบิดจากข้างในโดยให้คนในชุมชนมีความสมัครใจและเข้าใจแก่นแท้ของการ พัฒนาชุมชนคุณธรรมภายใต้วิถีธรรม วิถีไทย ขับเคลื่อนงานของชุมชนคุณธรรมเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในพื้นที่โดยใช้หลักการ 5 ร่วม คือ **“ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับประโยชน์ ร่วมแก้ไขและร่วมพัฒนา”** มีการจัดเวทีที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนางาน เช่น เวทีวิเคราะห์ชุมชน (ตุ๊กตาชุมชน, ต้นไม้ชุมชน) เวทีถอดบทเรียน (ผีเสื้อขยับปีก) เวทีอบรมโรงเรียนผู้นำตามรอยพ่อ โรงเรียนผู้สูงอายุ วิทยาลัยผู้สูงอายุและเวทีมอบใบปัญญาบัตรสำหรับผู้จบหลักสูตร บูรณาการความร่วมมือให้ทุกภาคส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของชุมชนคุณธรรม

มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามเพื่อสืบทอดให้กับบุตรหลาน ได้แก่ การสอนดนตรีไทยและอังคะลุงให้กับนักเรียนโดยชมรมผู้สูงอายุ ฝึกการเล่นและร้องลิเกจนสามารถประกอบอาชีพสร้างรายได้ การละเล่นอื่นๆ เช่น ฉ่อยและลำตัดเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เป็นต้น

ส่งเสริมให้ประชาชนยึดมั่นในหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บนวิถีประเพณีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม การส่งเสริมอาชีพเสริมและกลุ่มอาชีพสร้างรายได้ให้กับชุมชน ให้มีความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้แก่คนในชุมชนเช่น กลุ่มทำเตาประหยัดพลังงาน กลุ่มเกษตรอินทรีย์ กลุ่มขนมไทยและผู้นำตามรอยพ่อด้านเศรษฐกิจพอเพียง

มีระบบการขยายภาคีเครือข่ายชุมชนคุณธรรมโดยใช้หลักการสร้างชุมชนคุณธรรมต้นแบบ เป็นศูนย์กลางแหล่งเรียนรู้

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร

สิ่งที่ได้จากการขับเคลื่อนของชุมชนคุณธรรมวัดพร้าวที่เป็นรูปธรรม ได้แก่

1. เกิดพัฒนาเครือข่ายชุมชนคุณธรรมขยายผลสู่ชุมชนใกล้เคียงในระดับหมู่บ้าน ตำบล ใกล้เคียง ตามยุทธศาสตร์วิถีธรรมวิถีไทย

2. มีการพัฒนาอย่างครอบคลุมทุกเครือข่าย บวรส. (บ้าน วัด โรงเรียนและส่วนราชการ) โดยร่วมกันส่งเสริมคุณธรรมอาศัยฐานรากในการขับเคลื่อนอย่างยั่งยืน

3. ชุมชนเป็นสังคมคุณธรรม ที่ยึดหลักศีล 5 ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างภูมิคุ้มกันด้วยธรรมนูญความสุขชุมชนสร้างพลังสามัคคีและความเข้มแข็งของชุมชน

4. เกิดแรงศรัทธาจากผู้มีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น ได้แก่ สามารถสร้างห้องน้ำสำหรับผู้ปฏิบัติธรรมจำนวน 1 หลังประกอบด้วยห้องน้ำชายหญิงจำนวน 20 ห้อง ที่พักผู้ปฏบัติธรรม 1 หลังสามารถเข้าพักได้จำนวน กว่า 20 ท่าน หอระฆังที่เป็นองค์ประกอบของวัดที่งดงาม ความร่มรื่นของพันธ์ไม้นานาพันธ์ภายในวัดเหมาะแก่การพักผ่อนที่สงบเย็น

5. พระครูวิศิษฏ์ปริยัติคุณเจ้าคณะตำบลวัดขวาง เจ้าอาวาสวัดพร้าวมองเห็นปัญหาภายนอกวัดจาก **“เวทีปรับทุกข์สร้างสุข”** สามารถแนะนำให้ประชาชนในชุมชนยึดมั่นในความดี ตามหลักพระพุทธศาสนาที่ว่าทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว ในสังคม

ปัจจุบันและความเจริญด้านวัตถุมีมากขึ้นทำให้สังคมเปลี่ยนแปลง ทำให้คนเห็นแก่ตัวมากขึ้น ความเจริญทางจิตใจลดน้อยลงขาดการเสียสละมีน้ำใจ ขาดความสามัคคี ขาดการมีส่วนร่วมขาดจิตสาธารณะ ดังนั้นเพื่อปลูกฝังให้ชุมชนมีวินัย มีความพอเพียง มีความสุจริตและจิตอาสาเสียสละประโยชน์ส่วนตนดำรงอยู่บนพื้นฐานของความพอเพียง มีระเบียบวินัย เคารพกฎเกณฑ์กติกาของสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนร่วม เกิดแรงบันดาลใจในการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรมภายในวัดและชุมชน และเป็นพลังในการพัฒนาสังคมให้งดงามต่อไป

บทเรียนที่ได้

จากการขับเคลื่อนภารกิจการงานของชุมชนคุณธรรมวัดพร้าว ประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลายตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมาส่งผลให้สามารถสร้างความสุขให้กับประชาชนในชุมชนทั้งร่างกายและจิตใจ ประชาชนร่วมรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม เป็นการส่งเสริมคนดีให้มาพบกันด้วยการร่วมมือกันประกอบกิจการงาน ร่วมสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี อยู่บนวิถีพอเพียงด้วยความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ฝึกการสร้างวินัยต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและจิตอาสาส่งผลให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จากการถอดบทเรียนพบปัญหาบางอย่างที่เกิดขึ้นได้จากการทำงานก็สามารถแก้ไขให้เป็นไปตามเป้าประสงค์โดยต้องอาศัยเวลาในการพัฒนาต่อไป

สิ่งที่อยากดำเนินการต่อเพื่อขยายผล

1. ประสานพลังสามัคคี ทำความดีตามรอยพ่ออย่างยั่งยืนภายใต้แรง **“ศรัทธา”**

2. ถ่ายทอดเมล็ดพันธ์ความดีจากรุ่นสู่รุ่นและขยายผลให้เกิดเครือข่ายธรรมดีให้มากที่สุด

3. ประกาศเกียรติคุณบุคคลต้นแบบของคนธรรมดีเพื่อเป็นเกียรติต่อตนเองและวงศ์ตระกูล

4. พัฒนาระบบการดูแลซึ่งกันและกันด้วยความเมตตากรุณา ให้การดูแลซึ่งกันและกันด้วยน้ำใจไมตรีอันดีงามของชุมชนคุณธรรมวัดพร้าว **“สังคมไม่ทอดทิ้งกัน”**

ชุมชนคุณธรรมวัดดงกลาง อำเภอเมืองพิจิตร

ชุมชนคุณธรรมวัดดงกลางรวมพลังบวร อยู่เย็นเป็นสุข พึ่งตนเอง



วัดดงกลาง เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน โดยมีพระครูวิจารณ์ธรรมโสภิต เจ้าอาวาสวัดดงกลางเป็นผู้นำโดยใช้พลังบวร (บ้าน วัด โรงเรียน) โดยประสานกับหน่วยงานต่างๆ ให้มาร่วมคิด ร่วมทำกับคนในชุมชน เพื่อทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในชุมชน ส่งเสริมให้คนในชุมชนยึดมั่นในหลักในหลักธรรมทางศาสนา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และร่วมสืบสานวัฒนธรรมที่ดีงาม และส่งเสริมการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรม ความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เสริมสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน มีระบบขยายเครือข่ายชุมชนคุณธรรมด้วยพลังบวร (บ้าน-วัด-โรงเรียน) ในชุมชนดงกลางให้เข้มแข็งนำสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนในชุมชนและสังคมประเทศชาติต่อไปรวมถึงการเป็นศูนย์การแห่งการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่โดนเด่น อาทิเช่น วัดจัดกิจกรรมทางศาสนาอย่างต่อเนื่อง วัดเป็นที่ตั้งของชมรมจักรยานบ้านดงกลาง วัดเป็นที่ตั้งของวิทยาลัยผู้สูงอายุ วัดเป็นที่ตั้งของตลาดนัดชุมชน วัดเป็นที่ตั้งขอกลุ่มรำวงเพื่อสุขภาพตำบลดงกลาง จึงส่งผลให้วัดดงกลางได้รับคัดเลือกให้เป็นชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดพิจิตร ที่ผลงานโดดเด่น จากสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม และชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวรที่มีแผนงานโดดเด่น จากกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม อีกทั้ง

ยังได้รับคัดเลือกชุมชนคุณธรรมขับเคลื่อนด้วยพลังบวรที่มีผลการดำเนินงานโดดเด่นระดับจังหวัด ได้รับจัดสรรงบประมาณ จากกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ตลอดจนสื่อทีวีได้นำผลงานของชุมชนจักรยานบ้านดงกลาง ออกเผยแพร่จำนวนหลายรายการ เช่น รายการข่าวพลเมือง รายการ Ride a bike News รายการ Do the Ride Think เป็นต้น

ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ

1. ครัวเรือนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำไร่ ปลูกผัก ที่ใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีจำนวนมาก มีต้นทุนสูง ทำให้รายได้ไม่เพียงพอ ต้องกู้เงินมาลงทุน เป็นหนี้ต่อเนื่อง

2. คนในชุมชนขาดความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยเฉพาะการจัดการภูมิทัศน์และการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในระดับท้องถิ่น

3. คนในชุมชนไม่มีเวลาทำกิจกรรมร่วมกัน ไม่มีเวลาทำกิจกรรมทางศาสนา ทำให้คน ในชุมชนขาดความรักความสามัคคีกัน

ความดีที่อยากทำ

1. การยึดมั่นในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนให้มีการประหยัดพึ่งพาตนเอง ทั้งในการดำรงชีวิตประจำวัน และงานประเพณีต่างๆ มีงานเผยแพร่พระพุทธศาสนาสำคัญของวัดดงกลาง ด้วยจัดให้มีการปริวาสธรรมของทุกปี

2. การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ อาทิเช่น ลด ละ เลิกการใช้สารเคมี กลับมาใช้วัตถุธรรมชาติ การลดรายจ่ายในการประกอบอาชีพส่งเสริมการเกิดรายได้ในชุมชนเพิ่มขึ้น เช่น มีจุดรับส่งผัก มีตลาดนัดในชุมชนทุกวันเสาร์

3. สร้างความรัก ความสามัคคีของคนในชุมชน รวมทั้งฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของชุมชนโดยการทำงานเสียสละเพื่อส่วนร่วมรวมกลุ่มกันสร้างสรรค์กิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมรำวงเพื่อสุขภาพ กิจกรรมจักรยานวิถีชุมชน การสร้างผลิตภัณฑ์ในชุมชนต่างๆ อาทิ ข้าวชาวนาดงกลาง ขนมกระยาสารท การเผยแพร่ผลงานออกบูทแสดงผลิตภัณฑ์ในชุมชนและจำหน่ายสินค้าชุมชนในราคาต้นทุน เป็นต้น

กระบวนการพัฒนา

ดำเนินการโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน มีขั้นตอนดังนี้

1. ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการพร้อมทั้งคณะทำงาน
2. ประชุมผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มเพื่อชี้แจงนโยบายและวัตถุประสงค์
3. ประชุมประชาชนร่วมกันวิเคราะห์ประเมินศักยภาพหมู่บ้านและความต้องการของชุมชน
4. จัดทำแผนชุมชน
5. ประชาสัมพันธ์แผนดำเนินการในชุมชน
6. ดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการชุมชนอย่างต่อเนื่อง
7. ถ่ายทอด ให้ความรู้ ขยายเครือข่ายประเมินผลการดำเนินงาน
8. ประเมินผลการดำเนินงาน

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1. ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง
2. ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความรัก มีความสามัคคี มีความสุข
3. ทำให้ประชาชน เด็ก เยาวชน มีจิตอาสา
4. ทำให้ประชาชนรู้จักพึ่งพาตนเอง พอมี พอกิน พอใช้ มีเหตุผล โดยยึดหลักธรรมทางศาสนา รักษาศีล 5
5. ทำให้คนในชุมชนมีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่ดี ลดปัญหาสิ่งเสพติด อบายมุข การทะเลาะวิวาทของคนในครอบครัว
6. ทำให้เกิดการรวมกลุ่มกัน และยังทำให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญๆ ที่ทางวัดดำเนินการมากขึ้น
7. ทำให้มีการสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ
8. ทำให้ชุมชนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของบุคคลภายนอก

บทเรียนที่ได้รับ

1. ประชาชนชุมชนบ้านดงกลางยึดมั่นในหลักธรรมคำสอนทางศาสนามากขึ้น
2. ประชาชนชุมชนบ้านดงกลางน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต

3. สืบสานวัฒนธรรมอันดีงามของไทยและพัฒนาต่อยอดทุนทางวัฒนธรรม เสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจในครอบครัวและชุมชน
4. มีเครือข่ายพลังบวร (บ้าน-วัด-โรงเรียน) ในชุมชนดงกลางที่เข้มแข็งนำสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ในชุมชนและสังคมประเทศชาติต่อไป

ข้อเสนอต่อการขยายผลในอนาคต

1. เน้นเยาวชนทั่วไป เริ่มแรกตั้งแต่โรงเรียนต้องมีการเข้าไปอบรม ให้คุณธรรม ให้ความรู้ ชักจูง แนะนำ ก็คือยึดหลัก เข้าถึง เข้าใจ และพัฒนา ให้เยาวชนนั้นส่งเสริมให้ทำกิจกรรมดีๆมีการจิตสาธารณะหรือจิตอาสา นำเยาวชน ชุมชนมาทำงานร่วมกัน โดยทำกันเป็นประจำ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันสำคัญของชาติก็ดี เราก็ทำเพื่อปลูกฝังให้เด็กเหล่านี้เกิดความเสียสละ การช่วยเหลือสังคม

2. ขยายผลชุมชนคุณธรรมไปทุกหมู่บ้านในตำบลดงกลาง เพื่อให้เกิดเป็น **“ตำบลคุณธรรม”**







11 เครือข่ายอำเภอคุณธรรม

อำเภอวชิรบารมี

ตามที่รัฐบาลประกาศใช้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559 -2564) ให้ทุกหน่วยงานดำเนินงานเสริมสร้างสังคมคุณธรรม โดยจังหวัดพิจิตรได้ขับเคลื่อนนโยบายส่งเสริมคุณธรรมในพื้นที่ภายใต้แนวคิด **“พิจิตรจังหวัดคุณธรรม”** และขยายผลการขับเคลื่อนไปทุกหน่วยงานและทุกอำเภอ มุ่งหวังส่งเสริมให้ทุกพื้นที่ดำเนินงาน โดยน้อมนำเอาหลักคุณธรรมมาใช้ในการดำเนินงานและส่งเสริมให้สังคมมีคุณธรรม

อำเภอวชิรบารมี อำเภอคุณธรรม มีกระบวนการสนับสนุน ส่งเสริมให้ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และทุกภาคส่วนของอำเภอเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการในการพัฒนาความดีงามในรูปแบบต่างๆ โดยมีหลักสำคัญในการทำงานร่วมกันที่เรียกว่า คุณธรรมร่วมหรืออัตลักษณ์ ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมและความสมัครใจ รวมถึงการเปิดพื้นที่ในการเชื่อมโยงประสานงานจากทุกภาคส่วนในการทำงานและขับเคลื่อนไปด้วยกัน โดยใช้หลักการที่สำคัญ **“มีส่วนร่วม สมัครใจ เคารพให้เกียรติ เริ่มทำที่ตัวเอง”**

บอกเล่า

สำหรับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม อำเภอวชิรบารมี ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2549 ถึงปัจจุบัน เริ่มต้นด้วยโครงการธนาคารความดี จิตอาสาโรงพยาบาลวชิรบารมี ในระบบบริการสุขภาพเครือข่ายวชิรบารมี และโครงการการพัฒนาโรงพยาบาลคุณธรรมโรงพยาบาลวชิรบารมี ปีงบประมาณ 2559 มีเป้าหมายบูรณาการงานคุณภาพและคุณธรรม โดยขยายการพัฒนาให้ครอบคลุมหน่วยงาน

ราชการทุกส่วน องค์กรเอกชน วัด สถานศึกษา กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและชุมชนในเขตอำเภอวชิรบารมี ภายในปี 2560 ตามแผนงานโครงการการพัฒนาเครือข่ายคุณธรรมระบบสุขภาพเครือข่ายวชิรบารมี ทั้งนี้นายอำเภอวชิรบารมี ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของส่วนราชการต่างๆ ในอำเภอวชิรบารมี พร้อมด้วยผู้บริหารของส่วนราชการต่างๆ และทีมนำเครือข่ายระบบสุขภาพอำเภอวชิรบารมี มีความมุ่งมั่นและมีนโยบายให้อำเภอวชิรบารมี ดำเนินการสร้างเสริมวัฒนธรรมขององค์กรที่ดี เน้นระบบคุณธรรมและจริยธรรม การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน และให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรทุกระดับในการส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ สร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับบุคลากรทุกระดับให้สามารถนำหลักคุณธรรมและจริยธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง ภายใต้อัตลักษณ์อำเภอวชิรบารมี คือ **“ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ สามัคคี มีน้ำใจ”** ซึ่งมุ่งหวังให้บุคลากรของอำเภอวชิรบารมีได้เรียนรู้ สร้างเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรม รู้รักสามัคคี มีชีวิตพอเพียง จิตใจเข้มแข็ง และมีความสุขในการทำงานมีความรักความผูกพันในองค์กร และส่งผลต่อคุณภาพการบริการที่ดีในอนาคตต่อไป

ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ

1. อำเภอวชิรบารมี มีภาพลักษณ์ที่ดี เป็นที่ยอมรับของประชาชนโดยมียุทธศาสตร์ การส่งเสริมคุณธรรมเป็นกรอบแนวทางให้ชาวอำเภอวชิรบารมี ยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม และมีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบ สามัคคี มีน้ำใจ

2. ข้าราชการของอำเภอวชิรบารมี มีความเข้าใจและพร้อมใจกันปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม ตลอดจนสร้างคุณประโยชน์ทั้งภายในหน่วยงาน และต่อสังคมภายนอก

3. ประชาชนให้ความเชื่อมั่นต่อข้าราชการอำเภอวชิรบารมี ว่าเป็นผู้ดำรงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีของข้าราชการที่ดีเป็นที่ยอมรับแก่สาธารณชนทั่วไป

กระบวนการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการ :

1. ศึกษาแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559– 2560)
2. ศึกษากฎหมาย/นโยบายที่เกี่ยวข้อง
3. แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรม (คำสั่งอำเภอวชิรบารมี

ที่ 36 ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2560 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรม

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นดำเนินการ :

1. ประชุมบุคลากรของส่วนราชการระดับหัวหน้าส่วนราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ทุกตำบล และตัวแทนจากโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตพื้นที่อำเภอวชิรบารมี ที่รับผิดชอบการจัดทำแผนงาน/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของหน่วยงาน เข้าร่วมประชุมเพื่อหารือยกร่างแผนงานโครงการและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรม อำเภอวชิรบารมี นำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานโรงพยาบาลคุณธรรมให้กับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ได้เข้าใจแนวคิด วิธีการดำเนินงาน จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานอำเภอคุณธรรม โดยมีนายอำเภอวชิรบารมี หัวหน้าส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษา กำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน เข้ามามีส่วนร่วม พร้อมด้วยวิทยากรมาให้แนวทางการดำเนินงาน และกำหนดอัตลักษณ์อำเภอคุณธรรมร่วมกัน นายอำเภอวชิรบารมีประกาศนโยบาย ถ่ายทอดแนวคิด ปรับทัศนคติ สร้างแนวทางการมีส่วนร่วม ถ่ายทอดอัตลักษณ์ชาวอำเภอวชิรบารมี **“ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ สามัคคี มีน้ำใจ”** อำเภอวชิรบารมีได้ประกาศเจตนารมณ์ ทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน และนำเสนอแผนงานที่ถ่ายทอดอัตลักษณ์เป็นรูปธรรม อำเภอวชิรบารมี ทำบันทึกข้อตกลง MOU ร่วมกันระหว่างหัวหน้าส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษา และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ทั้งหมด 51 หมู่บ้าน

2. ประชุมคณะกรรมการอำนวยการโครงการ **“อำเภอคุณธรรม”** และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปผลความก้าวหน้าการดำเนินการ **“อำเภอคุณธรรม”** ของ **“ภาคีเครือข่าย”** เป็นระยะๆ

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นนำไปใช้ :

1. ส่วนราชการระดับหัวหน้าส่วนราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าสถานศึกษา ตัวแทนจากโรงงานอุตสาหกรรม ในเขตอำเภอวชิรบารมี ขับเคลื่อนแผนงานโครงการและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมอำเภอวชิรบารมี

2. ฝ่ายเลขานุการติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานตามแผนงานโครงการและแผนปฏิบัติการ ส่งเสริมคุณธรรมอำเภอวชิรบารมี

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร

1. ทำให้คนในหน่วยงาน ในชุมชนมีความรัก มีความสุข รักใคร่ กลมเกลียว มีความสามัคคี มีอาชีพ มีรายได้ ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรับผิดชอบต่อสังคม แบ่งปันคนยากจนด้อยโอกาส ผู้ด้อยโอกาสไร้ที่พึ่งได้รับการดูแลและได้รับโอกาสจากสังคม

2. มีการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมเป็นวาระของอำเภอ โดยทุกภาคส่วนร่วมกันกำหนดอัตลักษณ์ร่วมของอำเภอ

3. มีการประเมินผล ติดตามแผนดำเนินการอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคล/หน่วยงาน

4. เกิดชุมชน/หน่วยงาน/องค์กรคุณธรรมต้นแบบ

5. บุคคลมีพฤติกรรมที่ถูกต้องดีงามตามหลักธรรมทางศาสนาของตนเอง มีพฤติกรรมที่ถูกต้องดีงามด้วยหลักธรรมทางศาสนา

6. มีความมั่นคั่งยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทย

บทเรียนที่ได้

1. เกิดองค์กรคุณธรรม อำเภอคุณธรรม หน่วยงานคุณธรรม เช่น โรงพยาบาลคุณธรรม โรงพักคุณธรรม (โรงพักสีขาว) สถานศึกษาคุณธรรม โรงงานคุณธรรม (โรงงานสีขาว) อปท.คุณธรรม และบุคคลต้นแบบในสังกัดหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน ของอำเภอชิรบารมี

2. มีระบบรากฐานการส่งเสริมคุณธรรมในอำเภอชิรบารมีที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืน

3. บุคลากรในอำเภอชิรบารมี มีพฤติกรรมที่ถูกต้องดีงาม โดยปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิต ดำรงไว้ซึ่งวิถีวัฒนธรรม มีความสุขอย่างมั่นคงและยั่งยืน

4. อำเภอชิรบารมี เป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการส่งเสริมให้เป็นองค์กรคุณธรรม หน่วยงานคุณธรรม โรงพยาบาลคุณธรรมแก่หน่วยงานอื่นๆ (คุณธรรมอะไรที่เพิ่มขึ้น/ใช้ฐานอะไรในการดำเนินงาน) ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเครือข่ายคุณธรรม ทั้งในและนอกจังหวัดพิจิตร บนพื้นฐานการเริ่มต้นที่ตนเอง บุคคล องค์กร และเครือข่าย ตลอดจนการบ่มเพาะ ขยายเมล็ดพันธุ์แห่งความดีงาม ทั่วทั้งองค์กรให้เติบโตเป็นต้นกล้า

ที่แข็งแรง และนำแนวคิดการทำงานบันดาลใจ การสร้างเสริมสุขภาวะในที่ทำงาน ด้วยจิตวิญาณความเป็นมนุษย์ ต้องการสร้างวัฒนธรรมการทำงาน และการจัดการองค์กรที่หล่อเลี้ยง เคารพคุณค่า ศักดิ์ศรีและศักยภาพความเป็นมนุษย์ที่จะเติบโตไปกับการทุ่มเทการทำงานตามอุดมคติ, การส่งเสริมให้เกิดปิติสุข จากการทุ่มเททำงานอย่างประณีตและเกื้อกูลต่อสังคม, ทำให้การทำงานเป็นหนทางแห่งการเรียนรู้ งอกงามและเติบโตทางจิตวิญญาณ เป็นวิถีแห่งการยกระดับความเป็นมนุษย์ให้สมบูรณ์ และไปสู่สังคมแห่งสุขภาวะร่วมกัน ศักยภาพสูงสุดของมนุษย์ คือ การเข้าถึงความดี (ความหมาย) ความงาม(สุนทรียภาพ) และความจริง (สัจธรรม) วิถีธรรม วิถีไทย เป็นต้น

ข้อเสนอต่อการขยายผลในอนาคต

1. ขยายการทำงานส่งเสริมคุณธรรมสู่ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนอย่างเป็นรูปธรรม บูรณาการหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ร่วมกันขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม

2. กำหนดนโยบายให้ทุกหน่วยงานปฏิบัติอย่างจริงจังต่อเนื่อง มีการติดตามประเมินผล ดำเนินการขับเคลื่อนไปพร้อมกัน

3. มีการประกาศเป็นวาระของจังหวัดในการขับเคลื่อน **“หนึ่งอำเภอหนึ่งองค์กรคุณธรรม”**

4. ควรประชุมสร้างความเข้าใจให้หน่วยงาน ๕กระทรวงหลัก เกิดความเข้าใจเรื่องหลักคิดและแก่นของคุณธรรม 10 ประการ ให้เข้าใจตรงกัน

5. มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมบรรจุอยู่ในแผนระดับตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้เกิดความต่อเนื่องยั่งยืน

6. การเคลื่อนงานส่งเสริมคุณธรรมตามแนวคิดองค์กรคุณธรรมต้องมีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับหน่วยงานทุกภาคส่วน

7. มีระบบขยายภาคีเครือข่ายจากอำเภอคุณธรรมสู่ชุมชนคุณธรรมโดยมีชุมชนคุณธรรมต้นแบบเป็นแนวทางในการขับเคลื่อน ขยายจากชุมชนสู่ชุมชนเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานอย่างยั่งยืน

8. ประชาสัมพันธ์การขับเคลื่อนร่วมรณรงค์สร้างจิตสำนึก ปลุกกระแสให้ประชาชนในชุมชนเห็นความสำคัญร่วมกัน และขยายวงกว้างไปสู่ชุมชนอื่นๆ ทุกภาคส่วนจะต้องให้ความสำคัญ ผลักดัน และดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแนวทางที่กำหนดไว้อย่างมีเงื่อนไข ทั้งด้านเป้าหมาย เวลา งบประมาณ และแนวทางการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานองค์กร

การต่อยอดโครงการ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและระบบสุขภาพอำเภอ อำเภอวชิรบารมี (District Health Board) ได้แต่งตั้งคณะทำงานฯ คุณธรรมระดับอำเภอ และกำหนดอัตลักษณ์เป็นของอำเภอ คือ **"ชาววชิรบารมี ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ สามัคคี มีน้ำใจ"**

อำเภอตะพานหิน

กิจกรรมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อำเภอตะพานหิน

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมทุกวันนี้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจากการที่โลกมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้นด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำทันสมัย การใช้ชีวิตที่เร่งรีบมุ่งเน้นการแข่งขันเอาชนะ ส่งผลให้ผู้คนในสังคมมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปจากเดิม ก่อเกิดปัญหาสังคมที่สะท้อนออกมามากขึ้น เช่น การเอารัดเอาเปรียบ ความเห็นแก่ตัว การทุจริตคอรัปชั่น การทำร้ายกัน การขาดคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิต ความอดทนและความยับยั้งชั่งใจในการตัดสินใจลดลง เป็นต้น ปัญหาสังคมในหลายๆ ส่วนเริ่มสะท้อนความรุนแรงมากขึ้นและเป็นปัญหาในทุกเพศ ทุกวัย ทุกชุมชน สังคม ทุกองค์กร และในระดับชาติ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ.2550 ลงวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 กำหนดความหมายของ **"คุณธรรม"** ว่าหมายถึง "สิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นความดีงามเป็นมโนธรรม เป็นเครื่องประคับประคองใจให้เกลียดความชั่ว กลัวบาป ใฝ่ความดี เป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกผิดชอบ เกิดจิตสำนึกที่ดีมีความสงบเย็นภายใน เป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดขึ้น และเหมาะสมกับความต้องการในสังคมไทย และคำว่า **"จริยธรรม"** จะหมายถึง กรอบหรือแนวทางอันดีงามที่พึงปฏิบัติ ซึ่งกำหนดไว้สำหรับสังคม เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยงดงาม ความสงบร่มเย็นเป็นสุข ความรักสามัคคี ความอบอุ่น มั่นคงและปลอดภัยในการดำรงชีวิต"

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชดำรัสในพระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า เมื่อวันที่ 5 เมษายน พุทธศักราช 2525 ความว่า "... คุณธรรมที่ทุกคนควรจะศึกษาและน้อมนำมาปฏิบัติ มีอยู่สี่ประการ ประการแรก คือ การรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติ

แต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ และเป็นธรรม ประการที่สอง คือ การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้น ประการที่สาม คือ การอดทนอดกลั้น และอดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริต ไม่ว่าด้วยเหตุประการใด ประการที่สี่ คือ การรู้จักละวาง ความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง คุณธรรมสี่ประการนี้ ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝังและบำรุงให้เจริญงอกงามขึ้นโดยทั่วกันแล้ว จะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุข ความร่มเย็น และมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้ดังประสงค์ ...”

อำเภอตะพานหินได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องความมีคุณธรรมของประชาชน เพื่อให้สังคมมีความเป็นอยู่ที่ดี การช่วยเหลือพึ่งพาอาศัย การรู้จักการช่วยเหลือตนเองของคนในสังคม เมื่อเกิดปัญหาหรือประเด็นต่างๆ ในสังคมประชาชนสามารถมีภูมิคุ้มกัน และระดมความคิด ทรัพยากร ที่แต่ละครอบครัวมีมาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ก่อนที่จะมีวันนี้

ในสังคมของอำเภอตะพานหินสมัยก่อน เป็นสังคมที่ชาวบ้านมีความสนิมสนมกัน สังคมส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร การทำไร่นา ใช้แรงงานคนเป็นกำลังหลัก เมื่อมีการทำนาตั้งแต่ ฤดูปลูกจนถึงฤดูเก็บเกี่ยว จะมีการระดมกำลังช่วยเหลือกันโดยไม่มีการจ้าง ตามภาษาชาวบ้าน **“เอาแรงกัน”** สังคมคนในชุมชนจะมีความใกล้ชิดสนิทสนม กับ บ้าน วัด โรงเรียน

ปัญหาที่อยากแก้ความดีที่อยากทำ

ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวล้ำทันสมัย การใช้ชีวิตที่เร่งรีบมุ่งเน้นการแข่งขันเอาชนะ ส่งผลให้ผู้คนในสังคมมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปจากเดิม ก่อเกิดปัญหาสังคมที่สะท้อนออกมามากขึ้น ในการดูแลช่วยเหลือกันเมื่อเกิดปัญหาขึ้นใกล้จะห่างหายไปจากสังคมผู้นำหมู่บ้านในอำเภอตะพานหินเล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าวจึงได้มีความคิดในเรื่องการดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันในสังคม โดยเริ่มจากกำนันผู้ใหญ่บ้านและ อบต. ในตำบลวังสำโรง อำเภอตะพานหิน ได้ร่วมหารือกับการประชุมชาวบ้านว่า ปัญหาสำคัญในด้านปัจจัยสี่ ที่มีผลกระทบเมื่อคนในชุมชนประสบเหตุหรือมีการสูญเสียด้านชีวิต ทรัพย์สิน เช่น งานศพ อัคคีภัย ฯลฯ ทำให้ชาวบ้านต้อง

เดือดร้อน สูญเสียขวัญกำลังใจ ขาดเงินทุนในการจัดงานศพ หรือเมื่อเกิดอัคคีภัย ทำให้ทรัพย์สินหมดไปกับภัย จึงเกิดแนวความคิดที่อยากจะมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยไม่มีการทอดทิ้งคนในหมู่บ้าน ใช้ความใกล้ชิด สนิทสนมกันที่ใกล้ห่างหายไปจากสังคม กลับมาให้คงอยู่คู่สังคม อย่างยั่งยืนด้วยตนเอง จนเป็นวิถีชีวิต ก่อนที่จะพึ่งพาจากผู้อื่น

กระบวนการพัฒนาและแนวทางการปฏิบัติ

1. จุดเริ่มแรก เกิดจากการประชุม หารือ ของคนในชุมชนในหมู่ที่ 2 ตำบลวังสำโรง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 โดยการนำของผู้นำหมู่บ้าน ตกลงกันว่าจะมีการช่วยเหลือกันเมื่อมีเรื่องต่างๆ เช่น งานศพ เป็นสิ่งที่คนคาดไม่ถึงและไม่มีการเตรียมการล่วงหน้า ขาดเงินทุนในการจัดงาน จึงอยากจะช่วยกันในเรื่องการจัดงาน เมื่อมีการศพเกิดขึ้นชาวบ้านจะนำของใช้อุปโภค บริโภค ข้าวสาร น้ำมันพืช ฯลฯ มาช่วยกัน โดยไม่มีการบังคับให้แต่ละครัวเรือนต้องนำของมาช่วยกัน ครอบครัวไหนที่มีมีหรือมีฐานะยากจนก็จะไม่มีการบังคับและไม่มีการกดดัน, เมื่อเกิดอัคคีภัยเกิดขึ้น ชาวบ้านในตำบล โดยการนำของผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้านจะช่วยกันรวมรวมเงิน เท่าที่ตัวเองช่วยได้มาบริจาคแก่ผู้ประสบภัย

2. ต่อมาทางผู้นำแต่ละหมู่บ้านในอำเภอตะพานหิน ได้เล็งเห็นความสำคัญและเห็นว่ามีประโยชน์ต่อคนในชุมชน แนวความคิดกิจกรรมดังกล่าวจึงแพร่หลายไปแต่ละตำบล หมู่บ้าน จนเกิดเป็นวิถีชีวิต โดยที่เมื่อเกิดภัยต่างๆ ชาวบ้านจะมีการรวมตัวกันบริจาค โดยไม่มีการบังคับ

3. เมื่อเป็นการเริ่มต้นจนเกิดเป็นวิถีชีวิต เมื่อครั้งมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชตะพานหิน จัดซื้อเครื่องมือแพทย์ให้แก่โรงพยาบาลไว้ให้บริการผู้ป่วย ชาวบ้านมีการรวมตัวกันบริจาคโดยไม่มีการบังคับ โดยการนำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในอำเภอตะพานหิน

สิ่งที่อยากทำต่อ

ขยายกิจกรรมการทำความดี การช่วยเหลือกันของสังคม ร่วมกับ บ้าน วัด โรงเรียน หน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน และองค์กรต่างๆ ให้ครอบคลุมในพื้นที่ ทุกตำบล หมู่บ้าน จนเกิดเป็นวิถีชีวิต และความยั่งยืนในสังคมต่อไป








Start-Finish



12 เครือข่ายส่วนราชการคุณธรรม

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร

กระบวนการขับเคลื่อน **“องค์กรคุณธรรม”** เริ่มต้นจากนโยบายกระทรวงสาธารณสุข ในช่วงต้นปี 2558 ว่าด้วยการดำเนินงานโรงพยาบาลคุณธรรม (Moral Hospital) ซึ่งมีเป้าประสงค์หลักเพื่อสร้างระบบธรรมาภิบาล เสริมความรักความผูกพัน ของบุคลากรและทีมงานตลอดจนสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน เพื่อให้สามารถให้บริการในมิติการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมและป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การดำเนินงานเป็นระดับขั้นความสำเร็จ แบ่งออกเป็น5ระดับ

ระดับ 1 ประกาศนโยบาย มีอัตลักษณ์
ระดับ 2 คณะกรรมการดำเนินงาน
ระดับ 3 กิจกรรมการดำเนินงาน
ระดับ 4 ผลลัพธ์การดำเนินงาน
ระดับ 5 ประเมินผล ปรับปรุง

โดยผลการดำเนินงานในระยะแรก มีโรงพยาบาลในสังกัดที่เข้าร่วมโครงการและผ่านการประเมินระดับ 5 จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลพิจิตร โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชตะพานหิน และโรงพยาบาลบางมูลนาก ส่วนระดับ 4 จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลทับคล้อ โรงพยาบาลโพธิ์ประทับช้าง โรงพยาบาลวชิรบารมี โรงพยาบาลสากเหล็ก และโรงพยาบาลสามง่าม เป็นระดับ 3 ได้แก่ โรงพยาบาล

วังทรายพูน โรงพยาบาลโพทะเล โรงพยาบาลบึงนาราง และที่เหลือเป็นระดับ 2 ได้แก่ โรงพยาบาลดงเจริญ

ต่อมาในปี 2559 กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดเป็นตัวชี้วัดการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาล ในหน่วยงานสาธารณสุข ขอบเขตเนื้อหา จะครอบคลุมถึง

1. การเสริมสร้างและพัฒนา หมายถึง การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การฝึกอบรม การสร้างขวัญและกำลังใจ การจูงใจ การเสริมสร้างและพัฒนาทัศนคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมให้เป็นไปในทางที่มีวินัย

2. การป้องการกระทำผิด หมายถึง การเอาใจใส่สังเกตการณ์ และการขจัดเหตุที่ก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัย ในเรื่องวิสัยที่จะดำเนินการป้องกันตามควรแก่กรณี

3. บุคลากร หมายถึง ข้าราชการพลเรือนสามัญ พนักงานราชการ พนักงานกระทรวงสาธารณสุข ลูกจ้างประจำ และลูกชั่วคราว ในหน่วยงาระดับจังหวัด สังกัดสำนักงานสาธารณสุข

4. วินัย หมายถึง การควบคุมความประพฤติให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผน และลักษณะเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกมาว่าสามารถจะควบคุมตนเองให้อยู่ในกรอบของบทวินัย

5. หน่วยงาน หมายถึง

5.1 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร (โดยดำเนินการให้ครอบคลุมไปถึง รพช/สสอ/รพ.สต.)

5.2 โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป

ผลการการประเมิน ในช่วงต้นปีพบว่า

หน่วยงาน สาธารณสุขในจังหวัดพิจิตร	จำนวน (แห่ง)	ผลการดำเนินงาน				
		ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5
สสจ.พิจิตร	1		1			
รพท.	1					1
รพช.	11		1	3	5	2
สสอ.	12	12				
รพ.สต.	109	109				
สอน.	1	1				
รวม	**135**	**122**	**2**	**3**	**5**	**3**

ด้วยเหตุนี้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร ได้กำหนดเป้าหมายให้หน่วยงานสาธารณสุขทุกแห่งดำเนินงานตามนโยบายเป็นหน่วยงานคุณธรรม และทุกเครือข่ายบริการสุขภาพมีการกำหนดอัตลักษณ์ชัดเจน ดังนี้

คบสอ.	อำเภอ	อัตลักษณ์
สสจ.พิจิตร	จังหวัดพิจิตร	ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ จิตอาสา
คบสอ.เมืองพิจิตร	เมืองพิจิตร	ซื่อสัตย์ สุจริต จิตอาสา นำพาชีวิตพอเพียง
คบสอ.วังทรายพูน	วังทรายพูน	ซื่อสัตย์ เสียสละ รับผิดชอบ
คบสอ.โพธิ์ประทับช้าง	โพธิ์ประทับช้าง	ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ จิตอาสา
คบสอ.ตะพานหิน	ตะพานหิน	พอเพียง ซื่อสัตย์ เสียสละ
คบสอ.บางมูลนาก	บางมูลนาก	เมตตา เสียสละ รับผิดชอบ
คบสอ.โพทะเล	โพทะเล	ซื่อสัตย์ จิตอาสา รับผิดชอบ
คบสอ.สามง่าม	สามง่าม	ความรับผิดชอบ ต่อตนเอง – ต่อหน่วยงาน – ต่อชุมชนและสังคม
คบสอ.ทับคล้อ	ทับคล้อ	ซื่อสัตย์ สามัคคี มีจิตอาสา
คบสอ.วชิรบารมี	วชิรบารมี	ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ จิตอาสา พอเพียง
คบสอ.สากเหล็ก	สากเหล็ก	ซื่อสัตย์สุจริต จิตอาสา นำพาชีวิตพอเพียง
คบสอ.บึงนาราง	บึงนาราง	ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา ความมีน้ำใจ
คบสอ.ดงเจริญ	ดงเจริญ	ซื่อสัตย์ อดทน มีน้ำใจ

โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้จากหน่วยงานได้มีความสำเร็จระดับ 5 เป็นครูหรือต้นแบบ มาถ่ายทอด/ขยายผลด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในเวทีระดับต่างๆ การศึกษาดูงาน และเน้นกระบวนการพัฒนาในรูปแบบของคบสอ. (คณะกรรมการบริหารงานสาธารณสุขระดับอำเภอ) เพื่อช่วยเหลือและเกาะกุมการพัฒนาหน่วยงานคุณธรรม

สรุปผลการดำเนินงานในช่วงปลายปี พบว่าหน่วยงานสาธารณสุขมีการพัฒนาผ่านระดับขั้นตอนความสำเร็จเพิ่มมากขึ้น เป็นดังนี้

หน่วยงาน สาธารณสุขในจังหวัดพิจิตร	จำนวน (แห่ง)	ผลการดำเนินงาน				
		ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5
สสจ.พิจิตร	1			1		
รพท.	1					1
รพช.	11				6	5
สสอ.	12			7	5	
รพ.สต.	109		57	40	12	
สอน.	1					1
รวม	**135**	**0**	**57**	**48**	**23**	**7**

แนวทางการขับเคลื่อน ใช้หน่วยงานต้นแบบ (Role Model)ทั้ง7 หน่วยงาน รวมทั้งการเชื่อมโยงกับภาคี เครือข่ายต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการให้บริการและคุณภาพชีวิตประชาชน เช่น การส่งเสริมพัฒนาเด็ก พัฒนาชมรมผู้สูงอายุ พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พัฒนาเกษตรปลอดสาร และการเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง เป็นต้น

ในปี 2560 กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดค่านิยม MOPH แก่บุคลากรทุกประเภท คือ

M (Mastery) เป็นนายตนเอง

O (Originality) เร่งสร้างสิ่งใหม่

P (People centered Approach) ใส่ใจประชาชน

H (Humility) ถ่อมตน อ่อนน้อม

และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร ได้ประกาศในหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วย ส่วนกระบวนการพัฒนา/ขับเคลื่อน ยังคงใช้ระดับความสำเร็จ 5 ขั้นตอน (5 เมล็ดพันธุ์ความดี) เป็นแนวทางมาจนถึงปัจจุบัน โดยมุ่งหวังให้บุคลากรเป็นกัลยาณมิตร/มีความสุขจากการเป็นผู้ให้และในที่ทำงาน เพื่อสร้างคุณค่าและ **“ความดี ความจริงความงาม”** แก่ประชาชนผู้มารับบริการและประชาชนทั่วไปในภาพรวม มาจนถึงปัจจุบัน

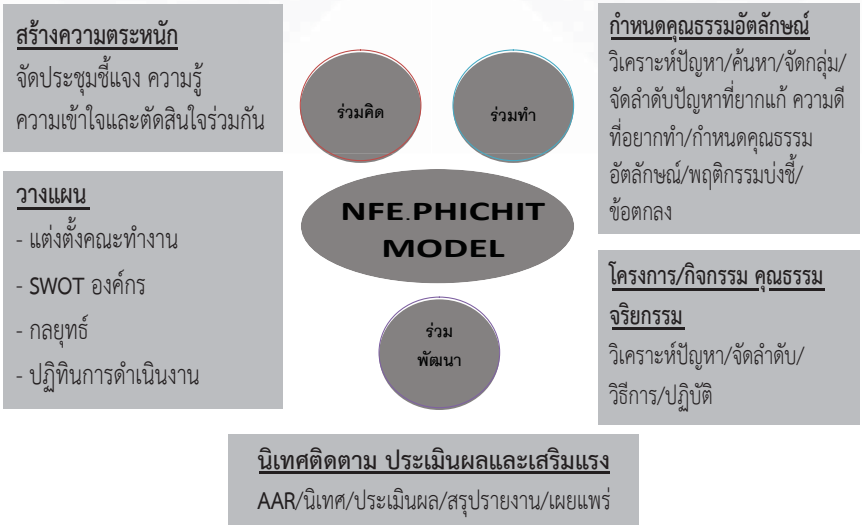
กศน.อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร





กศน.อำเภอโพธิ์ประทับช้าง เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดพิจิตร มีหน้าที่จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่งเสริม สนับสนุนและประสานภาคีเครือข่าย เพื่อการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดำเนินการตามนโยบายพิเศษของรัฐบาลและงานเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ จัดส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ จัดส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดและพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้เริ่มดำเนินการพัฒนาให้เป็นส่วนราชการคุณธรรมตั้งแต่ปี 2558 โดยมีผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดพิจิตร ได้แรงบันดาลใจจากการได้พบและฟังบรรยายจากท่านศาสตรจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2558 และท่านองคมนตรีได้มอบหมายให้ ผู้อำนวยการโรงเรียนบางมูลนากวิทยาคมเป็นพี่เลี้ยงสนับสนุนการดำเนินงานตาม **“บางมูลนากโมเดล”** รวมทั้งผู้บริหาร กศน. ทั้งระดับจังหวัดและอำเภอ เน้นการดำเนินงานตามพันธกิจ ที่เน้นการสร้างโอกาสยกระดับการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำ ของกลุ่มเป้าหมายทั้งผู้ด้อย ผู้พลาด และผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาทุกประเภท โดยมีเป้าประสงค์ให้นักศึกษา กศน./ผู้รับบริการ เป็นคนดี มีความสุข ดำรงชีวิตบนความพอเพียงมากกว่าจะเป็นคนเก่ง

กศน.อำเภอโพธิ์ประทับช้าง ดำเนินการพัฒนาเป็นส่วนราชการคุณธรรม โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดในการดำเนินงาน การดำเนินงานทุกขั้นตอนเน้น การมีส่วนร่วม โดยมีการร่วมคิด/ตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ดังแผนภาพนี้



มีการวิเคราะห์ **“ปัญหาที่อยากแก้ ความดีที่อยากทำ”** จากทุกตำบล จนสามารถกำหนด อัตลักษณ์คุณธรรม คือ พอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสาโดยมีการกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ ข้อปฏิบัติ ซึ่งจำแนกตามกลุ่มเป้าหมายของผู้บริหาร ครู บุคลากร นักศึกษาตลอดจนส่งเสริมให้เกิดคุณธรรมอัตลักษณ์ที่กำหนด โดยดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) และการเรียนรู้จากการทำโครงงาน การพัฒนาบุคลากร

ผลการดำเนินงาน ส่วนราชการคุณธรรมของ กศน.อำเภอโพธิ์ประทับช้าง พบว่า ผู้บริหาร เป็นแบบอย่างที่ดี ครูและบุคลากร นักศึกษา มีความสามัคคี ทำงานเป็นทีมให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยอมรับการตัดสินใจของกลุ่มและมีการจัดกิจกรมร่วมกัน มีการให้บริการด้วยความเต็มใจ ยิ้มแย้มแจ่มใส แต่งกายสุภาพให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีสัมมาคารวะ รับผิดชอบในหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบจนเกิดผลสำเร็จ กศน.อำเภอโพธิ์ประทับช้าง ได้รับความเชื่อถือศรัทธาและความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน ภาคีเครือข่าย มากขึ้นจนส่งผลให้ได้รับรางวัล ดังนี้

รางวัลนักศึกษา ประกอบด้วย

1. นายกิตติพงษ์บรูนแนร์ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้รับการคัดเลือกเป็นเด็ก และเยาวชนดีเด่นแห่งชาติและผู้ทำคุณประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน ด้านอาชีพ ประจำปีพุทธศักราช 2560

2. นางสาวปณาลี คำพล นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้รับการคัดเลือกเป็นเด็ก และเยาวชนดีเด่นที่นำชื่อเสียงมาสู่ประเทศชาติ เนื่องในวันเด็กแห่งชาติประจำปีพุทธศักราช 2561 และได้ทุนการศึกษามูลนิธิยุวสถิรคุณ จำนวน 15,000 บาท

3. นายอนุชา เข็มทอง นักศึกษาผู้พิการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้รับการคัดเลือกเป็นเด็กและเยาวชนดีเด่นแห่งชาติ ประจำปีพุทธศักราช 2561 จากสภาสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และได้รับทุนการศึกษา จำนวน 5,000 บาท

รางวัลครู บุคลากร ประกอบด้วย

1. นางสาวเบญจลักษณ์ เนียมคล้าย ได้รับโล่เกียรติยศ **“เงินเอราวัณ”** บุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษาประจำปี 2560 จากสมาคมครูอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร เนื่องในโอกาสวันครูแห่งชาติ **“16 มกราคม 2560”**

2. นางสาวจินดาหรา เอื้อเฟื้อพันธ์ ได้รับรางวัลเกียรติยศ **“เงินเอราวัณ”** สาขาครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำปี 2560 จากสมาคมครูอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร เนื่องในโอกาสวันครูแห่งชาติ **“16 มกราคม 2560”**

3. นางดรุณี บุญอยู่ ได้รับโล่เกียรติยศ **“ทองแดงเอราวัณ”** บุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษาประจำปี 2560 จากสมาคมครูอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร เนื่องในโอกาสวันครูแห่งชาติ **“16 มกราคม 2560”**

4. นางสาวมินทร์ลดา คงยู่ ได้รับโล่เกียรติยศ **“ทองแดงเอราวัณ”** บุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษาประจำปี 2560 จากสมาคมครูอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร เนื่องในโอกาสวันครูแห่งชาติ “16 มกราคม 2560”

5. นางสาวรุ่งอรุณ ศรีนาราง ได้รับโล่เกียรติยศ **“ทองแดงเอราวัณ”** บุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษาประจำปี 2560 จากสมาคมครูอำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร เนื่องในโอกาสวันครูแห่งชาติ **“16 มกราคม 2560”**

รางวัลผู้บริหาร ประกอบด้วย

1. นางพัชรินทร์ บัวสนิท ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอโพธิ์ประทับช้าง ได้รับรางวัลที่ 1 ระดับประเทศ ประเภทผู้อำนวยการ กศน.อำเภอด้านการส่งเสริมสนับสนุนระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนดีเด่นประจำปีพุทธศักราช 2560 จากสำนักงาน กศน.

2. นางพัชรินทร์ บัวสนิท ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอโพธิ์ประทับช้าง ได้รับรางวัลเกียรติยศ **“เพชรเอราวัณ”** สาขาผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องในโอกาสวันครูแห่งชาติ 16 มกราคม พ.ศ. 2560 จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

รางวัลสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. กศน.อำเภอโพธิ์ประทับช้าง ได้เป็นศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา ปี 2558 ของกระทรวงศึกษาธิการ

2. กศน.อำเภอโพธิ์ประทับช้าง ได้รับรางวัล MOE AWARDS ประเภทสถานศึกษา ระดับดีเด่น สาขาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปีการศึกษา ปี 2559

รางวัลของภาคีเครือข่าย ประกอบด้วย

1. กศน.อำเภอโพธิ์ประทับช้าง ได้ส่งเสริม สนับสนุนให้นายสมทบ สอนราช ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไผ่รอบเหนือ ได้รับการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 9 ด้านการแพทย์แผนไทย ประจำปีพุทธศักราช 2560 จากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

2. กศน.อำเภอโพธิ์ประทับช้าง ได้ส่งเสริม สนับสนุน ภูมิปัญญา เจ้าของแหล่งเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ได้รับการยกย่องเป็นปราชญ์ จากกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร จังหวัดพิจิตร จำนวน ๕ คนประกอบด้วย

1. นายอุดม ระดาสิทธิ์
2. นายจำนง เถื่อนชื่น
3. นายวินัย รุ้งมี
4. นายเชิดศักดิ์ สร้อยสน
5. นายธิติสรณ์ ส้มทอง







ข้อมูลผู้ประสานงานและข้อมูลการถอดบทเรียน

1.	เครือข่ายโรงเรียนคุณธรรม		
	โรงเรียนบ้านใหม่วังหว้า อ.ดงเจริญ	ธนพล ฉ่ำเพียร	0899577342
	โรงเรียนบ้านน้อย “ปรึกอุทิศ” อ.โพทะเล	วรยา สายสุจริต	092-1945677
2.	เครือข่ายสาธารณสุขคุณธรรม		
	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชตะพานหิน	อำนวยพร สุขพันธ์	0882829077
3.	เครือข่ายเกษตรคุณธรรม		
	ชุมชนบ้านหนองแขม อ.โพทะเล	โชติกา พึงไชยวรา	094-8306339
	หมู่บ้านเกษตรคุณธรรมบ้านหนองจิกสี อ.บึงนาราง	บุญส่ง ฉิมคง	0860541698
4.	เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคุณธรรม		
	องค์การบริหารส่วนตำบลวังทับไทร อ.สากเหล็ก	อภิสร เชียงกาขันธ์	080-7898811
	องค์การบริหารส่วนตำบลลำประดา อ.บางมูลนาก	วิลาวรรณ ยกแก้ว	095-3063576
	องค์การบริหารส่วนตำบลวังทรายพูน อ.วังทรายพูน	พัฒนา ผะอบเหล็ก	0814381130
5.	เครือข่ายนักสื่อสารคุณธรรม		
	ชมรมสื่อวิทยุเพื่อสตรีและเด็กพิจิตร	กาญจน์ศิริ บุญคงดี	081-6051515
6.	เครือข่ายเด็กและเยาวชนคุณธรรม		
	แกนนำเยาวชนจิตอาสาต้นกล้าคุณธรรม(ธรรมะโมเดิร์น)		
	วัดท่าหลวง	พระมหาวรพล วรพโล	085-6069468
7.	เครือข่ายผู้สูงอายุคุณธรรม		
	ชมรมผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลหัวดง		
	อ.เมืองพิจิตร	บันเทิง ศรีนาค	084-7080702
	ชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลสามง่าม อ.สามง่าม	โสภณ วนิชยาโกศล	089-4607711
8.	เครือข่ายองค์กรชุมชนคุณธรรม		
	กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลวัดขวาง อ.โพทะเล	นายวิมลิน ชิราพฤกษ์	0862054087
	คณะกรรมการป่าชุมชนเข้าโล้น อ.ทับคล้อ	เศรษฐกรณ์ นาศพัฒน์	0617949692
9.	เครือข่ายคนพิการคุณธรรม		
	กลุ่มคนพิการอำเภอเมืองพิจิตร	โสภา เขียวอุไร	095-3838076
10.	เครือข่ายด้านศาสนาศิลปะและวัฒนธรรมคุณธรรม		
	ชุมชนคุณธรรมวัดพร้าว อ.โพทะเล	สุทธิพงษ์ ยิ่งสูง	098-1914635
	ชุมชนคุณธรรมวัดดงกลาง อ.เมืองพิจิตร	วณิชยา ประไพภักดิ์	086-6769674
11.	เครือข่ายอำเภอคุณธรรม		
	อำเภอวชิรบารมี	กฤตโชติ สุวรรณจินดา	0815327038
12.	เครือข่ายส่วนราชการคุณธรรม		
	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร	วัชรินทร์ เวชวิริยกุล	0877312079
	สำนักงาน กศน. อำเภอโพธิ์ประทับช้าง	พัชรินทร์ บัวสนิท	0814749996

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1.1	นายวีระศักดิ์ วิจิตร์แสงศรี	ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร
1.2	นางณิทฐา แสวงทอง	รองผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร
1.3	นายสมภพ สมิตะสิริ	รองผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร
1.4	นายสิน สื่อสวน	ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
1.5	นายธีทัต พิมพา	วัฒนธรรมจังหวัดพิจิตร
1.6	นางอัชณัฐ ปรารถนารักษ์ อู่ดี	ประชาสัมพันธ์จังหวัดพิจิตร

คณะทำงานจัดทำ

2.1	นายพยนต์ อัศวพิชยนต์	ปลัดจังหวัดพิจิตร	หัวหน้าคณะทำงาน
2.2	นายแพทย์วิศิษฎ์ อภิสิทธิ์วิทยา	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบางมูลนาก	คณะทำงาน
2.3	นายประมวล บุญมา	หัวหน้ากลุ่มงานสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและสมัชชาคุณธรรม	คณะทำงาน
2.4	นางอรนุช ชัยชาญ	นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
2.5	ส.ต.ท.หญิงนุชรินทร์ ธีระบุญยะ	นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
2.6	นางนันทนา มั่นสัตย์รักสกุล	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ	คณะทำงาน
2.7	นายณัฐพงศ์ เครือเทศ	เจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน	คณะทำงาน
2.8	ทันตแพทย์ไพรัช กาวประเสริฐ	นักวิชาการอิสระ	คณะทำงาน
2.9	นายธงชัย ขิมมากทอง	จ่าจังหวัดพิจิตร	คณะทำงานและเลขานุการ
2.10	นายเมธรวิสร์ ด้วงกูล	ผู้ช่วยจ่าจังหวัดพิจิตร	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

ช่างภาพ วารุณี พธิรัง นลธวัช นิยมญาติ
ออกแบบ ณัฐพงศ์ เครือเทศ
ลำดับเนื้อหา เมธรวิสร์ ด้วงกูล
ตรวจทาน พยนต์ อัศวพิชยนต์ ธงชัย ขิมมากทอง วิไลวรรณ บรรดาศักดิ์
ที่ทำการปกครองจังหวัดพิจิตร จัดพิมพ์
พิมพ์ที่ วัลภาการพิมพ์
จัดพิมพ์ เดือนกันยายน พ.ศ. 2561 จำนวน 2,000 เล่ม

พิจิตรจังหวัดคุณธรรม
http://www.phichit.go.th/phichit/index.php/moral



ที่ทำการปกครองจังหวัดพิจิตร

พิจิตรจังหวัดคุณธรรม

http://www.phichit.go.th/phichit/index.php/moral